

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 33.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

6 ΙΟΥΝΙΟΥ 1893.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ.

ΗΡΟΚΛΕΟΥΣ ΒΑΣΙΑΔΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΦΟΡΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΙΜΑΙΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΑΙ

πρὸς τὸν Μαρκίσιον de Queux de Saint-Hilaire

ἀνέκδοτοι.*

Ἄλλ' ἴδωμεν πρότερον τὰς γενναίας ἐρασμικὰς ἀρχάς. Ὁ Ἐρασμος ὤρηθη εἰς ὑποστήριξιν τῆς ἐξ αὐτοῦ ὀνομαθείσης προφορᾶς ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι πολλὰ γραπτὰ σημεῖα ι, ει, η, οι, υ ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ οὐκ ἠδύνατο ἓνα μόνον φθόγγον παριστᾶν, τὸν ι, ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἦν εἰκὼν ἰδίου φθόγγου, ὅτι ἡ διφθογγος εἶχε δύο φθόγγους εὐκρινῶς ἀπαγγελλομένους, οἷον ἡ οι ὡς ἡ γαλλικὴ οι ἐν τῷ μοί. ἡ δὲ ου, ὡς ἡ ὀλλανδικὴ ου ἐν τῷ ουδ (γέρον). Τοιαῦτα καὶ παρόμοια διδάσκει ὁ διαδόχτος διάλογος τῆς ἀρκτου καὶ τοῦ λέοντος. (ἴδ. Engel σελ. 17 — 18.).

Leo. Quo sono credis haec veteres extulisse?

Ursus. Referam quod in senatu Grammaticorum audivi.

Leo. Sat erit.

Ursus. Conjecturam faciebant ex linguis popularibus: (ἐκ πάσης ἄλλης πλὴν τῆς ἑλληνικῆς) in quibus utcumque corruptis residen antiquae pronunciationis vestigia; α Diphthongus gallis quibusdam est familiarissima, quum vulgari more dicunt: mihi, tibi, sibi (moi, toi, soi), aut quum prononciant fidem, legem, ai regen (foi, loi, roi). Hic enim audis evidenter vocalemo et i.

Leo. Sic est profecto.

Ursus. Ad eum prope modum sonuisse veteres arbitror μοι, σοι, οι, τοῖοι, κύριοι.

Leo. Probabile narras.

Περὶ δὲ τῆς ου λέγει ἡ ἀρκτος: ου vero arbitror praeis fere sonuisse, quod Batavis sonat senex (oud), frigidus (Koud), et aurum (guod).

Οὕτως ὁ Ἐρασμος ὑπέδειξε τὴν ὁδὸν πρὸς εὐρεσὶν τῆς ἐξῆς ἐπιστημονικῆς ἀρχῆς: «Τὰ ἑλληνικὰ γράμματα προφέρεσθαι δεῖ κατὰ τὴν ἀρχέγονον καὶ πλήρη αὐτῶν δύναμιν. Die griechischen Zeichen sind nach ihrem ursprünglichen und vollen Werthe auszusprechen». Τοιαῦτα κατὰ τὸν Blass ἡ ἐπιστημονικὴ ἀρχή, ἡ φωνητικὴ ἀρχή, *das phonetische princip*, τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦμεγα, ἡ κρηπὶς τῶν ἐρασμικῶν ἀξιωματῶν καὶ ἀξιώσεων, καὶ ἐξ ἧς ὀρμώμενοι, ὡς ἀπὸ ἀκροπόλεως, καταπολεμοῦσι τὴν ζῶσαν, τὴν ἀπὸ στόματος παραδόσιν.

Ἐκαστον στοιχεῖον, λέγει ὁ σοφὸς καθηγητὴς Blass, εἰκὼν ἐστὶν ἰδίου φθόγγου: τὰ γραπτὰ σημεῖα ι, η, υ, ει, οι, ηι, υι, οὐδαμῶς ἐν τῇ ἀρχῇ τεθειμένα ἦσαν ὡς σημεῖα ὁμοίου φθόγγου. Ἡ διφθογγος ἐν τῇ ἀρχῇ ἦν διφθονος, τουτέστι καὶ οἱ δύο φθόγγοι προὔφεροντο ἐν μιᾷ συλλαβῇ ἠνωμένοι.

Τοιαῦτα κοί ὁ Grimm ἐν τῇ Γερμανικῇ Γραμματικῇ περὶ διφθόγγων ἀποφαίνεται: «ἐκφέρω καθόλου τὴν ἐξῆς ἀρχὴν, ἕκαστον τῶν φωνηέντων τὸ κατ' ἀρχὰς χωρὶς ἠκούετο καὶ ἦν κεχωρισμένον».

«Ὅρθως ἄρα ὁ Ἐρασμος ἐκ τῆς χρήσεως διαφόρων γραμμάτων, τὴν προφορὰν διαφόρων φθόγγων τεκμαίρεται ἐκ τῆς διφθόγγου γραφῆς καὶ διφθογγον προφορὰν. Ὁ ἀπλοῦς καὶ φυσικὸς κανὼν, γράφε ὡς λαλεῖς, οὐδαμῶς ἐν τῇ ἀρχῇ ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου παραβαίνεται: *Die einfache und natuerliche Regel, schreibe Wie du sprichst, ist niemals von Anfang an eine besondere Gründe verletzt Worden*»

Ἐπειδὴ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες οὐδαμίαν εἶχον προὔπαρχουσαν γλώσσαν κεκαλλιεργημένην, ὅπως πρὸς αὐτὴν ἀποβλέπωσιν, ἐξήτησαν, ὡς εἶκος, ἐν τῇ ἀρ-

*) Ἰδε ἀριθ. 32, σελ. 621 — 623.

ἤ ὅσον οἶόν τε διὰ τῆς γραφῆς πρὸς τὸν πραγματικὸν φθόγγον προσεγγίσει. Da nun die Altgriechen keine Rücksicht auf eine vorausgehende höher gebildete Sprache zu nehmen hatten, so müssen sie ursprünglich mit der Schrift dem wirklichen Laute so nahe als möglich zu kommen gedacht haben».

«Υστερον τοῦ χρόνου προϊόντος ἢ μὲν γλῶσσα εὐρύτερον ἀνεπτύχθη, ἢ δὲ γραφὴ ἐν τε τῇ Ἀττικῇ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις διαλέκτοις οὐ τὴν αὐτὴν ἐποιήσατο πρόοδον

Περὶ τὰ τέλη ὅμως τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος (403 π. Χ.) ἐν τῇ ἀττικῇ σύμπαν τὸ ἀλφαιβητικὸν σύστημα ἠλλαξεν, εἰσαχθέντων τῶν Ἰωνικῶν γραμμάτων ὥστε εἶ τι ὁ ζῶν φθόγγος ἀπεμακρύνετο ἐστὶν ὅπου ἀπὸ τῆς γραφῆς, ἐπανῆλθεν αὐθις ἢ ὁμοφωνία· ἐπειδὴ δὲ οὔτε οἱ Ἀθηναῖοι, οὔτε αἱ ἄλλαι φυλαὶ, οὔτε γραμματικούς εἶχον, οὔτε ἐτυμολόγους, οἷτινες ἀξίαν δοῦναι τῷ ἱστορικῷ τῆς γραφῆς τρόπῳ ἠδύναντο, οὐδεμία ἄλλη ἀρχὴ ἢ ἡ φωνητικὴ ἐφήρμοσται».

«Δύο ὑπάρχουσι παραδόσεις ἢ διὰ τῆς γραφῆς, ἢ ἀρχαιότερα, καὶ ἢ διὰ τῆς ζώσης φωνῆς, ἢ νεωτέρα· ὀφείλομεν τὴν ἀρχαιότεραν ἀντὶ τῆς ἑτέρας κρυπιδάθειναι· Ὅταν ὁ Bursian θεμελιῶδες τῆς κριτικῆς ἀξίωμα ἀποφαίνεται, ὅτι τὴν παράδοσιν τοσοῦτον χρόνον ὀρθὴν λογιστέαν, ὅσον οὐκ ἔστιν ἐξελεγεῖται αὐτὴν ὡς μὴ ὀρθὴν, ἐπιλανθάνεται ὅτι δύο παραδόσεις εἶχον, καὶ ὅτι γνωστότατον θεμελιῶδες ἀξίωμα διακελεύεται, ἵνα ἢ ἀρχαιότερα καὶ γραπτὰ παραδόσεις τῆς νεωτέρας καὶ στοματικῆς προτιμῶται.»

Διὰ τοιοῦτον τεχνάσματος ταχυδακτυλογικῷ τῷ τρόπῳ, ὡς ποιοῦσιν οἱ θαυματοποιοί, ἢ Ἑρασμικὴ πρὸςφυσία, ὡς δῖθεν ἐπὶ τῆς ἀρχαιότερας παραδόσεως ἐρειδομένη, κηρύσσεται ἀρχαιότερα καὶ ἀρμόζουσα τῇ ἐνδόξῳ περιόδῳ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἢ δὲ ἐθνικῆ προφορᾷ νεωτέρα, στηριζομένη ἐπὶ τῆς ζώσης παραδόσεως.

«Μεγάλην πιθανότης ὑπάρχει ὅτι οἱ Ἕλληνες κατὰ τὸν πέμπτον π. Χ. αἰῶνα οὕτως ἢ ὡς ἔγγιστα προῦφερον, καθὰ ὁ Ἑρασμος καὶ οἱ ὄπαδοί αὐτοῦ· eine hohe wahrscheinlichkeit bestent, die Griechen hätten im 5 jahrhundert v. Chr. sooder auch nur ähnlich gesprochen, wie Erasmus und seine Nachfolger»

Ἐπειδὴ δὲ οἱ ὑποδεέστεροι συγγραφεῖς, οἱ Βυζαντινοὶ καὶ οἱ Ἐκκλησιαστικοί, ὀφείλουσι τοῖς ὑπερτέροις καὶ ἐνδοξότεροις ὑποχωρεῖν, τοῖς ἀττικοῖς, καὶ ἢ προφορᾷ αὐτῶν ὀφείλει τῇ τῶν ἐνδοξότερων ὑποχωρεῖν. «Τίς ἐστὶν ὁ ἀμφιβάλλων, ὅτι ἡμεῖς τοὺς Βυζαντινοὺς συγγραφεῖς κατὰ τὸν ἀττικὸν τρόπον (Ἑρασμικῶς), οὐχὶ δὲ τοὺς Ἀττικούς κατὰ τὸν Βυζαντινὸν (Ἑλληνικῶς), ὀφείλομεν προφθεῖν; Wem kann es nun Zweifelhaft sein, dass wir die Byzantinischen Schriftsteller, wen wir sie lesen, in attischer weise, und nicht die Attisehen, welche wir, lesen, in Byzantinischen weise auszusprechen haben· οὕτως ἢ ἑλληνικῆ γλῶσσα μιᾷ μονοκονδυλίᾳ, ὡς λέγει ἡ συνήθεια, προικοδοτεῖται τῇ γυνθία καὶ ὄντως ἀττικῆ προφορᾷ (τῇ Ἑρασμικῇ), ἐπεκτεινομένη ἀπὸ τῶν ὀμηρικῶν χρόνων μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως!

Τοιαῦται αἱ ἀρχαὶ τῶν Ἑρασμικῶν, τὰ ἀξιώματα,

οἱ συλλογισμοὶ καὶ τὰ πορίσματα. Πρὸς ἀνασκευὴν δὲ τούτων ἔχομεν πολλὰ εἰπεῖν, ἀναλαμβάνοντες καὶ ἐξετάζοντες ἐν ἑκαστῷ· ἀλλὰ ταῦτα ὑπόθεσις τῆς πέμπτης ἔσονται ἐπιστολῆς.

Ἐρρωθε.

Ἐμέτερος φίλος
(Ἰογ.) ΗΡ. ΒΑΣΙΔΑΗΣ.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ.

Περὶ τῶν πρὸς ἐξήγησιν τῶν μύθων
διαφόρων σχολῶν πάλαι καὶ νῦν.*

Κοινωνοὺς τοῦ λόγου καὶ συνεργοὺς μάλιστα ὑμᾶς, φίλοι ἀναγνώσται, ἔχων, παρέρχομαι ὅπως διαλεχθῶ πρὸς ὑμᾶς περὶ τῶν πρὸς ἐξήγησιν τῶν μύθων σχολῶν πάλαι καὶ νῦν. Ὁ ἐκ τῶν μεγίστων ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνος, ὁ ὅσῳ κράτιστος καὶ ἐπιφανέστατος πολιτικὸς τόσῳ καὶ ἐπιφανὴς φιλόλογος, τοῦ Ὀμήρου δὲ ἐνθερμος ἱμνητής, ὁ πολὺς Γλάδστων, ἐγραφέ ποτε τῷ αἰδιμῷ ἀρχιεπισκόπῳ Σύρου καὶ Τήνου Λυκούργῳ, ὅτι, «εὐτυχεῖς ὥρας τοῦ βίου αὐτοῦ λογίζεται ἐκεῖνας, καθ' ἃς ἀπαλλασσόμενος τῆς πολιτικῆς τύχης εἰσέρχεται εἰς τὸ σπουδαστήριόν του καὶ συνομιλεῖ μετὰ τῶν ἡμετέρων προγόνων». Ἄλλοτε δὲ πάλιν, ἀπαντῶν πρὸς φίλον αὐτοῦ, εὐξαμένον αὐτῷ ἐπὶ ἀμφιτηρίδι τοῦ βίου αὐτοῦ ὑγίαιαν καὶ εὐδαιμονίαν ἐπὶ ἔτη πολλά, ἐγραψεν· «εὐχομαι κάγω νὰ ζήσω τοῦλάχιστον μέχρι οὐ ἐπιτύχω δύο σκοπῶν, τῆς ἐπιλύσεως τοῦ Ἰρλανδικοῦ ζητήματος καὶ τῆς συμπληρώσεως τῶν ὀμηρικῶν μελετῶν μου, δι' ὧν ἐλπίζω ν' ἀποδείξω ὅτι ἢ ἐν τοῖς ὀμηρικοῖς ποιήμασι ἀποτεθῆσauerισμένη θεολογία ἢ αὐτὴ ἐστὶ κατ' οὐσίαν τῇ ἐν τῇ Παλαιᾷ Γραφῇ». Τοῦ διτοῦ δι' αὐτοῦ τούτου σκοποῦ τὴν πληρωσιν μετὰ θάρρους ἐπεδίωξεν ὁ ἐπιφανὴς ἀνὴρ, διότι οὐ μόνον περὶ τὴν ἐπιλύσιν τοῦ Ἰρλανδικοῦ ζητήματος ἀσχολεῖται, ὡς πᾶσι γνωστὸν, ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἑτέρου αὐτοῦ σκοποῦ. Οὐ πρὸ πολλοῦ ἀνέγνωμεν ἐν ταῖς ἐφημερίδι, ὅτι ὁ γηραιὸς ἀνὴρ διελέξατο ἐν τῇ Βασιλικῇ Σχολῇ τοῦ Ἑτον πρὸς ὀμηγυριν ἐξ ἀρχαίων μαθητῶν καὶ καθηγητῶν «περὶ τῆς παρ' Ὀμήρῳ θεᾶς Ἀρτέμιδος». Ἐν τῇ διαλέξει δ' αὐτοῦ ἐκείνῃ ἐξεδιήλωσε τὸ μέγα αὐτοῦ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς μελέτης τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, κατέληξε δὲ προτρέπων τοὺς νεαροὺς τῶν ἀκροατῶν αὐτοῦ νὰ ἐπωφεληθῶσι τῆς ἐν Ἑτον σπουδῆς τῆς κλαδικῆς φιλολογίας, ὅπως ἀσχοληθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι περὶ τὴν μελέτην ταύτην. Ἄλλ' ἐστὶν ὁ Γλάδστων μόνος

*) Δημοσιεύομεν ταῦτα ἐνταῦθα, ἅπερ ἐγένοντο ἢ εἰσαγωγῇ διαλέξεων ἡμῶν μὴ πῶ συντελεσθεῖσιν ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ «περὶ τῆς μεγαλοσύνης τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐν τῇ μυθολογίᾳ αὐτῶν», ἥτις ἐρρήθη κατὰ τὴν 17 μαρτίου τοῦ 1891. Ἡ δημοσίευσίς τῶν σημειώσεων τῶνδε γίνεται πρὸς κρείττονα ἔχουσαν τῆς σχολῆς τοῦ Max Müller, ὅστις ἐν τῇ ἡμετέρῃ διέτριψέ ποτε καὶ περὶ τῆς εἰρημένοντα ἐν τῷ προτέρῳ τεύχει.

ὅστις τοιοῦτον καὶ τοσοῦτον ἔρωτα πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα ἀποδείκνυσι καὶ ἀπεριορίστως τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ ὑπὲρ αὐτῆς ἐκφράζων; Πλεῖστοι ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως μέχρι τοῦ νῦν ἄνδρες μεγάλοι, ἄνδρες ἀναμορφῶται τῆς πατρίδος αὐτῶν γενόμενοι, ἄνδρες ἐπιφανεῖς ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, τοῖς γράμμασι καὶ ταῖς τέχναις, ἄνδρες ἐξ ὄλων τῶν ἐθνῶν προσεκύνησαν τὸν φαινότατον ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀστέρῃ καὶ τῷ ἠγούμενῳ τούτῳ τῆς ἀνθρωπότητος προσήνεγκον δῶρα σεβασμοῦ, εὐγνωμοσύνης καὶ θαυμασμοῦ. Ταῦτα δὲ τῶν ξένων πραττόντων οὐδαμῶς προσήκει ἡμῖν ὀλιγωρεῖν τῶν ἔργων τῶν Ἑλλήνων, καυχᾶσθαι δὲ μόνον ἐπὶ ἐκείνους ὡς περ οἱ χῆνες, κατὰ τὸν Κρυζῶφ, ἐπὶ τοῖς πρόγονοις αὐτῶν τοῦ Καπιτωλίου. Πρέπει νὰ ἐγκύπτωμεν εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀριστουργημάτων τῶν ἀρχαίων, εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἰδιωτικοῦ καὶ τοῦ δημοσίου αὐτῶν βίου, εἰς τὴν μελέτην τῆς τέχνης αὐτῶν, εἰς τὴν μελέτην καὶ τῆς μυθολογίας αὐτῶν. Ἴδου οἱ λόγοι κυρίως, οἵτινες παρώρμησαν ἡμᾶς ὅπως μυθολογικὸν ἐκλέξωμεν θέμα. Ἐἶνε λυπηρὸν, λυπηρότατον, ὅτι ἡ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας ὄλως παρεμειλημένη ἐστὶ παρ' ἡμῖν· ἐξ ὧν δὲ γινώσκωμεν τὰ πλεῖστα τῶν ἐχειριδίων ἡκίστα πρὸς διδασκαλίαν ἑλληνοπαιδῶν πρόσφορά εἰσιν. Ἐν τῇ ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ ἐπίσης διασπρούσιν αἱ ἀρεαίαι, αἰτινές εἰσι τῶν κυριωτάτων γνωρισμάτων τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας πολλὰ δύνανται νὰ ἐξαχθῶσι διδακτικά, ἂν μὴ καὶ αὕτη διδάσκηται ὡς ξηρὰ μύθων ἀφήγησις, διότι καὶ ἐν αὐτῇ ἠρίστευσαν οἱ ἄνδρες, οἵτινες αἶε ἐν νῶ εἶχον τὸ

αἶεν ἀριστεύειν καὶ ὑπέροχοι ἔμμενοι ἄλλων
μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνόμενοι, οἱ μεγ' ἀριστοί.

Πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς τὸ κυρίως θέμα τῆς διατριβῆς ἡμῶν, ἐπιτραπήτω ἡμῖν διὰ βραχέων νὰ ἐκδῶμεν ἐν εἶδει εἰσαγωγῆς, ὅσα ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἐκράτησαν συστήματα πρὸς ἐξήγησιν τῶν μύθων, ἅτινα οὐδόλως ἀδιάφορα εἰσι πάντως πρὸς τὴν φιλομουσίαν ἡμῶν.

Ἡ μυθολογία ἐστὶν ἡ τοὺς μύθους, ἵτοι τὰς περὶ κοσμογονίας, περὶ θεῶν καὶ ἠρώων παραδόσεις, ἐξετάζουσα ἐπιστήμη. Ἀλλὰ τῇ λέξει μυθολογία δηλοῦνται ἐπίσης καὶ αὐταὶ αὐταὶ αἱ παραδόσεις. Οὕτως περὶ μὲν τῆς μυθολογίας ὠρισμένως τῆς Ἑλλάδος ὁμιλοῦντες, ἐννοοῦμεν τὸ σύνολον τῶν περὶ θεῶν, ἠρώων καὶ κοσμογονίας παραδόσεων τῆς Ἑλλάδος, περὶ δὲ τῆς ἐπιστήμης τῆς μυθολογίας τὸν λόγον ποιούμενοι, ἐννοοῦμεν διὰ τῆς λέξεως μυθολογίας τὰς διαφόρους μελέτας, αἵτινες ἐγένοντο πρὸς ἐξήγησιν τῶν ἀρχαίων μύθων, οἵτινες παρὰ τοῖς πεπολιτισμένοις λαοῖς, οἳ οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ ἄριοι τῶν Ἰνδῶν, ἐνέχουσι δύο στοιχεῖα, τὸ καταληπτόν (rationnel) καὶ τὸ ἀκατάληπτον (irrational), ὡς ἀποκαλεῖ ταῦτα ὁ ἰδρυτὴς τῆς νεωτάτης μυθολογικῆς σχολῆς, τῆς ἀνθρωπολογικῆς, Andrew Lang. Ἡ ἐπιστήμη δὲ τῆς μυθολογίας προήλθεν ἐκ τῆς κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐτι χρόνους κατανοηθείσης ἀνάγκης τῆς ἐρμηνείας τῶν μύθων, διότι οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἀπὸ τοῦ Πυθαγόρου ἐτι, καίτοι ἡ μυθολογία αὐτῶν ἐνέχει τὸ μεγαλεῖον αὐτῶν καὶ τὴν

μεγαλοφυΐαν, κατενόσαν ὅτι οἱ θεοὶ οὐκ εἰσὶν οἷους παρέσταναν αὐτοὺς οἱ ποιηταί. Ἐντεῦθεν ἐγεννήθη τὸ πρῶτον πρὸς ἐξήγησιν τῶν μύθων σύστημα, τὸ ἀλληγορικόν, οὗ ἰδρυτὴς παρίσταται ὑπὸ τοῦ τοῦ σχολιαστοῦ τῆς Ἰλιάδος, ἐνθα περὶ τῆς θεομαχίας ὁμιλεῖ οὗτος, Θεαγένης ὁ Ρήγιος κατὰ τὸν 5' π. Χ. αἰῶνα. Ὁ Θεαγένης ἀναγνωρίζων ὅτι ἡ θεομαχία τῆς Ἰλιάδος ἐστὶν ἄποπος ἐὰν ἐκληθῆ ὁ μῦθος κατὰ γράμμα, ἐθεώρησε αὐτὸν ὡς ἀφήγησιν ἀλληγορικὴν τῆς πάλης τῶν στοιχείων. Ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἡφαίστος καὶ ὁ ἀκροσεκόμης Φοῖβος ἦσαν τὸ πῦρ, ἡ χρυσηλάκατος Ἥρα ὁ ἀήρ καὶ ὁ ἐνοσίχθων Ποσειδῶν ἦν τὸ ὕδωρ, ἡ δὲ ἰοχέαιρα Ἄρτεμις ἡ σελήνη κτλ. Ἀλλὰ ἡ ἀλληγορικὴ αὕτη σχολὴ ὑπέστη τροποποίησιν ἢ μᾶλλον ἐπέκτασιν, διότι κατ' ἄλλους (Michel Breal) ὁ Ἀναξαγόρας κατὰ τὸν πέμπτον π.Χ. αἰῶνα τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσειαν ἐθεώρησε ὡς σύνολον μύθων ἐκδηλούντων τὰ μυστήρια τῆς φύσεως ἢ τὰς ἠθικὰς ἀληθείας. Ἡ θεομαχία (Y) Ἰλιάδος ἠρμηνεύετο οὐ μόνον ὡς πάλη τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ ὡς πάλη τῶν ἀρετῶν καὶ κακιῶν. Οὕτως ἡ Παλλὰς Ἀθὴνη ἐμφαίνει τὴν λογικὴν, ἡ Ἀιτώ τὴν λήθην καὶ κατὰ τὸν Μητροδώρον ὁ Ἀγαμέμνων ἐστὶν ὁ ἀήρ καὶ ἡ Πηνελόπη ὑφαίνουσα τὸν ἴστων ἐστὶν ἡ διαλεκτικὴ. Καταπαύων δὲ τὸν περὶ τοῦ συστήματος τούτου λόγον, ὑπομνησθεὶς ἡμᾶς καὶ τὰ ἐν τῷ διαλόγῳ τοῦ Πλάτωνος Κρατύλου. Παρ' αὐτῶ ἐν τοῖς ἄλλοις ὁ Σωκράτης λέγει: «Δημήτηρ μὲν φαίνεται κατὰ τὴν δόσιν τῆς ἐδωδῆς διδοῦσα ὡς μήτηρ κεκλήσθαι, Ἥρα δὲ ἐρατὴ τις ὡς περ οὖν καὶ λέγεται ὁ Ζεὺς αὐτῆς ἐρασθεὶς ἔχειν, ἴσως δὲ μετεωρολογῶν ὁ νομοθέτης τὸν ἄερα Ἥραν ὠνόμασεν ἐπικρουπτόμενος, θεὸς τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τελευτῇ· γνοίς δ' ἂν, εἰ πολλάκις λέγοις τὸ τῆς Ἥρας ὄνομα κτλ.»² Σημειωτέον δὲ πρὸς τούτους ὅτι τὸ ἀλληγορικὸν σύστημα ἐκράτησεν ἐπίσης καὶ κατὰ νεωτέρους χρόνους, οἱ δὲ μῦθοι ἐλάμβανον διαφόρους ἐξηγήσεις ὑπὸ διαφόρων ἀνευ τινὸς μεθόδου³. Καὶ ὁ Γλάδστων, καθὰ φαίνεται ἐκ τῆς ὄλως συγκεχυμένης περιλήψεως, καίπερ γινώσκων τὴν συγκριτικὴν μυθολογίαν, τὸν μῦθον τῆς παρ' Ὀμήρῳ Ἀρτέμιδος, κατὰ τὴν ἀλληγορικὴν ἐπραγματεύσατο ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτοῦ διαλέξει σχολῆν. Ὁ μέγας ἀνὴρ ἐπίσης, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἐν ἀρχῇ παραθεθείσης ἐπιστολῆς αὐτοῦ δηλοῦται ὑπερασπίζει ἐτι τὰς ἰδέας τοῦ Vossius καὶ Huef, ἀνευρίσκων ἐν τοῖς μύθοις ὁμοιότητας πρὸς τὴν Γραφήν.

Ἐτερον σύστημά ἐστὶ τὸ ἱστορικόν, ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸν Εὐήμερον (316 π. Χ.), δι' ὃ καὶ εὐήμερισμός καλεῖται παρὰ πολλοῖς. Κατὰ τὸ ἱστορικὸν σύστημα τοῦτο οἱ μῦθοι εἰσὶν ἱστορία τροποποιημένη. Πάντες οἱ θεοὶ ὑπῆρξαν ἄλλοτε ἄνθρωποι, ἀλλ' αἱ πραγματικαὶ αὐτῶν πράξεις καθωραϊσθῆσαν καὶ ἠλλαξαν φύσιν κατὰ τὴν φαντασίαν τῶν μεταγενεστέρων χρόνων. Τὸ σύστημα τοῦτο ἀφορμὴν ἔσχε περιήγησιν τινὰ τοῦ Εὐήμερου, γενομένην κατ' ἐντολήν τῆς Κασσάνδρας. Ὁ Εὐήμε-

1) Michel Breal. Mélanges de Mythologie. σελ. 25.

2) Πλάτων Κρατύλος XXI, 22.

3) Michel Breal Mélanges. 25. A. Lang. La Mythologie σελ. 10.

ρος ἀφηνιούμενος τὰ τῆς περιγησίσεως αὐτοῦ λέγει ὅτι πλέον τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανὸν ποσὴγγίδεν εἰς τὴν νῆσον Παγγαίαν, ὅπου ἀνεκάλυψεν ἐπιγραφάς, μαρτυρούσας ὅτι οἱ θεοὶ οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ πρίγκιπες καὶ φιλόσοφοι, θεοποιουθέντες μετὰ τὸν ἑαυτῶν θάνατον ὑπὸ τοῦ θαυμασμοῦ τῶν ὁμοίων αὐτῶν³. Οὕτως ὁ Ζεὺς ἦν ἀρχαίος τις βασιλεὺς τῆς Κρήτης. Τὴν ἰδέαν δι' ταύτην ὁ Εὐήμερος πιθανῶς ἔλαβεν ἐκ τῆς ἀρχαίας παραδόσεως, καθ' ἣν ἐν Κρήτῃ καὶ αὐτὸς ὁ τάφος τοῦ Διὸς ἐδείκνυτο. Διὸ καὶ ὁ Λουκιανὸς λέγει τὰ ἐξῆς χαρίεντα: «ἐπεὶ οἱ γε ἐκ Κρήτης ἦκοντες, ἄλλα ἡμῖν διηγοῦνται, τάφον τινὰ κεῖθι δείκνυσθαι, καὶ στήλην ἐφέστάναι διλοῦσαν ὡς οὐκέτι βροντήσειεν ἂν ὁ Ζεὺς πάσαι τεθνεώσ». Τοιοῦτον τὸ σύστημα τοῦ εὐημερισμοῦ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Εἶπομεν δὲ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους, διότι τοῦτο καὶ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους διετηρήθη. Κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα πολλοὶ πατέρες τῆς ἐκκλησίας, ὡς ὁ ἅγιος Αὐγουστίνος, τοὺς θεοὺς τῶν εἰδωλολατρῶν ἔλεγον δαίμονας, οἵτινες προὑπῆξαν. Διάφοροι δὲ φιλόσοφοι, ἰδίᾳ δὲ τῶν κατὰ τὸν ΙΖ' καὶ αἰῶνα ἀκμασάντων ἐγένοντο ὀπαδοὶ τοῦ ἄνω συστήματος καθόλου ἢ μετὰ μικρῶν διαφορῶν. Τοιοῦτοι ἦσαν ὁ ἀββάς Banier, ὅστις ἐδημοσίευσε μυθολογικὴν τινὰ συλλογὴν, ὡς ἀποκαλεῖ ὁ Lang,¹ τὴν μυθολογίαν αὐτοῦ, δι' ἧς ἐπειρᾶτο συστηματικῶς νὰ συμβιδάσῃ πάντας τοὺς ἑλληνικοὺς μύθους πρὸς τὴν ἱστορίαν, ὁ Gerard Voissus² πρὸ αὐτοῦ, ὅστις ἐταίριζε τὸν Τυφάονα τῷ βασιλεῖ Ὠγ τῆς Βασάν³, ὅσπερ ἐν τῷ Δευτερονόμιῳ ἀναφέρεται, ὁ δὲ Bochart ἐν τῷ Κρόνῳ ἀνεγνώριζε μετὰ πολλῆς τῆς ἀφέλειας τὸν Νῶε, ἐν δὲ τοῖς τρισὶν αὐτοῦ υἱοῖς, τῷ Διί, τῷ Ποσειδῶνι καὶ τῷ Πλούτωνι, τοῖς τριεσὶ μεγάλοις θεοῖς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τοὺς τρεῖς υἱοὺς τοῦ Νῶε, τὸν Σὴμ, τὸν Χάμ καὶ τὸν Ἰάφεθ. Πρὸς τούτοις, ταῦτα δὲ ἀναφέροντες ὡς παρ' ἰδοξα, ὁ σοφὸς ἐπίσκοπος τῆς Ανγκῆς, Huet, διὰ τῶν μύθων ἐπειράθη νὰ καταδείξῃ τὸ κῦρος τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ταῦτα ἐπίσκοπος ὢν. Ὁ Michel Breal, ὁμιλῶν περὶ τοῦ συστήματος τούτου ἐν τῷ σοφῷ αὐτοῦ συγγράμματι Mélanges de Mythologie et de linguistique⁴ ἀδυνατεῖ νὰ πιστεύσῃ ὅτι τοιαύτη τις μέθοδος δύναται νὰ κρατῆ καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν. Καὶ ὅμως ὁ αὐτὸς ἀναφέρει τὸ ἔργον τοῦ Clavier: Les Premiers Temps de la Grèce, ἐν ᾧ εὐφρονται γενεαλογικοὶ κατάλογοι πάντων τῶν θεῶν, παρισταμένων ὡς ἀρχαίων βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, οἷον τοῦ Διὸς, τοῦ Προμηθέως, τοῦ Ἡρακλέους τοῦ Περσέως κτλ. ὁ δὲ Lang ἐπίσης σημειοῦται ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ἀποδέχεται ὁ Sahagun ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτοῦ περὶ τῶν θρησκευτικῶν μύθων τοῦ Μεξικοῦ. Πάντες δ' οὗτοι οὐδὲν πλέον ἐπραξαν ἢ νὰ ἀπομιμηθῶσι τοὺς Ἕλληνας καὶ Λατίνους ἱστορικοὺς — ἐννοεῖται πλὴν τῶν παραβολῶν τῶν μύθων πρὸς τὴν Γραφήν — καὶ μηδὲν νὰ εἰπωσι πλέον ἐξ ὧν εἶπον Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεύς, ὁ Διόδωρος καὶ ὁ Servius. Ἐν τέλει σημειούμεθα ὅτι καὶ ὁ Erbert-Spencer ἐπανέρχεται

εἰς τὸν εὐημερισμὸν καὶ διαβλέπει ἐν τοῖς πρώτοις θρησκευμασι τὴν λατρείαν ἀνθρώπων θεοποιουμένων. Βεβαίως ὁ χρόνος καὶ ὁ σκοπὸς ἡμῶν, ἐν γε τῷ παρόντι, οὐδαμῶς ἐπιτρέπουσιν ἡμῖν τὴν λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν ἐκάστου συστήματος καὶ ἀναγραφὴν πάντων τῶν ὀπαδῶν αὐτῶν. Ὁ αὐτὸς δὲ λόγος οὐδαμῶς ἐπιτρέπει ἡμῖν τὴν προσθήκην τῶν διαφόρων περὶ αὐτῶν γνωμῶν ἐν διαφόροις συγγράμμασιν, ἀρχαίους τε καὶ νεωτέρους, ἐκτεθειδῶν. Παρατρέχοντες πάντα ταῦτα, ὅπως εἰς τὰ νεώτερα φθάσωμεν συστήματα, ἐκτιθέμεθα ἐν ὀλίγοις καὶ νέαν τινὰ σχολὴν, τὴν συμβολικὴν. Τῆς σχολῆς ταύτης πατὴρ λογίζεται ὁ Friedrich Creuzer, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος, διατυπώσας τὰς ἰδέας αὐτοῦ ἐν τῇ Συμβολικῇ αὐτοῦ,¹ δημοσιευθεῖσῃ τῷ 1819—21.

Ὁ Creuzer τὸν πολυθεϊσμὸν ὡς τὴν δημοτικὴν ἐκδήλωσιν τῶν ὑψηλοτέρων ἠθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀληθειῶν, ἵτις ἐσχημάτιζε πρὸ τοῦ Ἀβραάμ τὰς ποιοιθήσεις τῶν πατριαρχῶν, ἐθεώρησε, ἐκδήλωσιν ὅμως συμβιβασθεῖσαν ταῖς χυδαίαις ἰδέαις. Αἱ καθαρὰ ἀλήθειαι, κατὰ τὸν Creuzer, ἀνεκοινοῦντο ὑπὸ τύπον μυστηρίου τοῖς μεμυημένοις ἐν τοῖς Ἐλευσινίοις μυστηρίοις. Ἐρεισθείς ἐπὶ βάσεων ἡκίστα ἀσφαλῶν ὁ Creuzer, στερούμενος ἄλλως τε τῶν φιλολογικῶν μέσων, ἄπερ ἠδύνατο νὰ προφυλάξωσιν αὐτὸν ἀπὸ παρομοίων σφαλμάτων, δὲν διέκρινε τὰς διατηρουμένας συγγενείας τῆς συναλλασσούσης θρησκείας ἐκ τῆς ἀρχικῆς οὔτε τὰς ἀπλᾶς συμπτώσεις καὶ ὁμοιότητας, αἵτινες ὑφίστανται ἐν κοινῇ τινι παραδόσει ὡς ἐκ τῆς ταυτότητος τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Τὸν συμβολισμὸν τοῦ Creuzer ἀνήγεσε ὁ Voss *Antisymbolik*, καὶ ἰδίᾳ ὁ σκεπτικὸς Lobeck διὰ τοῦ *Aglaophamus*. Οὕτω τὸ σύστημα τοῦ Creuzer κατέπεσε.

ΟΔ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΕΝ ΤΟΙΣ "ἨΘΙΚΟΙΣ", ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ ΤΟΥ ΧΑΙΡΩΝΕΩΣ ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ

60. Ὡσπερ τῶν σιτίων ἔστιν ἂ μὴ¹ αἷματι προσφύεται, μῆτε πνεύματι, μὴδὲ νεύροις τινὰ τόνον ἢ μυελοῖς προστίθῃσιν, ἀλλ' αἰδοῖα παρκακινεῖ, κοιλίαν ἐγείρει, καὶ σάρκα ποιεῖ σαθρὰν καὶ ὑπουλον· οὕτως ὁ τοῦ κόλακος λόγος οὐδὲν τῷ φρονούντι καὶ λογίζομένῳ προστίθῃσιν, ἀλλ' ἡδονὴν τινὰ τιθασεύων ἔρωτος ἢ θυμῶν ἐντείνων ἀνόητον ἢ διερεθίζων φθόνον ἢ φρονήματος ὄγκον ἐμποιῶν ἐπαχθῆ καὶ κενὸν ἢ λύπη συνεπιθρηγῶν ἢ τὸ κακώθηες καὶ ἀνελεύθερον καὶ ἄπιστον αἰεὶ τισὶ διαβολαῖς καὶ προκισθήσει δριμύ καὶ φοροδεῆς ποιῶν καὶ ὑποπτον οὐ διαφρεύεται τοὺς προσέχοντας. Αἰεὶ γὰρ ὑφορμεῖ τινὶ πᾶθει καὶ τοῦτο πικαίνει, καὶ πάρεστι βουβῶνος δίκην ἐκαστοτε τοῖς ὑποούλοις καὶ φλεγμάνουσι τῆς ψυ-

1) La Mythologie σελ. 14.

2) E. Reinach, Manuel de Philologie (1880) σελ. 341.

3) Δευτερονόμιον Γ.

4) 23.

1) Symbolik and Mythologie der alten voelker.

*) Ἰδε ἀριθ. 31, σελ. 605—607.

χῆς ἐπιγιγνώμενος. «Ὁργίζῃ; κόλασον. Ἐπιθυμεις; ὠνησαι. Φοβῆ; φύγωμεν. Ὑπονοεις; πιστευσον. Ἄν δὲ περὶ ταῦτα δυσφώρατος ἢ τὰ πάθη, διὰ σφοδρότητα καὶ μέγεθος ἐκκρουομένου τοῦ λογισμοῦ, περὶ τὰ λοιπὰ λαβὴν παρέξει μᾶλλον, ὅμοιος ὢν. Καὶ γὰρ ἐν ὑποψίχῃ κραυγῆς τινός ἢ πλησμονῆς γενομένου, καὶ διστάζοντα περὶ λουτροῦ καὶ τροφῆς, ὁ μὲν φίλος ἐφέξει, φυλάττεσθαι καὶ προσέχειν παραινῶν, ὁ δὲ κόλαξ εἰς τὸ βλανεῖον ἔλκει, καὶ κελεύει νεκρὸν τι παρατιθέναι καὶ μὴ κακοῦν ἀνατᾶσει τὸ σῶμα. Καὶ πρὸς ὁδὸν ἢ πλοῦν ἢ τινα πρᾶξιν ὁρῶν ἀπομαλθακίζόμενον, οὐ φήσει κατεπεῖγειν τὸν καιρὸν, ἀλλὰ ταῦτ' οὐ ποιήσῃν ὑπερθεμένους ἢ πέμψαντας ἕτερον. Ἄν δὲ ὑπεσχημένος ἀργύριον οἰκίῳ τινὶ δανείσειν ἢ ἐπιδώσειν μεταμέληται μὲν αἰδῆται δὲ τῇ χειρὶν ῥοπή προστιθείς ἐκυτὸν ὁ κόλαξ ἐπέβρωσε τὴν εἰς τὸ βαλλάντιον γνώμην καὶ τὸ δυσωπούμενον ἐξέκοψεν, ὡς ἀναλίσκοντα πολλὰ καὶ πολλοὺς ἀρκεῖν ὀφείλοντα, φείδεσθαι κελεύων. Ὅθεν εἰ μὴ λανθάνομεν ἑαυτοὺς ἐπιθυμοῦντες ἀναισχυντοῦντες ἀποδειλιῶντες, ὁ κόλαξ ἡμᾶς οὐ λήσεται. Ἔστι γὰρ συνηγορῶν αἰεὶ τούτοις τοῖς πάθεσι καὶ περὶ τὰς τούτων ἐκβάσεις παρρησιαζόμενος.

61. Ὁ τοῦ φίλου τρόπος ὥσπερ ὁ τῆς ἀληθείας μῦθος ἀπλούς ἐστι κατ' Ἐυριπίδην καὶ ἀφελῆς καὶ ἀπλαστός· ὁ δὲ τοῦ κόλακος ὄντως φαρμάκων δεῖται σοφῶν, καὶ πολλῶν καὶ περιττῶν.

69. Ὡσπερ ἐν ταῖς ἀπαντήσεσιν ὁ μὲν φίλος ἐστὶν ὅτε μήτε εἰπὼν μήτε ἀκούσας μηδὲν, ἀλλὰ προσβλέψας καὶ μειδιᾶσας τὸ εὐμενὲς καὶ τὸ οἰκίον ἐνδοθεν δούς ταῖς ὄψεσι καὶ δεξιόμενος, παρῆλθεν, ὁ δὲ κόλαξ τρέχει καταδιώκει δεξιούται παράρρωθεν, ἂν προσαγορευθῆ πρότερον ὀφθείς, ἀπολογεῖται μετὰ μαρτύρων καὶ ὄρων πολλάκις, οὕτως ἐν ταῖς πράξεσι πολλὰ παραλείπουσιν οἱ φίλοι τῶν μικρῶν, οὐκ ἐξακριβοῦντες, οὐδὲ πολυπραγματοῦντες οὐδέν, οὐδ' ἑαυτοὺς εἰς πᾶσαν ὑπουργίαν ἐμβάλλοντες. Ἄλλ' ἐκεῖνος ἐνταῦθα συνεχῆς καὶ ἐνδελεχῆς καὶ ἄτρυτος, οὐ διδούς ἐτέρῳ τόπον οὐδὲ χώρον διακονίας, ἀλλὰ βουλόμενος κελευέσθαι, καὶ μὴ κελευσθῆ, δακνόμενος, μᾶλλον δὲ ὅλως ἐξαθυμῶν καὶ ποτνιόμενος.

63. «Φίλους δὲ τοὺς μὲν μὴ χαλῶντας ἐν λόγοις κέκτησο, τοὺς δὲ πρὸς χάριν σὺν ἡδονῇ· τῇ σῆ πονηροῦς κλειθρον εἰργάτω στέγης·

64. Τὸν κόλακα φωράσεις αἰεὶ συνεπιφάσκοντα καὶ συναποφαινώμενον καὶ συνηδόμενον καὶ συνοργιζόμενον, ὥστε παντελῶς ἐν γε τούτοις εὐφώρατον εἶναι τὴν διαφορὰν. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἐν τῷ τρόπῳ τῆς ὑπουργίας. Ἡ μὲν γὰρ παρὰ τοῦ φίλου χάρις ὥσπερ ζῶν ἐν βλάθει τὰς κυριωτάτας ἔχει δυνάμεις, ἐπιδεικτικὸν δὲ καὶ πανηγυρικὸν οὐδὲν ἔπεστιν ἀλλὰ πολλάκις, ὥσπερ ἰατρός λαθῶν ἐθεράπευσε, καὶ φίλος ὠφέλησεν ἐντυχῶν, ἢ διαλυσάμενος, ἀγνοοῦντος ἐπιμεληθείς.

65. Ἐοικότα γε τέκνα φύεται γονεῦσιν ἐν φιλοσοφίᾳ.

66. Οἶμαι καὶ τοὺς θεοὺς εὐεργετεῖν τὰ πολλὰ λανθάνοντας, αὐτῷ τῷ χαρίζεσθαι καὶ εὖ ποιεῖν, εὖσιν ἔχοντας ἡδέσθαι.

67. Τὸ τοῦ κόλακος ἔργον οὐδὲν ἔχει δίκαιον οὐδ' ἀληθινόν οὐδ' ἀπλοῦν οὐδ' ἐλευθερίον, ἀλλ' ἰδρωτά, καὶ διαδρομὴν καὶ κραυγὴν καὶ σύντασιν προσώπου ποιοῦσαν ἔμφασιν καὶ δόκησιν ἐπιπόνου χρείας καὶ κατεσπευσμένης, ὥσπερ ζωγράφημα περιεργον ἀναιδέσι φαρμάκοις καὶ κεκλασμέναις στολίσι καὶ ῥυτίσι καὶ γωνίαις ἐναργείας φαντασίαν ἐπαγόμενον.

68. Πᾶσαι, ὄνειδιζομένη χάρις ἐπαχθῆς καὶ ἄχαρις καὶ οὐκ ἀνεκτὴ· ταῖς δὲ τῶν κολάκων οὐχ ὑστερον, ἀλλὰ πραπτομέναις ἐνεστιν εὐθύς τὸ ἐπονεῖδιστον καὶ δυσωποῦν. Ὁ δὲ φίλος, ἂν εἰπεῖν δεήσῃ τὸ πρᾶγμα, μετρίως ἀπήγγειλε, περὶ αὐτοῦ δ' εἶπεν οὐδέν.

69. Ὁ φίλος αὐτῷ ἀξιώσει τὰ δίκαια τὸν φίλον ὑπουργεῖν.

«Συσσωφρονεῖν γὰρ, οὐχὶ συννοσεῖν ἔφην».

70. Καλὸν τὸ Φωκίῳνος πρὸς Ἀντίπατρον. «Οὐ δύναται μοι καὶ φίλῳ χρῆσθαι καὶ κόλακι» τούτεστι καὶ φίλῳ καὶ μὴ φίλῳ. Συνεργεῖν γὰρ δεῖ τῷ φίλῳ μὴ συμπανουργεῖν, καὶ συμβουλεύειν μὴ συνεπιβουλεύειν, καὶ συμμαρτυρεῖν, μὴ συνεξαπατᾶν, καὶ συνατυχεῖν μὴ συναδικεῖν. Οὐδὲ γὰρ τὸ συνειδέναι τοῖς φίλοις τὰ αἰσχρά, πόθεν γε δὴ τὸ συμπράττειν καὶ συνασχημονεῖν αἰρετόν ἐστιν;

71. Ἡ κολακεία ἐν μὲν ταῖς ἐπιπόνοις καὶ κινδυνώδεσιν ὑπουργίαις ἀπαγορεύει καὶ δικαπειρώμενος κρούσης, σαθρὸν ἔκ τινος προφάσεως ὑπῆχει καὶ ἀγενές· ἐν δὲ ταῖς αἰσχυραῖς καὶ ταπειναῖς καὶ ἀδόξοις διακονίαις ἀπόχρηται πάτησον, οὐδὲν ἡγείται δεῖνόν οὐδ' ὕβριστικόν. Ὁρᾶς τὸν πίθηκον; οὐ δύναται τὴν οἰκίαν φυλάττειν, ὡς ὁ κύων, οὐδὲ βαστάζειν ὡς ὁ ἵππος, οὐδ' ἀροῦν τὴν γῆν, ὡς οἱ βόες· ὕβριν οὖν φέρει καὶ βωμολοχίαν καὶ παιδιᾶς ἀνέχεται, γέλωτος ὄργανον ἐμπαρέχων ἑαυτόν.

Οὕτω δὴ καὶ ὁ κόλαξ οὐ συνειπεῖν οὐ συνεισενεγκεῖν οὐ συναγωνίσασθαι δυνάμενος, πόνου τὲ καὶ σπουδῆς ἀπάσης ἀπολειπόμενος, ἐν ταῖς ὑπὸ μάλης πράξεσιν ἀπροφάσιτος ἐστὶ. Προσαπτόμενος γὰρ ὅτι βούλει τῶν ἀδόξων καὶ μὴ καλῶν ἔτοιμος ἀφείδειν ἑαυτοῦ, τῷ προστάτῳ χαρίζόμενος.

72. Ὁ κόλαξ ταῦτ' οὖν ποιεῖ τῷ ζωγραφῆσαντι τοὺς ἀλεκτρούνας ἀθλίως. Ἐκεῖνός τε γὰρ ἐκέλευσε τὸν παιδα τοὺς ἀληθινούς ἀλεκτρούνας ἀποσοβεῖν ἀπώτατῳ τοῦ πίνακος, οὗτος δὲ τοὺς ἀληθινούς ἀποσοβεῖ φίλους καὶ οὐκ ἐξ πλησιάζειν· ἂν δὲ μὴ δύνηται, φανερώς μὲν ὑποσάινει καὶ περιέπει καὶ τέθηπεν ὡς ἀμείνονας, λάθρα δ' ὑφίσησι τινὰς καὶ ὑποσπείρει διαβολάς. Κρυφίως δὲ λόγου κνήσαντος ἔλικος, καὶ μὴ παντελῶς εὐθύς ἐργάσεται, τὸ τοῦ Μηδίου φυλάττει μεμνημένος. «Κἂν θεραπεύσῃ τὸ ἔλικος ὁ δεδηγμένος, ἢ οὐλή μενεῖ τῆς διαβολῆς».

73. Τὸ οἶσθαι τὰ κάλλιστα μετὰ τοῦ βούλεσθαι πίστιν ἅμα τῷ κόλακι καὶ θάρσος δίδωσι.

74. Τῶν τόπων τὰ ὑψηλὰ δυσπρόσοδα καὶ δυσέφι-
κτα γίνεται τοῖς ἐπιβουλεύουσι, τὸ δ' ἐν ψυχῇ νοῦν
οὐκ ἐχούση δι' εὐτυχίαν ἢ δι' εὐφροσύνην ὑψὺς καὶ φρο-
νημα τοῖς μικροῖς καὶ ταπεινοῖς μάλιστα βλάσιμόν ἐστι.

75. Παράκλειυόμεθα τὸ φίλαυτον ἐκκόπτειν ἑαυ-
τοῦ καὶ τὴν οἴησιν· αὕτη γὰρ ἡμᾶς προσκολλαλεύουσα
μαλακωτέρους ποιεῖ τοῖς θυραίοις κόλαξιν, ὡς ἐτοί-
μους ὄντας. "Ἄν δὲ πειθόμενοι τῷ θεῷ, καὶ τὸ ἀγνώ-
θι σκυτὸν ὡς ἐκάστω τῷ παντὸς ἄξιόν ἐστι» μα-
θόντες ἅμα καὶ φύσιν καὶ τροφήν καὶ παιδείουσιν ἑαυ-
τῶν ἀναθεωρῶμεν ἐλλείμματα μυρία τοῦ καλοῦ καὶ
πολὺ τὸ φεύλως καὶ εἰκῆ συμμειγμένον ἔχουσαν ἐν
πράξεσιν, ἐν λόγοις, ἐν πάθεισιν, οὐ πᾶνυ ρηδίας ἐμ-
περιπατεῖν τοῖς κόλαξιν ἑαυτοὺς παρέξομεν.

76. Ἡμεῖς πολλὰ πολλαχοῦ τῶν ἰδίων αἰσχροῦ,
καὶ λυπηρῶ, καὶ ἀτελῆ, καὶ ἡμαρτημένα καθορῶντες
ἀεὶ, φωράσομεν ἑαυτοὺς οὐκ ἐπαινοῦντος φίλου καὶ
κατευλογοῦντος δεομένου, ἀλλ' ἐλέγχοντος καὶ παρ-
ρησιαζομένου καὶ ψέγοντος ἡμᾶς ἰδίᾳ κακῶς πρᾶτ-
τοντας.

77. Ὀλίγοι ἐκ πολλῶν εἰσιν οἱ παρρησιάζεσθαι
μᾶλλον ἢ χαρίζεσθαι τοῖς φίλοις τολμῶντες· ἐν δὲ
τοῖς ὀλίγοις σῆθις οὐ ρηδίας ἂν εὐροῖς ἐπισταμένους
τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' οἰομένους, ἂν λοιδορῶσι καὶ ψέγω-
σι, παρρησίᾳ χρῆσθαι.

78. Καθὼς περ ἄλλω τινὶ φαρμάκῳ, καὶ τῷ παρρη-
σιάζεσθαι μὴ τυχόντι καιροῦ τὸ λυπεῖν ἀχρήστως
καὶ ταραττεῖν περίεστι καὶ ποιεῖν τρόπον τινὰ μετ'
ἀλγηδόνος ὃ ποιεῖ μεθ' ἡδονῆς τὸ κολακεύειν. Βλά-
πτονται γὰρ οὐκ ἐπαινοῦμενοι μόνον ἀκαίριως ἀλλὰ
καὶ ψεγόμενοι· καὶ τοῦτο μάλιστα τοῖς κόλαξιν εὐ-
λήφτους καὶ πλαγίους παραδίδωσιν, ἀπὸ τῶν σφόδρα
προσάντων καὶ ἀντιτύπων ὥσπερ ἐπὶ τὰ κοῖλα καὶ
μαλακὰ δίκην ὕδατος ἀπολισθάνοντας. Διὸ δεῖ τὴν
παρρησίαν ἡθεὶ κεραῶσθαι καὶ λόγον ἔχειν ἀφαι-
ροῦντα τὸ ἄγαν καὶ τὸ ἄκρατον αὐτῆς ὥσπερ φωτὸς,
ἵνα μὴ ταραττόμενοι μετ' ἀλγοῦντες ὑπὸ τῶν ἄπαντα
μεμφομένων καὶ πᾶσιν ἐγκαλούντων καταφεύγωσιν
εἰς τὴν τοῦ κόλακος σκιάν, καὶ πρὸς τὸ μὴ λυποῦν
ἀποστρέφονται.

79. Πᾶσαν μὲν κακίαν φευκτέον ἐστὶ δι' ἀρετῆς,
οὐχὶ διὰ τῆς ἐναντίας κακίας, ὥσπερ ἔνιοι δοκοῦσιν
αἰσχυνηλίαν μὲν ἀνισχυνητίᾳ φεύγειν ἀγροικίαν δὲ
βωμολοχίᾳ, δειλίαν δὲ καὶ μαλακίαν ἀπωτᾶτω τίθε-
σθαι τὸν τρόπον ἂν ἐγγιστὰ φαινώνται λαμυρίας καὶ
θρασύτητος.

80. Αἰσχροὺ μὲν ἐστὶ κολακεῖα περιπεσεῖν διώ-
κοντα τὸ πρὸς χάριν, αἰσχροὺ δὲ φεύγοντα κολα-
κειαν παρρησίας ἀμετρίᾳ διαφθεῖραι τὸ φιλικὸν καὶ
κηθεμονικόν.

81. Φιλικὸν ἢ παρρησία καὶ σεμνόν, ἢ δὲ μέμφις
καὶ φίλαυτον καὶ μικρολόγον. Ὅθεν αἰδοῦνται τοὺς
παρρησιαζομένους καὶ θαυμάζουσι, τοῖς δὲ μεμφομέ-
νοῖς ἀντεγκαλοῦσι καὶ καταφρονοῦσιν.

82. Ὡσπερ Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ ἡξίου σκοπεῖν Ἀθη-
ναίους μὴ μόνον εἰ πικρὸς ἐστίν, ἀλλ' εἰ προῖκα πικρὸς

οὕτως ἢ τοῦ φίλου νουθεσία καθρεῦσται παντὸς ἰδίου
πάθους αἰδεστόν ἐστὶ καὶ σεμνόν καὶ ἀνκντίθλε-
πτον. Ἐὰν δὲ δὴ καὶ φανερός ἢ τις ἐν τῷ παρρησιάζ-
ζεσθαι τὰ μὲν εἰς αὐτὸν ἁμαρτήματα τοῦ φίλου κο-
μιδῆ προέμενος καὶ ἀπολείπων, ἄλλως δὲ τινος αὐ-
τοῦ πλημμελείας ἐλέγχων καὶ δάκνων ἐφ' ἑτέροις
καὶ μὴ φειδόμενος, ἄμαχος ὁ τῆς παρρησίας
οὐτός ἐστι, καὶ τῇ γλυκύτητι τοῦ νουθετοῦντος ἐπι-
τεινῶν τὸ πικρὸν καὶ αὐστηρὸν τῆς νουθεσίας. Ὅθεν
εὐ μὲν εἴρηται τὸ δεῖν ἐν ταῖς ὀργαῖς καὶ ταῖς δια-
φοραῖς ταῖς πρὸς τοὺς φίλους μάλιστα πρᾶττειν τι καὶ
σκοπεῖν τῶν ἐκείνοις συμπερόντων ἢ πρεπόντων, οὐχ
ἦττον δὲ τούτου φιλικόν ἐστὶ τὸ παρορᾶσθαι καὶ ἀ-
μελεῖσθαι δοκοῦντας αὐτοὺς ὑπὲρ ἄλλων ἀμελουμέ-
νων παρρησιάζεσθαι καὶ ὑπομνησκεῖν.

(Ἀκολοθεῖ).

ΧΡΙΣΤ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΑΔΗΣ.

Ἡ ΠΡὸ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΚΟΣΜΩΝ ΔΙΑ ΤΗΣ ΑΤΛΑΝΤΙΔΟΣ.*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΑΤΛΑΝΤΙΣ.

Τὸ ἐν τῷ Τιμαίῳ χωρίον τοῦ Πλάτωνος, τὸ περὶ
τῆς Ἀτλαντίδος πραγματευόμενον, ἐγένετο καὶ γί-
γνεται τὸ θέμα σπουδαιοτάτων συζητήσεων, παρὰ τε
τοῖς ἀρχαίοις καὶ μεταγενεστέροις συγγραφεῦσι,
τινῶν μὲν παραδεχομένων τὴν ὑπαρξίν αὐτῆς, τινῶν
δὲ οὐχὶ καὶ ἄλλων ἄλλα λεγόντων.

Μελετήσας ἐπισταμένως τὸ χωρίον τοῦτο, ὡς καὶ
τὰ ἐν τῷ Κριτίᾳ τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως καὶ ἐπὶ τοῦ
αὐτοῦ θέματος γραφόμενα, ἀναγνοῖς δ' εἶτα καὶ δια-
φόρους γνώμας καὶ ὑποθέσεις τῶν νεωτέρων σοφῶν,
τῶν παραδεξαμένων τὴν ὑπαρξίν τῆς νήσου, κατέ-
ληξα εἰς τὸ συμπέρασμα μετὰ μεγάλης μου ἐκπλή-
ξεως καὶ λύπης, ὅτι τὰ χωρία τοῦ Πλάτωνος δια-
στρέφονται ἐπὶ τοσοῦτον ὑπὸ πλείστων τῶν τελευ-
ταίων τούτων συγγραφέων, ὥστε νὰ παραδέχωνται
οὔτοι τὸν Πλάτωνα ἀντιφάσκοντα ἐν ταῖς περιγρα-
φαῖς αὐτοῦ. Ἄλλοι δὲ νομίζοντες ὅτι εὖρον σχεδὸν
τινὰ διαφόρων χωρίων ἐτέρων συγγραφέων πρὸς ἐκεῖ-
να τῶν τοῦ Πλάτωνος, ἐποποθέτησαν τὴν Ἀτλαντί-
δα, ὃ μὲν κ. Bailly ἐν Σιδηρίᾳ, ὃ δὲ κ. Moreau ἐν
Μαιώτιδι, ἄλλοι ἐν Σουδιᾳ, Παλαιστίνῃ, νήσῳ
Κούβα, ὃ κ. Berlioux ἐν Ἀφρικῇ, ἐν τῷ μέσῳ τῆς
Τριτωνίδος λίμνης, καὶ ἄλλοι ὑπέθεσαν τὸν νέον
κόσμον αὐτὸν ὡς τὴν Ἀτλαντίδα.

Οἱ μόνοι κατ' ἐμὲ ὄρισαντες τὴν ἀληθῆ τοποθε-
σίαν τῆς νήσου—ἡλείρου, κατὰ τὴν ἀκριβοῦς περιγρα-
φὴν τοῦ Πλάτωνος—εἰσὶν οἱ κ. κ. Gaffarel καὶ Roisel
τοποθετοῦντες αὐτὴν ἐν τῇ νῦν Σαργάσῳ θαλάσσῃ,

* Ἴδε ἀριθ. 32, σελ. 623—624.

καὶ ὁ κ. Dounelly παρὰ ταύτην καὶ μεταξὺ Εὐρώ-
πικῆς καὶ Ἀφρικῆς ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ.

Πιθανὸν καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν νεωτέρων νὰ ἔγρα-
ψαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου πλείστα ἐνδιαφέρον-
τα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ὑπάρξεως τῆς Ἀτλαντίδος,
στερούμενος ὅμως τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν, ἐλλείπει
ἐν Ἀνατολῇ πλουσιῶν βιβλιοθηκῶν, ἐπελήφθην τοῦ
ζητήματος πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος
γεγραμμένων, ἔχων ὡς βᾶσιν μόνον αὐτὸν καὶ τοὺς
ἄλλους ἀρχαίους Ἑλλήνας συγγραφεῖς, τὰ χωρία τῶν
ὁποίων ἐσχέτισα πρὸς τὰς νεωτέρας γεωγραφικὰς
παρατηρήσεις.

Ἐνθυμούμενοι τὰ ἐν τοῖς δυοῖς πρώτοις κεφαλαίοις
τῆς παρούσης πραγματείας ἐκτεθέντα παρατηροῦμεν
ὅτι ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότης τῶν ἀρχαιοτάτων
μνημείων καὶ κοσμημάτων αὐτῶν τῶν δύο μερῶν
ἀμφοτέρων τῶν κόσμων, ἴτοι τοῦ Μεξικοῦ καὶ τῆς
Ἀφρικῆς, τῶν κειμένων δὲ σχεδὸν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πα-
ραλλήλου καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου, Ἡσιόδου καὶ
λοιπῶν συγγραφέων γενομένη μνεία τῶν πέραν τῶν
δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς χωρῶν, συμβάλλονται
εἰς τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ὑπῆρχε συγκοινωνία μεταξὺ
τῶν μερῶν τούτων διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἐπαρχούσης λοιπὸν τῆς συγκοινωνίας ταύτης,
συγκοινωνίας ἐπιφερούσης τὴν φαινομένην ταύτην
ἀνάμειξιν τῶν πολιτισμῶν ἀμφοτέρων τῶν κόσμων,
ἔδει ὅπως αὕτη ἐκτελεῖται συνεχῶς καὶ τακτικῶς.
Ἀλλὰ διὰ τίνος μέσου ἐξετελεῖτο αὕτη ἐν τῷ ἀχανεῖ
Ἀτλαντικῷ ὠκεανῷ καὶ πῶς διεκόπη;

Οὐδεμιᾶς μνείας γιγνομένης ἐν τε τοῖς ὑπολει-
φθεῖσι συγγράμμασι, παραδόδοσι καὶ μνημείοις, τῶν
μετὰ τὸν κατακλισμὸν ὑπολειφθέντων ἀνθρώπων,
περὶ πλοίων μεγίστων, δυναμένων νὰ διαπλεύσῃ
μεγάλα πελάγη, ὑποθέτομεν, ὅτι δὲν ὑπῆρχον τοιαῦ-
τα καὶ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ, τοῦτο δὲ καταφαίνε-
ται καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων πρώτων ἀτρομιτῶν
θαλασσοπόρων φοινίκων, Καρχηδονίων καὶ Ἑλλή-
νων, οἵτινες οὐχὶ μόνον διέπλεον πάσας τὰς ἡμετέ-
ρας θαλάσσας χάριν ἐμπορίου, ἀλλὰ καὶ τὸν περι-
πλουν αὐτὸν τῆς Ἀφρικῆς ἐποίησαν διὰ τῶν μικρῶν
τῶν σκαφῶν, οὐχὶ ὅμως πελαγοδρομοῦντες, ἀλλ' ἀ-
κτοπλοοῦντες καὶ μὴ τοζμῶντες νὰ διακινδυνεύσωσι
τὴν ζωὴν αὐτῶν ἐς ἀνοικτὰ καὶ μεγάλα πελάγη.

Ἐπιμένως, ἡ συγκοινωνία διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ
ὠκεανοῦ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκτελεσθῇ ἐν τῇ πα-
ναρχαίᾳ ἐποχῇ διὰ τοιοῦτων ἀτελῶν θαλασσιῶν μέ-
σων, εἰμὴ μόνον ἐὰν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὠκεανοῦ τού-
του ὑπῆρχε ξηρὰ τις μεγάλη, ἐπιτρέπουσα τὴν ἀκτο-
πλοικὴν συγκοινωνίαν.

Λαμβάνοντες ἡδὴ ὑπ' ὄψει οἰονδύποτε γεωγραφι-
κὸν χάριτον, παρατηροῦμεν, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο κό-
σμων, ἴτοι μεταξὺ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν Ἀντιλλῶν,
δὲν ὑπάρχει οὐδεμίᾳ τοιαύτη ξηρὰ πλῆσιάζουσα ἀμ-
φοτέρας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ δύναται νὰ χρησι-
μεύσῃ ὡς διάμεσον τῆς συγκοινωνίας, εἰμὴ μόνον ἡ
ἀχανὴς καὶ βαθυτάτη ἑκτασις τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠ-
κεανοῦ μετὰ τῆς ἐν τῷ μέσῳ σχετικῶς ἀθαδεστέρας
Σαργάσσης θαλάσσης, περὶ ἧς Σκύλαξ ὁ Καρανδεὺς
ἐν τῷ περίπλῳ αὐτοῦ λέγει :

« Τῆς Κέρνης δὲ νήσου τὰ ἐπέκεινα οὐκ ἔτι ἐστὶ πλωτὰ
διὰ βραχύτητα θαλάττης καὶ πηλῆν, καὶ φύκος. Ἔστι δὲ τὸ
φύκος τῆς δαγμαῖς τὸ πλάτος καὶ ἀνωθεν ὄξυ, ὥστε κεντεῖν... »

[Σκύλ. Καρανδ. περίπλους 112]

Ἦδη δὲ λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὸ πρῶτον κεφά-
λαιον τῆς παρούσης πραγματείας, περὶ τῆς πρὸ τοῦ
κατακλισμοῦ καταστάσεως τῆς γῆς, καὶ ἅπαντα τὰ
χωρία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων συγγραφέων, τὰ ἐν τῷ
δευτέρῳ κεφαλαίῳ ἐκτεθέντα, ὑποδεικνύοντα δὲ τὰς
πέραν τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀφρικῆς ὑπαρχούσας
χώρας, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην
τὴν πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ, καθ' ἣν ἡ γῆ διέτρεχεν
ἕτεραν τῆς νῦν τροχίαν, ὑπῆρχε μεγάλη τις ξηρὰ
μεταξὺ τῶν δύο κόσμων, δι' ἧς ἡ συγκοινωνία τῶν
λαῶν ἐγίνετο.

Ἡ ξηρὰ δ' αὕτη ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου μὲν
συγκεχυμένως πῶς ἐν τοῖς ἑξῆς :

« Τῆς δὲ πνημερίας τέταθ' ἰστία ποντοπορούσης
ἡ δ' ἐς πείραθ' ἔκανε βελιχρῶσιν Ὀκεανῶ... »

[Ὀμήρ. Ὀδύσ. Α. 11]

Ἐνθα καταδεικνύται, ὅτι ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας ἐφθα-
σεν ὁ Ὀδυσσεὺς εἰς τὰ πέρατα τοῦ ὠκεανοῦ (ὑπο-
τιθεμένου ὡς ποταμοῦ), ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Αἰαίας,
ὥστε κατάδηλον γίγνεται τὸ μικρὸν διάστημα ἢ μάλ-
λον τὸ πλάτος τοῦ ὠκεανοῦ κατὰ τὰς ἡρακλείους
στήλας.

Ὅτι δὲ τὸ ταξειδίον τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐγένετο πρὸς
Δυμάς, τοῦτο ἐν τοῖς πρόσθεν ἐξεθύκαμεν.

Ὁ δὲ Ἀπολλόδορος ἀναφέρει περὶ τοῦ ἑνδεκάτου
ἄθλου τοῦ Ἡρακλέους λέγει :

« Καὶ διὰ τῆς Αἰθίης (*) πρὸς ἐπὶ τὴν ἕξω θάλασσαν,
καταπλεῖ· οὗ τὸ δέπας κατακλιβάνει. Καὶ περὶ τοῦ ἐπὶ τὴν
ἤπειρον τὴν ἀντικρῶ, κατετόξευσεν ἐπὶ τοῦ Κανιάσου... »

[Ἀπολλόδ. Βιβλιοθ. Β, ε. (11). 11.]

Ἐξ οὗ καταδεικνύται σαφῶς ὅτι οὐ μόνον ἐναντι
τῶν ἡρακλείων στήλων ὑπῆρχε ξηρὰ τις, (ἦν δυνα-
τὸν νὰ ὑποθέσῃ τις ὡς τὰς Καναρίους νήσους), ἀλλ'
ὅτι ἡ ξηρὰ αὕτη ἦτο ἡπειρος, ἐφ' ἧς ὑπῆρχεν ὁ Καύ-
κασος. Διὰ ταύτης δὲ ἐξετελεῖτο ἡ συγκοινωνία τῶν
λαῶν δύο κόσμων.

Τὴν ἡπειρον ταύτην ἀνευρίσκομεν περιγραφόμε-
νην σαφέστερον παρὰ Πλάτωνι διὰ τοῦ ὀνόματος
Ἀτλαντίς.

Ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐν τῷ Τιμαίῳ ὁμιλῶν περὶ
τῆς ξηρᾶς ταύτης λέγει :

« Νῆσον γὰρ πρὸ τοῦ στόματός εἶχεν, ὃ καλεῖτε ὡς φασε
ἡμεῖς Ἡρακλέους στήλας· ἡ δὲ νῆσος ἄμα Αἰθίης ἦν καὶ
Ἀσίας μεῖζον, ἐξ ἧς ἐπιβητῶν ἐπὶ τὰς ἄλλας νήσους τοῖς
τότε ἐγίνετο πρὸς αὐτὴν, ἐκ δὲ τῶν νήσων ἐπὶ τὴν καταντι-
κρῶ πᾶσαν ἤπειρον, τὴν περὶ τὴν ἀληθινὴν ἐκείνην πόντον... »

[Πλάτ. Τιμαίος 24. ε. 8.]

Ἐκ τοῦ χωρίου τούτου βλέπομεν ὅτι πρῶτον μὲν
ἐναντι τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Αἰθίης καὶ Αἰθιο-
πίας ἢ μᾶλλον τῶν ἡρακλείων στήλων, ὑπῆρχε νῆ-

(*) Αἰθιοπίας

δος μεγαλειτέρα τῆς τε Λιβύης καὶ Ἀσίας, ἔνεκα δὲ τοῦ μεγέθους τούτου δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ ταύτην καὶ ἡπειρον, ἥτις δὲν ἦτο ἄλλη ἢ ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου ὕστερον ὀνομασθεῖσα ἡπειρος, δεύτερον δὲ, ὅτι ἔναντι τῆς νήσου ταύτης, ἢ μᾶλλον ἡπειρου, ὑπῆρχον νῆσοί τινες ἐκ τῶν ὁποίων ἰδύνατό τις νὰ μεταβῆ εὐκόλως εἰς ἑτέραν ἡπειρον πολὺ μεγαλειέτεραν.

Ἡ ἀνωτέρω περιγραφή τῆς τε Ἀτλαντίδος καὶ τῆς πρὸς Δυσμὰς ἔναντι ταύτης ἡπειρου, ἢ θεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ σοφωτάτου Humboldt καὶ τινῶν ἄλλων ὡς ἀποκύημα τῆς φαντασίας τοῦ Πλάτωνος, ἐξεταζομένη γεωγραφικῶς, δὲν ἀποδεικνύει ἡμῖν ἐκφραστικώτατα, αὐτὸν τοῦτον τὸν ὑπὸ τοῦ Κολόμβου ἀνακαλυφθέντα νέον κόσμον ὅστις κατὰ τὴν ἐποχὴν μὲν τοῦ Πλάτωνος ἦτο ἄγνωστος καὶ ἀσημνημένος, καθ' ἣν δ' ἐποχὴν ἐγράφησαν ταῦτα ἐν τοῖς ἱεροῖς τῆς Σαΐδος βίβλοις ἦτο γνωστότατος διὰ τῆς Ἀτλαντίδος;

Οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων συγγραφέων, οὗς προσηγουμένως ἀνέφερον οἱ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου πραγματευθέντες καὶ οἱ εὐρίσκοντες τὸν Πλάτωνα ἀντιφάσκοντα ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς νήσου, λέγοντες, ὅτι ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἐν μὲν τῷ Τιμαίῳ ὀρίζει τὸ μέγεθος τῆς νήσου μείζον τῆς τε Λιβύης καὶ Ἀσίας, ἐν δὲ τῷ Κριτίᾳ ὅτι ἡ νῆσος αὕτη εἶχε μῆκος μὲν τρισχιλίων σταδίων καὶ πλάτος δισχιλίων, περίμετρον δὲ δεκακισχιλίων, ἦτοι κατὰ πολὺ μικρότερον τοῦ πρότερον δοθέντος αὐτῇ μεγέθους, κατηγοροῦσι τοῦ ἀληθεστάτου Πλάτωνος ἐπὶ ἀντιφάσει, μὴ ἐννοοῦντες, φαίνεται, καλῶς τὰ κείμενα, τὰ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως τούτου γραφέντα, ἐκτὸς ἂν παρέλαβον τὴν ἐξηγήσιν τούτων παρὰ τῶν μεταφρασάντων ταῦτα κακῶς.

ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ ΚΑΜΠΑΝΑΚΗΣ,
ἀρχιτέκτων

(Ἀκολουθεῖ).

ΡΟΔΟΝ ΕΠΙ ΝΕΦΟΥΣ.

Α΄.

Κλίνει ποτὲ τεθλιμμένη δαφνόστεπτος κεφαλή; ναι, ἀλλὰ μειδιῶσα μετὰ μικρὸν ἀνεγείρεται. Εἶναι μυστήριον ἡ δάφνη. Ὅτε ὁ οὐρανομήκης λευκοφρὺς γίγας ὁ χιονοπώγων γέρων Χειμῶν, ὁ ἀνάξ τῶν παγοστρώτων θαλασσῶν καὶ τῶν χιονοβλήτων δειράδων, ὁ κρυστάλλινον κρατῶν σκῆπτρον καὶ ἔχων ἀπρόσιτον θρόνον τὴν κρηνωδεστάτην τῶν τοῦ ἀτεράχνου Ἰμάκου κορυφῶν, καταβαίνει τὰς παγεράς ἐκείνας κλιτύας ἀρχόμενος τῆς ἀνά τὴν γῆν περιουσίας αὐτοῦ, εὐρύπτερος χρυσάτεος, ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους πάρεδρος αὐτοῦ, προηγούμενος αὐτοῦ σὺν τῇ φορᾷ τῶν ἀνέμων, ἀγγέλλει πρὸς κοιλάδας καὶ ὄρη τὴν προσέγγισιν τοῦ θελλοφόρου ἄνακτος. Τό τε τὰ εὐμήκη δένδρα, ὑπὸ τρόμου καταλαμβανόμενα, ὠχρίῳσι βαθέως καὶ μετὰ μικρὸν οἶονεὶ ὀλοφροόμενα διὰ τῆς βοῆς τῶν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτῶν πνέοντων ἀέρων, ἀποβλάουσι τὰς πενθίμους κιτρίνας στολὰς· ὁ γλυ-

κὺς ἐλίχρυσος φθίνων ἐκ λιποψυχίας, ἀρίησι πίπτοντα ἀνά ἐν τὰ ὠχρά αὐτοῦ πέταλα· καὶ τὰ σμήνη τῶν εὐπετῶν χελιδόνων ἀρίπτανται λαθραίως πρὸς τὰ ὕψη, εὐδαίμονιζόμενα ὅτι δύνανται νὰ φύγῃσιν τὴν κρυσταλλίνην τοῦ βλοσηροῦ γέρωντος ράβδον ἀνηλεῶς ἐπιπαύσαν, θὰ ὑποκύψωσι, φεῦ! τὰ ὄρθα καὶ σκελετεδῶς γυμνόφυλλα δένδρα.

Ἐπέρχεται ὁ δασύφρὺς γέρων· σιγᾷ ἡ φύσις, ἣν σέβας καὶ δεὸς ἔχει· καὶ ἰδοῦ, ἐπιπνέων σφοδρὰν βιρώως λαίλαπα διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἀφειδαῖς κατασπείρει νιφάδας, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας, ἐπισείων τὸ ὑπερμέγεθες σκῆπτρον, καταθραύει ἀπόνως τὰς πρῶην καλλικίμους καὶ εὐσκίους τῶν δένδρων κορυφὰς· ἰσάμενος δ' ἐπὶ στιγμὴν πρὸ πενθίμου ἰτέας, δρέπει ζοφερόν κλῶνα καὶ στεφανοῖ τὸ ἐαυτοῦ χιονόκιμον μέτωπον.

Καταπίπτει νεκρὰ ὑπὸ τὸ τραχὺ αὐτοῦ βῆμα πᾶσα φυτικὴ ὑπαρξις· ἀλλ' ἡ δάφνη θάλλει ἀείποτε σφριγηλή καὶ εὐώδης ἐπὶ τῆς φερύσης αὐτὴν κεφαλῆς. Σιγᾷ πᾶσα πτηνοῦ ὠδή· ἀλλ' ἡ χρυσοχορδὸς λύρα ψάλλει ἔτι γλυκίων μέλιτος ὑπὸ τοὺς ψαύοντας αὐτὴν δακτύλους· εἶναι μυστήριον ἡ λύρα! . . ὠχρίξ ἡ φύσις, ἀλλ' ἡ μορφή τοῦ αἰοῦδου μειδιᾷ· εἶναι μυστήριον καὶ τὸ μειδίημα!

Ὅτε ὁ Χειμῶν τὰ πάντα μακρίνη, ἡ Μοῦσα, ἡ οὐρανόπεμπτος Μοῦσα, κατερχομένη ἐμφυσᾷ θάλους πνοὴν εἰς τὴν καλλιφυλλὸν δάφνην, ἐπιτέλλει ἡδύμολπον ἄσμα εἰς τὴν λύραν καὶ ἀντανκλιᾷ τὸ θεῖον αὐτῆς μειδίημα ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ κρατοῦντος αὐτῆν. Καὶ ἡ δάφνη αὕτη τοῦ αἰοῦδου, τὸ ἀργυροῦσιν ἄσμα, τὸ οὐρανόφωτον βλέμμα καὶ τὸ θεσπέσιον μειδίημα καὶ παρ' αὐτὸν τὸν κρυστάλλοφρον Χειμῶνα διαχέουσι περίξ τὸ ἰδανικὸν ἔαρ, τὸ ἔσαι ἡβῶν καὶ θάλλον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Β΄.

Ὁχρὸς αἰοῦδός δι' ἀτενοῦ· βλέμματος ἠκολούθει τὴν πτῆσιν τοῦ νοχελῶς ἐν τῷ ἀέρι προσπλέοντος πτηναρίου, ἡ δὲ ρεμβώδης αὐτοῦ μορφή σιωπῶσα ἐλάλει πολλὰ.

Τίς γινώσκει τὴν γλώσσαν τῆς ὄνειροπόλου τοῦ αἰοῦδου σιγῆς; οἱ μειδιῶντες ἀστέρες καὶ τὰ ἄνθη τὰ εὐδρῶσα, ἅτινα ἐπίσης εὐγλώττως λαλοῦσι διὰ τῆς μυστηριώδους σιωπῆς των. Ὡ ἄνθη, ἂν φωνὴν εἴχετε, ὅποια ἄρθα καλλικέλαδα ἄσματα θὰ ἐπλήρουν διηνεκῶς τὸν ἐαρίτην ἀέρα! Ὡ ἀστέρες! συμπαιθεῖς τοῦ αἰθέρος ψυχαὶ τὸν ὕπνον ἡμῶν ἀγρύπνης ἐπιβλέπουσαι· ἂν εἴχετε φωνήν, δι' ὁποίων χρυσῶν ἀγγελικῶν μελωδιῶν θὰ ἐπληροῦτε τοὺς οὐρανοὺς. τὸ ἐπὶ συνηρεφῶν δάσους κορυφῶν ὡς ἐπὶ παχείας κλίνης καθεῦδον μελανόπεπλον τῆς νυκτὸς φάσμα βαυκαλίζοντες! Ἀλλ' ἄνθη, ἄστρα καὶ αἰοῦδοί, ἀδελφὰ δημιουργήματα, καὶ διὰ τῆς σιγῆς ἔτι ἄδουσι μόνα, κατανοοῦντα τὴν κρυφίαν ἀλλήλων φωνήν.

Τὸ πτηνάριον κατὰ μικρὸν ἐξηφανίζετο ἀπὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ ὠχροῦ δαφνηστεφούς ὅτε τῆς Μοῦσας ἡ

ἀγία πνοή περὶ αὐτὸν ἐχύθη καὶ ἡ κρινόπλαστος αὐ-
τῆς χεὶρ διὰ θάλασσας μύρων αὐτὸν περιέριπνε.

— Τί ρεμβάζεις, καλέ μου μύσται; μὴ τὰ ἄχροα
τῶν ἀέρων κύματα, πηλαιοροῦντα ὑπερθεν, ἀπέλου-
σαν τῆς δάφνης σου τὸ μύρον ἢ ἀπέσθεσαν τὸν λαμ-
περὸν τῆς ἐμπνεύσεώς σου σπινθήρα καὶ μελᾶγγχος
ἤδη προσατενίζεις αὐτὰ; ἂν οὕτως ἔχη, ἰδοὺ ἐγὼ
ἐγγύς σου ἔτοιμος νὰ σοὶ ἀποδώσω ὅτι ταῦτα σοὶ
ἀφῆρασαν.

— Ὡ Μοῦσα! ἐθεώρουν σύννοους τὸ ἀφιπτάμενον
πτηνόν. . . ὡς αὐτὸ καὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν οἱ πόθοι
ἀρίπτανται ἐξαπίνης καὶ κατὰ μικρὸν ἐν τῷ χεῖ
τοῦ φανταστικοῦ τοῦ παρελθόντος αἰθέρος ἀφανίζον-
ται· μόνη δὲ ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν ἀπομένουσα, ἀποτί-
θησι διηνεκῶς γλυκύπικρον θωπεῖαν ἐπὶ τὴν δακρυόεν
γελῶσαν ψυχὴν. . . εἶναι ταχύπτερα πτηνὰ οἱ πόθοι!

— Ναί, εἶναι ταχύπτερα πτηνὰ οἱ πόθοι· ἐπα-
νέλαθεν ἡ γλυκεία θεότης· ἀλλὰ πρὸς Θεοῦ, μὴ τὰ
πτηνὰ ἀποχωροῦσιν ἐσχαί; δὲν ἐπανέρχονται ἄρα
μετὰ βραχέων ἀπουσίαν, ἐπαναφέροντα τὸ ζεῖδωρον
ἕα εἰς τὸν γλυκὺν αὐτῶν λειμῶνα; δὲν διαχέουσι
πάλιν τότε τὸ ἄσμα τῆς χαρᾶς τὰ πτηνὰ ἐν τῇ
φίλῃ θερμῇ φωλεᾷ ἐν ἣ ἐγεννήθησαν καὶ ἐπτερώθη-
σαν καὶ οἱ αἴφνης ἀναβιοῦντες εὐγενεῖς πόθοι ἐν τῇ
καρδίᾳ ἤτις αὐτοὺς ἐγέννησε καὶ ἰνδαλματοποιήσασα
ἐξέθρεψε; μὴ, τέλος, δὲν πτερυγίζουσι πρὸς τὸν
χρυσόγλυκον οὐρανὸν τὰ πτηνὰ, οὐχὶ δὲ πρὸς τὰς
βραχερῶδεις καὶ ζοφερὰς τοῦ πελάγους ἀβύσσους;
ὡς αὐτὰ καὶ οἱ χρυσέλιπιδες πόθοι πρὸς τὸν αἰώνιον
Οὐρανόν, οὐχὶ πρὸς σκοτάεντα ἀπωλείας πόντον πέ-
τονται· ὁ δὲ Οὐρανὸς ἐστὶν ἡ ἀφετηρία καὶ ὁ πρὸς ὃν
ὄρος πάσης ἠθικῆς ὑπάρξεως, ἥς τὴν ζωὴν ἢ ἀπαυ-
στος κίνησις, ἢ δικραῆς πρὸς τὸ κέντρον αὐτῆς τοῦτο
ᾧσις ἀποτελεῖ.

Ἄουδέ, πιστευσόν μοι· ὁ εὐγενὴς πόθος τυγχάνει
θεόπνευστον αἴσθημα, θεόπνευστος πρὸς τὸ κελὸν
ὄρμη, ἣν οὐδεμίαν κρατερὰ καὶ πολυρροῖζος βιω-
τικὴ τρικυμία καταρθεῖ ν' ἀποσθῆσῃ· ἀπόλυται
ἴσως ἀνεπιστρεπτεῖ πόθος ψευδόβιος, οὐχὶ τῆς τοῦ
ἀπειροῦ ἰλιγγιώσης ἀσθενοῦς φαντασίας γέν-
νημα· διότι οὗτός ἐστιν ἑτερογενὴς ἀνεμώλιον φασμά-
τιον πρὸς τὸ τυγχάνει κεκλεισμένη ἢ καλλίρροος ἐκεί-
νη τοῦ ἰδανικοῦ βίου πηγῆ· ἡ ἐλπίς ἢ ἐπὶ τῆς ἀλη-
θείας ἐρειδομένη· ἀλλ' ὁ πόθος ὁ ἀγνὸς καὶ γλυκὺς,
τὸ λιγὺ πτηνὸν τὸ οὐρανόθεν καθιπτάμενον δὲν ἀρ-
νίζεται ἑσχαί, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς γῆς ἐτι ἀποστᾶν,
ἀνευρίσκειται μετὰ καιρούς, οὗς ὁ Παντᾶνξ ὀρίζει, ἐν
τῷ Οὐρανῷ. . .

Ἄκουσον, φίλε, μικρὸν ἱστορήμα σχετικῶς συμβάν-
τος εἰς τὸ αὐτόπτις πρό τινας παρῆσθην;

Ρόδον γλυκὴ ἐξύπνινεν εἰς ἕαρος πρωτῶν,
καὶ βλέπον τὴν γελῶσαν τοῦ οὐρανοῦ χοιρίαν,
τοῦ ὕψους ἐπεθύμησε τὴν λάμπουσ' αἰθερίαν
ᾧπου τὰ νέφη χύνουσι ὑπόλευκον δικιάν.

Γλυκὺς ὁ πόθος τοῦ! . . ἐνῶ ἀκόμη ἐκοιμᾶτο
καὶ τὸ κατεδουκάλιζε φλοισβίζον τὸ νερόν,
ἐν ὄνειρον—μία ψυχὴ—ἐνῶ ἐπεπλανᾶτο
ἐπάνω του ἐκάθισε, πλυσίον του περῶν.

Χρυσόπτερον τὸ ὄνειρον, μαγεία ἢ πνοὴ τοῦ!
τὸ ἄνθος ψαύει ἐλαφρῶς, ἠδέως τὸ φιλεῖ
κ' ἐνῶ εἰς ὕπνον μειδιᾷ δροσῶδη ἢ μορφῇ του,
μὲ μόρμουρον ἀήχητον τοιαῦτα τῷ λαλεῖ:

« Ὡ ρόδον, ἐγὼ ἔρχομαι ἐκ χώρων αἰθερίων·
οἰκεῖ τὸ λάμπον σμῖνός μας εἰς θόλους διαυγεῖς·
καὶ ὅταν πνεύσῃ τῆς νυκτὸς τὸ φύσημα τὸ κρῦον
μας ἐπιρρίπτει πάλλοντα ἐπὶ ὑπνοῦσθς γῆς.

» Ὡ ρόδον, ἂν ἀνήρκεσο καὶ σὺ εἰς τὸν αἰθέρα
νὰ ἐπανθῆς ἀμάραντον εἰς νέφη ἀργυρᾶ,
καὶ ἡ ἐπανατέλλουσα καὶ δύουσα ἡμέρα
νὰ βάβῃ τὴν πορφύραν σου μὲ φῶτα γλυκερά,

» πλυσίον σου ἀείποτε κ' ἐγὼ θὰ πτερυγίζω
καὶ θὰ σοὶ φέρω ἄρωμα γλυκὺ τῶν Οὐρανῶν
τὴν κεφαλὴν σου τὴν φαιδρὰν θὰ ἐλαφρολυγίζω
εἰς φίλημα ἐφήμερον, αἰώνιον, ἀγνόν! . . »

Χρυσῷ ὄνειρου λαλιά! μειδιᾶμα εἰς ἴσμα!
Σειρήν! πρὸς σὲ τὰ ὄτᾶ του τίς φράσσει μὲ κηρόν;
ὦ, τίς τὸ τὴν ἀλήθειαν ἐκ σοῦ χωρίζον χάσμα
δὲν διαβαῖν ἰδανικῶς μὲ φανταστὸν πτερόν; . .

Ἦλθεν αὐγὴ! ἡ χρυσαλὶς ἀπέπτ' ἡ τοῦ ὄνειρου·
τοῦ ῥύακος τὰ νάματα λαλοῦσι κατηχῆ
καὶ εἰς λαθραῖον φύσημα ἐαρινοῦ ζεφύρου
τὰ ἄνθη ἐν ἑωθινῇ προσνεύουσι εὐχῆ.

Προσνεύουν! ὅταν λαμπερὸς ὁ ἥλιος προβάλλῃ,
καὶ χύνη θάλαππουσαν ζῶην καὶ φέγγος ἀγλαόν,
ἀπεικονίζει τοῦ Θεοῦ τὰ στραπιδόλα κάλλη
καὶ εἰς αὐτὸν τὰ ἄνθημα προσδέλπουσι τὸν Θεόν.

Πλὴν βλέπει ἐτι ὑψηλὰ τὸ ρόδον ὄνειρῶττον . . .
« ὦ! — λέγει, — ἐὰν ἐθαλλον εἰς σύννεφον ἀγνόν,
πρῶτον ἐγὼ τὸν ἥλιον θὰ ἐβλεπα, καὶ πρῶτον
τὴν κεφαλὴν θὰ ἐκλινα εἰς ὕμνον πρωϊνόν.

Ὡ! ἴσως τῆς περιστρεφᾶς ἢ πτέρυξ χιονώδης,
— ἀκόμη λέγει μειδιῶν μ' ἐλπίδα γλυκεράν, —
εἰς χώρας τοῦ ὄνειρου μου, μ' ἀρπάσῃ ἀργυρῶδεις,
σπῖν τῆς νυκτὸς σδέσ' ἢ πνοῆ τοῦ φοῖβου τὴν πυρᾶν. »

Ἔτι μικρὸν ἐρρέμβασε . . . μὲ πτεροφόρον πόδα
γελοῦσα προσέρχεται παρθένης εὐθαλῆς
καὶ βλέμμα ῥίπτει φλογερὸν ἐπὶ τὰ κμαῖα ρόδα
ποθοῦσ' αὐτὰ ἀγλάισμα τῆς νέας τῆς στολῆς.

Τὰ ὄλλα ἐκλινον χαμαί· καὶ τόνειρῶττον μόνον
τὴν ἐθελεξεν· ἡ καλλονὴ ἢ πλῆπτουσ' ἀτυχῆς! . .
δρέπει μὲ χεῖρα ἀργυρᾶν τὸν εὐφυλλόν του κλώνον,
θέτει αὐτὸν ἐντὸς μιᾶς τοῦ κόλπου τῆς πτυχῆς.

Ἄλλοίμονον, ἀλλοίμονον! τὸ ρόδον τὸ ἀκμαῖον
ὅπερ θερμῶς ἐπόθησεν εἰς σύννεφα ν' ἀνθῆ,
θὰ ζήσ' εἰς στέγην ταπεινὴν ἡμέραν μίαν πλέον
κ' εἰς πνιγηρὰν ἀτμόσφαιραν οἰκτρῶς θὰ μαρανθῆ.

Ἔ! κάλλιον νὰ ἐπιπτεν εἰς τὸ νερόν τὸ γέον ὕπερ ροχθοῦν πλησίον του ὀρυμτικῶς περᾶ! ὦ, κάλλιον σφοδρότερον ἀέρων ῥεῦμα πνέον ὠχρόν νὰ τὸ παρέρριπτον εἰς ὄρη παγερά! . . .

Κᾶν ἄπαξ θὰ ἠτένιζε τοῦ φοίβου τὴν ἀκτίνα ἐπ' εἰς τὸ κύμα παίζουσαν πρὶν ἢ παρασυρθῆ, κᾶν τὰς χιόνας τοῦ βουνοῦ θὰ ἐβλεπεν ὡς κρῖνα, πρὶν ἢ ἀπὸ τὰ ψύχη των ἀκόμη νεκρωθῆ! . . .

Τώρα μ' ἀκτίνων δάκρυα ἢ δύσιν θὰ θρηνήσῃ ἥτις ποτὲ τῷ ἔρριπτεν ἀκτίνας χαροπὰς κ' ἢ φοίβῃ ὅταν εὐκυκλος εἰς ὕψη σελαγίσῃ. ὠχρὰ θὰ στίλβῃ ἐπ' αὐτοῦ ὡς νεκρικὴ λαμπράς.

Ἄλλὰ ἢ κόρη μειδιᾶ ἔγγυς χλωρᾶς θυρίδος· — σκλήρᾳ! . . . τί ἂν τὸ ῥόδον τῆς τὸ τάλαν ὠχρᾶ; — κ' αὐτὸ θρηνοῦν τὸ μάταιον τοῦ πόθου, τῆς ἐλπίδος, χρυσοσταλάζει δάκρυα ἐκ δρόσου ἀραιά. . . .

Ἄλλ' ἢν ἢ κόρη ἄστατος· τὸ ῥόδον ἐβαρύνθη· νὰ τὴν μεθῆ ἔπαυσεν ἢ θεία του ὁμή. τὸ ῥίπτ' εἰς τὴν θυρίδα τῆς, ἥτις χλωδῆς ἦνθει καὶ τὸν λευκὸν τῆς τράχηλον μὲ μάργατα κοσμεῖ.

Ὅποῖος θροῦς γλυκύτρομος ἐλαφροπνέει πέριξ ὡς στεναγμὸς σβεννύμενος παλλούσης χαρμονίης; μιᾶς λευκῆς περισσεύσας ἀεροβάτις πτέρυξ πρὸ τῆς θυρίδος πάλλεται αὐτῆς τῆς ταπεινῆς.

Τὸ βλέπει κατακείμενον, τὸ κάλλος τὴν μαγεύει . . . τ' ἀρπάζει εἰς τὸ ῥάμφος τῆς, ἀνίπτατ' ὕψηλά, μετὰ στοργῆς εἰς σύννεφον χρυσοῦν τὸ ἐμφυτεύει νὰ εὐανθῆ αἰώνιον καὶ νὰ διαγελά.

Πῶς ἐπὶ νέφους ἐπανθεῖ τὸ ῥόδον δίχως χῶμα; τὸ τρέφει ὀμβροὶς ἀτμὸς πρὶν πέσῃ ἐπὶ γῆς· εἶν' ἢ ζῶν αὐτοτελεῆς εἰς τοῦρανοῦ τὸ δῶμα· δὲν θέλει χῶμα! τῷ ἀρκεῖ αἰθρία φωταυγίς

Ἐκεῖ ὁ φοῖβος μὲ χρυσᾶς ἀκτίνας τὸ θερμαίνει, ἐκεῖ ἢ πρῶτη τὸ φιλεῖ ζεφύριος πνοή, ἐκεῖ τὸ λάμπον λυκαυγὲς ἀδάμαντας τὸ ῥαίνει καὶ πτῆσις ἐλαφρῶν ψυχῶν πλησίον του θροεῖ.

Ἐκεῖ ἀντὶ ἀρώματος προσωρινῶν λειμώνων πνοὴ τὸ λούει τῆς Ἐδὲμ ἀνθέων εὐωδῶν καὶ ἀντὶ ἄσματος κρυπτοῦ γυνίων ἀπδόνων τὸ βαυκαλά ἀπήχησις ἀγγελικῶν ὠδῶν.

Γλυκὺ, γλυκὺ βαυκάλημα! . . . ὁ πόθος ἐπληρώθη· Θεὸς καὶ τὸναρ ἐπέμψε καὶ τὴν περισσεύσαν· καθὼς αὐτὸς ἐνίοτε καὶ τῶν θνητῶν οἱ πόθοι εἰς λύπην προσελίσσονται καὶ λήγουν εἰς χαρὰν!

Ὁ λυριστὴς ἤκουσεν ἐν σιωπῇ εὐγλώττως τὴν πίστιν καὶ εὐγνωμοσύνην λαλούσῃ· ἐν ᾧ δὲ ἢ προστάτις αὐτοῦ θέαινα, μετὰ στοργικῶν μειδιᾶματος τὸ ἔσχατον τὴν κόμην αὐτοῦ θωπεύσασα, βαθμηδὸν ἀφίπτατο, ἢ φωνὴ αὐτοῦ, ὡς γλυκεῖα ἐκείνης ἡχώ ἐπὶ τὴν λύραν προσπνέουσα, ἐπανελάμβανεν ἀσυναίσθητως:

Γλυκὺ, γλυκὺ βαυκάλημα! . . . ὁ πόθος ἐπληρώθη. Θεὸς καὶ τὸναρ ἐπέμψε καὶ τὴν περισσεύσαν . . . καθὼς αὐτὸς ἐνίοτε κ' οἱ ἰδικοί μας πόθοι εἰς λύπην προσελίσσονται καὶ λήγουν εἰς χαρὰν!

ΖΟΡΝΗΑΙΑ Α. ΠΡΕΒΕΖΙΩΤΟΥ.

ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΠΑΜΟΣ.*

VI.

Ἀφοῦ παρέδωκε τὴν ἐπιστολὴν αὐτῆς εἰς τὸ ταχυδρομεῖον, ἀντὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἀνῆλθε παραπλασσίως πρὸς τὴν Φλαμμουμβίλλην. Ἡ σπουδὴ αὐτῆς νὰ εὐρεθῆ παρὰ τῇ μητρὶ ἐξισοῦτο πρὸς τὸν φόβον τοῦ νὰ ἦναι μόνη. Δὲν ἀπῆλθε λίαν μακρὰν. Εἰς ἀπόστασιν ἐλάχιστονα ἐνός χιλιαμέτρου εἶδε τὴν μητέρα αὐτῆς κατερχομένην μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

— Πῶς! εἶχες ἐξέλθει; ἠρώτησεν ἡ κ. Καπέλ μὲ ὕψος ἐκπλήξεως.

— Δὲν βρέχει πλέον σχεδόν!

— Βρέχει περισσότερον ἀπὸ τὸ πρῶτ', εἶπεν ὁ κ. Καπέλ μειδιῶν.

— Μὴ μὲ ἐπιπλήττετε, διότι ἔσπευσα πρὸς ἀπάντησιν σας.

Ἐπανερχομένη ἔλαθε θέσιν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, τὸ δὲ βλέμμα αὐτῆς ἔβαινεν ἐκ τοῦ ἐνός πρὸς τὴν ἄλλην ἀμοιβαδὸν καὶ μετὰ συγκινήσεως, ἥτις ἔφερον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς μεγάλᾳ δάκρυα τὰ ὁποῖα ἐσπύγγιζε κλοπηδὸν στρέφουσα τὸ πρόσωπον.

Τὸ πρόγευμα ὑπῆρξε κοπιῶδες, διότι ἠναγκάζετο νὰ συνέχῃ ἑαυτήν! ἠναγκάζετο νὰ τρώγῃ, νὰ πίνῃ ν' ἀπαντᾷ ὅταν ἀπηύθυνον αὐτῇ ἐρώτησιν, νὰ μὴ λέγῃ τίποτε καὶ νὰ μὴ καθιστᾷ καταφανὲς τί, τὸ ὁποῖον ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμεύσῃ ἀργότερον πρὸς κατηγορίαν κατ' αὐτῆς· εὐτυχῶς ἦτο φύσεως ἰδιοτρόπου καὶ ἢ σιωπῆ, ἦν κατὰ στιγμὰς ἐκράτει κατὰ τὴν προίαν ἐκείνην ἀκουσίως, δὲν ἐφάνησαν παρὰ δόξα ἀλλ' ἢ ὡς ἀποτέλεσμα τῆς διαχύσεως τῆς προηγούμενης ἡμέρας. Κῦων τις περιεφέρετο περὶ τὴν τρέπεζαν, ἐκείνη δὲ κούρα ἐδίδεν αὐτῷ ὅ,τι ἠναγκάζετο νὰ καταλείπῃ ἐν τῇ παροψίδι αὐτῆς.

Μετὰ τὸ πρόγευμα, κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀπελεύσεως ὁ κ. Καπέλ ἠσπάζετο αὐτῆς τὸ μέτωπον εὐμένως.

— Ἀπόψε κόρη μου, θὰ ἐπανίδωμεν ἀλλήλους πάλιν!

Ἐκείνη ἔστη ὡς βλάξ, μόλις ὅμως ἐκείνος ἀπεμακρύνθη κατὰ τινὰ βήματα καὶ ἔδραμεν ὀπισθεν αὐτοῦ, ἐλάθετο αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τραχήλου, ἠσπάζετο πολλακις καὶ ἐπανελημμένως, ἐκείνου ἀνταποδίδοντος τὸν ἀσπασμὸν τῇ αἰτήσει αὐτῆς, καὶ ἀμέσως ἀπεσύρθη

* Ἰδὲ ἀριθ. 30, σελ. 589—592.

διότι πρὸ ὀλίγον ἤρχετο κλαίουσα ἐπὶ τῇ ιδέᾳ ὅτι δὲν θὰ τὸν ἐπανεβλεπε πλέον, ὅτι ὅταν θὰ ἐπανερχετο ἐκεῖνος οἴκαδε ἐκείνη δὲν θὰ εὐρίσκετο ἐκεῖ καὶ ὅτι θὰ τὴν ἐζήτηε μεθ' ὀπίσθης ἀγάπης, ὁ δυστυχῆς καὶ ταλαίπωρος πατήρ!

Ἀνῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ διὰ τὴν ἀποκρύψῃ τὴν κατέχουσαν αὐτὴν ταραχὴν, ἐπλησίασε τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ παράθυρον ὡσεὶ ὅπως παρατηρήσῃ τὴν καταπίπτουσαν βροχὴν. Εἶτα ὅτε συνῆλθεν ὀλίγον πρηλολοῦθησε διὰ τοῦ βλέμματός τὴν μητέρα αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐπηγαίνοντο εἰς τὰ δωμάτια παρατηρούσα καλῶς αὐτὴν, προσπαθοῦσα νὰ ἐννοητοπωτῇ πᾶσαν κίνησιν, τὸ βέδισμα τὸ ἀποφασιστικὸν καὶ εὐγενὲς αὐτῆς ὕψος, τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀγγέλου προδίδοντος μετώπου, τοὺς ὀλίγους μισοπολίους βοστρύχους οἱ ὅποιοι ἐκάλυπτον τοὺς κροτάφους, τὴν καταβεβλημένην αὐτῆς ὠριότητα ἢ ὁποία ὠρίμασε μᾶλλον ἐκ τῶν φροντίδων ἢ ἐκ τῶν ἐτών. Παρατηροῦσα δ' οὕτως αὐτὴν, ἀνυψῶτο εἰς ἄλλας σπέρκας διανοητικῶς, σκεπτομένη ὅτι θὰ ἐδηλητηρίζε τὰ τελευτήσια ἔτη τῆς ζωῆς τῆς πτωχῆς ἐκείνης γυναικός, ἡ ὁποία τοιουτοτρόπως δὲν θὰ εἶχε διέλθει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἄλλ' ἢ διὰ τῆς πτωχίας, τῆς ἀνησυχίας καὶ τῶν θλίψεων.

Ἡ κ. Καπέλ ὕριστατο λίαν τὴν ἐπίρροισιν τοῦ ψυχούς, ἰδίᾳ δὲ τῆς ὑγρασίας, ἐπομένως δὲν ἤρχετο νὰ ἀρχίσῃ αἰσθανομένη ψυχῆς. Τότε ἔθεσε ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτῆς ἀρχαῖον σάλιον, ὅπερ ἡ Σωσάννη ἔφερεν ὅταν μικρὰ οὖσα ἐπικίξε, περιβαλλομένη δι' αὐτοῦ καὶ προσπαθοῦσα νὰ περιπατῇ ὡς μεγάλη κυρία ἢ ὅταν ἐκλήθητο φλυαροῦσα μόνη ἐπὶ ὄρκου ὀλοκλήρους καὶ διεσκέδαζε μιμουμένη τὰς μεγάλαις κυρίας καὶ φέρουσα ἐσθῆτας μακράς.

Ἡσθάνθη ταραχὴν ὅτε ἡ μήτηρ αὐτῆς περιεβλήθη τὸ σάλιον ἐκεῖνο· ἀνεμνήσθη τῆς παιδικῆς αὐτῆς ἡλικίας, μετὰ τῆς εὐθυμίας, τῆς βεβαιότητος περὶ ἐνδόξου μέλλοντος καὶ τῆς ἤδη ἀκούοντως καταφανοῦς κομψοπροπειίας. Πόσον ὀλιγοχρόνιος ὑπῆρξεν ὁ βίος ἐκεῖνος, ὃν ὠνειρεύετο καὶ εἰς οὗ ἤδη ἔφρασε τὸ τέρας.

Καταληφθεῖσα ὑπὸ ιδέας ἐπιτροπούσης αὐτῇ νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν πρὸς θωπείας ἰδιοτροπίαν αὐτῆς, ἐπλησίασε πρὸς τὴν μητέρα καὶ φέρουσα τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτῆς.

— Κ' ἐγὼ κρυώνω, εἶπε.

— Θέλεις τὸ σάλι μου;

— Καὶ σεῖς τί θὰ φορέσετε;

— Θέλεις κανὲν ἐπανωφόριον;

— Ὅχι.

— Θέλεις νὰ ἀνάψωμεν πῦρ;

— Ἐὰν ἠθέλατε ἦτο δυνατόν νὰ διανεμηθῶμεν τὸ σάλι, εἶναι ἀκούοντως μὲλλον καὶ διὰ τὰς δύο, δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ καθήσωμεν ἡ μία παρὰ τὴν ἄλλην.

Καὶ χωρὶς νὰ ἀναμείνῃ ἀπάντησιν ἐπλησίασε τὴν κατέκλιεν αὐτῆς πρὸς ἐκείνην ἐφ' ἧς ἐκλήθη ἡ κ.

Καπέλ, εἶτα ἀπομακρύνετο μικρὸν τὸν βραχίονα τῆς μητρὸς αὐτῆς, συνεσπειρώθη ὑπὸ τὸ ἰνδικὸν σάλιον, ὡς πτηνῆριον ὑπὸ τὴν μητρικὴν πτέρυγα καὶ ἔμεινε ἐκεῖ οὕτω συσπειρούμενη. Δὲν ἔλεγε τι ἄλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐπλησίαζεν ἐπὶ μᾶλλον πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς ἢ ἀνέπνεε τὸ ἡδύτατον ἄρωμα, ὅπερ ἀπεπνέετο ἐκ τοῦ σαλίου καὶ ὅπερ ἀνεμίμνησκεν αὐτῇ στιγμὰς ἐσχεῖ ἐξαιρηθείσας.

Πηρῆρχοντο ἐν τούτοις αἱ ὄραι, χωρὶς ἡ Σωσάννη νὰ ἔχη συναίσθησιν, ὅτε κρότος ἀπέσπασεν αὐτὴν ἀπὸ τῆς νύκτας καὶ ἔφερεν εἰς τὴν πραγματικότητα. Ἐκλήθητο πρὸ τοῦ κεκλεισμένου αὐτῶν παραθύρου, ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἔβλεπον ἄλλ' ἢ λίαν μακρὰν τὴν θάλασσαν συγγεομένην μετὰ τοῦ φαιῦ ἐκ τῶν νεφῶν οὐρανοῦ. Ἡ βροχὴ εἶχε κατακλύσει καὶ ἡγέρθη ἄνεμος δυτικὸς, ὅστις εἶχεν ἀποξηράνει τὰ παράθυρα. Ἀπὸ τινῶν ἤδη στιγμῶν συγκεχυμένος ψιθύρος ἐπλήρου τὸν λιμένα, ὅστις ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἀπέβαινε ἰσχυρότερος. Ἐπὶ τέλους ἡ Σωσάννη δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀνησυχῆσῃ καὶ ἐπειδὴ ἠτένιζεν ἐνώπιον αὐτῆς ἐξ ἐνοστήτου, εἶδεν ἀναφαινομένην πρὸ τοῦ παραθύρου τὴν ἄκραν ἰστοῦ κινουμένην. Ἦτο ἡ παλιόροια τῆς ὁποίας τὰ κύματα ἐπλησσαν τὰς προκυμαίας καὶ ἀνύφουν λέμβον ἀγκυροβολοῦσαν πρὸ τοῦ ξενοδοχείου.

Ἀΐφνης ἀνέστη.

— Τί ἔχεις; ἠρώτησεν ἡ κυρία Καπέλ.

— Αὐτὸς ὁ θόρυβος. . .

— Εἶναι τῆς παλιόροιας. Σήμερον εἰς τὰς ἐξ ἔχομεν τὴν μεγάλην παλιόροιαν.

Ἡ Ἰωάννα, ὄρθη, φρῖσουσα ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, ὕριστατο τὴν ἐπίδορσιν συγκινήσεως, ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ καταπολεμήσῃ.

Ἦτο ἡ στιγμή, ἣν εἶχεν ὀρίσει ἑαυτῇ.

Σφίγγουσα τοὺς βραχίονας περὶ τὸ σῶμα προσεπάθει νὰ συγκατηθῇ, καταληφθεῖσα ὑπὸ ἀπεριγράφτου τρόμου διερωτωμένη ἐὰν θὰ ἀπεδειλία καὶ ἐὰν τὸ σαρκεῖον θὰ ὑπερένικα τὴν θέλησιν. Ἡ μήτηρ ὠμίλει αὐτῇ οὐδαμῶς ἐννοοῦσα, ἀποκρινόμενη ὅμως ἀσυναίσθητως καὶ μὴ σκεπτομένη ἄλλ' ἢ τὰς παρερχομέναις στιγμὰς!

Ἐὰν ἐπεγίγνετο ἐμπόδιον! Ἐὰν ὅμως δὲν ἀπέθνησκε κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὡς εἶχεν ἀποφασίσει, θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ πρᾶξῃ τὴν ἐπιστοῦσαν; Τῇ ἐπιστοῇ ὁ Κέμιλλος θὰ ἐλάμβανε τὰς ἐπιστολάς αὐτῆς καὶ θ' ἀπέστελλε πιθανῶς τηλεγράφημα.

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἤκουσε θόρυβον φωνῶν ἐν τῷ οἴκῳ, ἀναμιγνυόμενον πρὸς ἤχον ταχέων βηματῶν, ἐφαντάσθη δὲ ὅτι ἦτο ὁ πατήρ αὐτῆς ἐπιστρέφων, ὅστις συλλαβῶν πιθανῶς ὑπονοίας κατόπιν τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς κατὰ τὴν πρωίαν ἐκείνην διαχύσεως θὰ ἐπανερχετο ἀνήσυχος νὰ ζητήσῃ ἀπ' αὐτῆς ἐξηγήσεις· αἶφνης οἱ θόρυβοι ἔπαυσαν· εἶχεν ἀπατηθῆ.

Ἐπλησίασε πρὸς τὸ παράθυρον καὶ παρετήρησεν ἔξω. Ἡ θάλασσα ἐπλήρου τὸν λιμένα καὶ ἐπλησσε τὴν προκυμαίαν ἣν ἐκάλυπτε διὰ ψεκᾶδων θαλασσοῦ ὕδατος. Εἶχεν ἐλπίσει ὅτι ἡ ἐσπέρα θὰ ἦτο μᾶλλον

ἐπιεικῆς, ἤττον ψυχρά καὶ τὸ κῦμα ἤττον τεταραγμένον!

— Τρέμεις σύ, εἶπεν ἡ κ. Καπέλ.

— Τὸ κρῶν. . .

— Κ' ἐγὼ νομίζω ὅτι προέρχεται ἐκ τοῦ ψύχους διότι δὲν πιστεύω νὰ εἶσαι ἀσθενής, δὲν ἔχει οὕτω;

— Ὅχι βεβαίως καθόλου, σὺς τὸ βεβαίω.

— Τί ἀσχημὴ ἡμέρα.

— Πολὺ πληκτικὴ.

Μετὰ μεγίστης δυσχερείας εὗρισκε λέξεις ὅπως ἀπαντᾷ, ἐκίνει τὴν κεφαλὴν μηχανικῶς ἀκολουθοῦσα τὰς σκέψεις αὐτῆς, αἱ ὁποῖαι νῦν συνεκεντροῦντο εἰς ἓν σημεῖον: τὴν φεύγουσαν ὥραν.

Ἐπληθῆθη καὶ ἐκάθησε παρὰ τὴν μητέρα τῆς αὐθις, πλησιέστατα πρὸς αὐτήν, ὥσει ἐν αὐτῇ εὗρισκε προστασίαν σώσουσαν αὐτήν. Ἐπήρχετο αὐτῇ τὸ παιδικὸν ἔνστικτον, ἡ ἀνάγκη στηρίγματος κατὰ τῆς ἀδυναμίας, προαπίσεως κατὰ τοῦ κινδύνου.

Δὲν ἠδύνατο ὅμως νὰ ἐγκαταλείπῃ οὕτως ἑαυτήν· ἠσθάνετο ὅτι τοιοῦτοτρόπως ἀπέβλαλλε πᾶσαν θέλησιν καὶ ἀπεδειλία. Ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ λαμβάνουσα τὰς χεῖρας αὐτῆς, ἠσπλάξατο αὐτὰς πολλὰκις καὶ ἐπνευλιημένως, εἶτα δ' ἀμέσως ἀνέστη προσπαθοῦσα νὰ προσλάβῃ ἀδιάφορον ὕψος.

— Θὰ ἐξέλθω, εἶπεν.

— Νὰ ἡ ὥρα!

— Κρούνω καὶ θὰ ζεσταθῶ περιπατοῦσα.

— Ἐρχομαι λοιπὸν μαζὶ σου.

Ἐν ἡ μήτηρ αὐτῆς τὴν συνάδευε θὰ ἐσώζετο. Ἦτο τοῦτο ἡ ἐπέμβασις τῆς Θεῆας Προνοίας εἰς ἣν εἶχε πιστεύσει πρὸ τινων στιγμῶν.

Ἄντέστη ὅμως κατὰ τῆς στιγμικῆς ταύτης ἀδυναμίας.

— Ἐν ἔλθῃτε μαζὶ μου, δὲν θὰ ἠμπορέτω νὰ περιπατήσω τόσον γρήγορα. Ἐγὼ θέλω νὰ τρέχω.

— Τότε λοιπὸν πήγαινε νὰ τρέξῃς, πᾶρε ὅμως τὸ ἐπνωρόριόν σου.

— Βεβχιότατα καὶ θὰ τὸ πᾶρω.

Προὔχωρησε τότε πρὸς τὴν κλίνην ἐφ' ἧς ἐκείνο ἐκειτο, τότε δὲ ἠδυνήθη νὰ στραφῇ καὶ παρατηρήσῃ τὴν μητέρα τῆς χωρὶς ἐκείνη νὰ τὴν παρατηρήσῃ. Ἦτένισε πρὸς αὐτήν διὰ βλέμματος πλήρους οἴκτου, ἀγάπης, ἀπελπισίας, ὅσον εἶπεν, ἐναπετύπωσεν αὐτὴν ἐν τῷ βολθῷ τοῦ ὀρθακμοῦ.

Διατὶ νὰ μὴ δυνάται νὰ ἀπαγγεῖλῃ τοὺς ἐξῆς λόγους, οὓς πάντοτε κατέπνιγεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς; «Μητέρα, εὐλόγησάν με διότι σὲ ἐγκαταλείπω διὰ παντός!» ἀλλ' οὐτε νὰ τὴν ἀσπασθῇ ἔτι ἠδύνατο. Βραδέως προὔχωρησε πρὸς τὴν θύραν, ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἔτι εἶχε διστάσει, εἶτα ὅμως ἀποτόμως ἠνοιξεν αὐτὴν καὶ εἶτα τὴν ἔκλεισεν, ἐπὶ τοῦ διαδρόμου ὅμως οὐσα ἐστράφη καὶ διὰ τῆς χειρὸς ἀπέστειλε τρυφερὸν καὶ τελευταῖον ἀσπασμὸν εἰς ἐκείνην, ἣν δὲν ἐτόλμησε ν' ἀσπασθῇ.

Κατῆλθε τὴν κλίμακα τοὺς ὀρθακμοὺς ἔχουσα τεθραμωμένους ἐκ τῶν δακρύων, στηριζομένη ἐπὶ τῆς

κιγκλίδος αὐτῆς ὅπως μὴ καταπέσῃ, ὅταν δὲ ἐξῆλθεν εἰς τὴν προκυμαίαν ἤρξατο βλίνουσα ταχέως, παρατηροῦσα δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ μετὰ τρόμου ὁμοίου πρὸς τὸν τρόμον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι φοβοῦνται μὴ καταληθῶσιν ἐξ ἀπίνης. Οὐδεὶς ὅμως προσεῖχεν εἰς αὐτήν.

(Μετάρρσεις Α. ΓΡΑΜΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ).

(Ἐπεταί τὸ τέλος).

ΕΤΑΙΡΕΙΑΙ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Ἑλληνικὸς Φιλολογικὸς Σύλλογος.

Συνεδρία τῆς 31 μαΐου.

Προεδρεύοντος τοῦ κ. Δ. Μαλιᾶδου, ἀναγνωσθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων τῶν πρακτικῶν τῆς προτέρας συνεδρίας, ἀνακοινῶνται περίληψις τῆς ἀλληλογραφίας. Ἐπ' αὐτῆς λαμβάνονται αἱ ἐξῆς, πλὴν ἄλλων, ἀποφάσεις:

α') ὅπως παραχωρηθῶσι τῇ κοινότητι Κερασσῦντος τὰ ὑπάρχοντα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου συγγράμματος καὶ οἱ τόμοι τῆς Ζωγραφείου Βιβλιοθήκης.

β') ὅπως ἀνοιχθῇ ὁ φάκελος τοῦ περιέχοντος τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως τοῦ ὑπὸ τῷ ῥητῶν Εὐχαὶ γονέων στηρίξουσι θεμέλια οἴκου Ρωθινσῶνος, ὅς ὑποβληθεὶς τῷ Καραπανεῖφ ἀγωνίᾳ ἐτυχεν ἐπαίνου. Δημοσίᾳ δὲ ἀποσφραγισθέντος ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ φακέλου, ἀναγινώσκειται ἐπὶ τοῦ δεστίου τὸ ὄνομα Διονυσίου Κοντογεώργη. Ὁ κ. Κ. Ψωμιᾶδης προσφέρει πέντε λίρας ὑπὲρ τοῦ Εὐανθιεῖου παρθενωγωγείου Νικοπόλεως, ὃ δὲ Σύλλογος ἐκπράζει αὐτῷ εὐχαριστίας.

Ὁ κ. Περδικίδης λέγει, ὅτι ἀπαράσκευος ὅλος ὢν κατὰ τὴν παρελθούσαν συνεδρίαν, ὅτε ἔλαβε τὴν λόγον ἐπὶ τοῦ ἀναγνώσματος τοῦ κ. Παρανίκα, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἑαυτοῦ παρατηρήσεις, ἐφ' ᾧ ἔρχεται σήμερον νὰ πράξῃ τοῦτο. Ἐπανέρχεται ἐπὶ τῆς λέξεως οἴκος καὶ λέγει ὅτι αὕτη ἐκ τῆς ἀραβικῆς παρελήφθη, ἐκ τῆς ἀραβικῆς ἐν ἧ καὶ σημασίαν ἔχει, ἐν ᾧ ἐν τῇ ἐλληνικῇ στερεῖται ταιαύτης. Ἐκ τῆς Βεῖτ σημαίνουσας τὸ ποίημα μετηνέθη εἰς τὴν ἐλληνικὴν, οὐδαμῶς δ' ἀκριβὲς ὅτι Ρωμανὸς ὁ μελωδός, παρ' ᾧ ἀπαντᾷ ἡ λέξις, ἀνήκει τῷ Ε' αἰῶνι, διότι ἀνήκει τῷ Η', ἀκμάσας ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Β' καὶ οὐχὶ ἐπὶ Ἀναστασίου τοῦ Α', ὡς εἶπεν ὁ κ. Παρανίκας. Γνωστὸν ὅτι Ἰωσήφ ὁ μελωδὸς ἦν ἀνεψιὸς τοῦ Ρωμανοῦ, ἐπομένως δὲν ἠδύνατο ὁ θεὸς νὰ ἀκμάσῃ τρεῖς αἰῶνας πρὸ τοῦ ἀνεψιοῦ.

Ἀπόντος τοῦ κ. Παρανίκα ἐγκρίνεται ὅπως διαβιβασθῶσιν αὐτῷ αἱ τοῦ κ. Περδικίδου παρατηρήσεις, ἔν' ἀπαντήσῃ, ἐὰν θέλῃ, εἰς αὐτάς. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡ γενικὴ γραμματεία αἰτεῖται ὅπως ὁ κ. Περδικίδης καταβῇ ἐγγράφως παρ' αὐτῇ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ, ἔν' ἀκριβῶς μεταδοθῶσιν.

Εἶτα ὁ κ. Ἀναστάσιος Χρηστίδης ἀναγινώσκει τὴν πραγματεῖαν αὐτοῦ «Περὶ τῆς θεωρίας τῆς γενέσεως».

Τὸ πρόβλημα τῆς τῶν ζωϊκῶν ὄντων ὑπάρξεως ἀπὸ παλαιωτάτων ἡδὴ χρόνων ἐγένετο ὑποκειμένον μελέτης τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρον, ἡ δὲ θεωρία τῆς γενέσεως καὶ γνώσις τῆς ἐνδομητρίας ἐμβρυακῆς ἀναπτύξεως πάντων καὶ τοῦ

ἀνθρώπου ἰδίᾳ σπουδαιότατον τμήμα τῶν βιολογικῶν ἐπιστημῶν. Καὶ τὸ μὲν ζήτημα τῆς τῶν ὀργανικῶν ὄντων ὑπάρξεως μετὰ τῆς παρούσης αὐτῶν μορφῆς διὰ τῶν ἀρχαίων φυσιολόγων καὶ φιλοσόφων ἀρξάμενον, κατὰ τὸν παρόντα δὲ αἰῶνα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συγκριτικῆς Ζωολογίας καὶ ἄλλων συγγενῶν ἐρευνῶν διὰ τῶν Lamarque, Darwin Haeckel καὶ ἄλλων φυσιοδιφῶν ἐμβριθῶς μελετηθέν, κατέληξεν εἰς σύστημα γνώσεων βεβαίων, ἀλλὰ καὶ εἰς συμπεράσματα φιλοσοφικὰ παρά τισι μὲν ὡς τὰ μόνα βέβαια καὶ ἐπιστημονικῶς ἀναντίλεκτα θεωρούμενα, παρά τισι δὲ ἀβέβαια, συζητήσιμα καὶ εὐεξέλεγκτα· ταῦτα πάντα ἀναγράφονται καὶ ἀναπτύσσονται ἐν τῇ καλουμένῃ Γενικῇ Μορφολογίᾳ. Ἀλλὰ ἐκτὺς μελέτης ταύτης τῆς ἐνοργάνου ὑπάρξεως φυσικῶς καὶ ἀναγκαιῶς ἐπήγαγεν ἡ θεωρία τῆς γενέσεως, ἥτοι πῶς καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ἀρχεται ἡ ζωὴ, θεωρία ἐπίσης ἀρχαία διὰ τῶν φιλοσόφων καὶ ἱατρῶν ἀρξαμένη καὶ μέχρι σήμερον ἀπασυροῦσα τ) ἀνθρώπινον πνεῦμα καὶ 2) ἡ γνῶσις τῆς ἐμβρυακῆς ἀναπτύξεως, ἥτοι τῆς ἀπὸ τῆς συλλήψεως τοῦ ἐμβρύου μέχρι τοῦ τελείου ἐνδομητρίου σχηματισμοῦ μορφωτικῆς λειτουργίας, ἥτις εἶνε προτὶν τῶν δύο τελευταίων ἑκατονταετηρίδων. Ἐνταῦθα λέγει ὁ κ. Χρ. Θέλομεν περιορισθῆ ἰδικῶς εἰς τὴν πρώτην, τὴν θεωρίαν τῆς γενέσεως, τῆς ὁποίας περιληπτικὴν μόνον ἐξιστόρησιν ὑποβάλλει ὁ ἀγορητὴς, ἐφ' ᾧ καὶ διαιρεῖ αὐτὴν εἰς τρεῖς περιόδους, ὧν ἡ μὲν εἶνε ἡ τοῦ Ἰπποκράτους, ἡ δὲ ἡ Ἀριστοτελικῆ καὶ τελευταία ἡ Ἀλεξανδρινή, ἥτις ἐπιτελεῖ ἡ τῶν νεωτέρων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκριβεστέρων ἀνατομικῶν καὶ φυσιολογικῶν γνώσεων. Οὕτως ὁ κ. Χρηστίδης ἀφηγεῖται τὰς κρατησάσας θεωρίας κατὰ πάσας τὰς περιόδους, ἰδίᾳ ἐνδιατρίβει εἰς τὰς τῶν ἀρχαίων ἱατρῶν καὶ φιλοσόφων καὶ μάλιστα τοῦ Ἀριστοτέλους μέχρι Γαληνοῦ, ὅστινος ἡ θεωρία διετηρήθη μέχρι τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, ὅτε διὰ τῶν περὶ τὸν Fallopiā ἀνατομικῶν ἀνακαλύψεων τέλει ἀνετρέπη ἢ μετερρυθμίσθη· διότι δι' αὐτῶν ἐξηκριβώθη ἡ σπουδαιότης τῶν ὠθηκῶν καὶ ἡ ἐμβρυολογικὴ σημασία ἐν τῷ περὶ γενέσεως ζητημάτων. Ἐκτοτε ἤρξατο ἐπιστημονικὴ μελέτη καὶ ἐρευνα οὐ μόνον περὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς ἐνδομητρίου ἱστορικῆς οὕτως εἰπεῖν ἐξελέξεως καὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἐμβρύου, δειγμάτων καὶ ἀμφιγνωμοῦσα τὸ πρῶτον, ἕωσθ' ὑπὸ τῶν κατὰ τὸν ὁσονούπω λήγοντα αἰῶνα μεγαλοφυῶν ἐρευνῶν τῶν C. E. von Baer, C. Fr. Wolf καὶ τῶν περιωνύμων Coste, B. Wagner, Bischoff, A. Kölliker, W. His καὶ ἄλλων πολλῶν σοφῶν, μετὰ μικρῶν ἀμφοισθησῶν, ἐγνώσθη ἡ ἱστορία τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἐμβρύου, ἡ ἐν τῇ ἐμβρυολογικῇ ἐπιστήμῃ, τῇ Ἐμβρυολογίᾳ, ἐκτενῶς περιγραφομένη. Μετὰ γενικὰς δὲ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς θεωρίας τῶν ἀρχαίων, ὁ κ. Χρηστίδης ἐξηγεῖ τὴν βάσιν τῆς θεωρίας τῶν νεωτέρων καὶ τὰς θεωρίας αὐτάς, ἥτοι τὴν τοῦ προσχηματισμοῦ (Profozmatons theorie), τὴν τῶν μορφωτικῶν δυνάμεων, ἣν ἀσπάζεται ὁ Maupertuis, τὴν τῆς μεταβιβασίμου κινήσεως. Λεπτομερέστερον δὲ ἐκτίθησιν ὁ κ. Χρηστίδης τὴν θεωρίαν τοῦ διασῆμου ἐμβρολόγου W. His, ὅστις ἐπικρίνει πάσας τὰς μέχρι τοῦδε θεωρίας καὶ πειρᾶται τὴν δημιουργίαν ἄλλης ὁλως νέας, ἀποδεχόμενος ὅτι καὶ ἐν τῇ γενέσει ὑπάρχει κίνησις. Ὁποῦδήποτε, λέγει, καὶ ἂν στρέψωμεν τὸ βλέμμα ἡμῶν κίνησιν καὶ μεταβολὴν διακρίνομεν αὐτὴ ἡ ζωὴ τοῦ ἀτόμου εἶνε κίνησις, ἥτοι κατὰ νόμου τινὰς ἐνδιαδικτούς, ἀθροισμα κινήσεων μορφωτικῶν ἐξωτερικουμένων καὶ αἰσθητῶν ἡμῶν ἐν τῇ ἀπῆτῃ κατὰστάσει τῆς

αὐξήσεως. Ταῦτα ἀναπτύξας ὁ τῆς παρελθούσης δευτέρας ἀγορητῆς ἱατρὸς καὶ μαειυτῆρ καταλήγει διὰ τῶνδε :

« Ἡ ἰδέα τοῦ E. Du Bois-Reymond, ἡ ἐν τῷ περὶ τῶν ὀρίων τῆς γνώσεως τῆς φύσεως συγγραμμάτι αὐτοῦ διατυπωμένη, ὅτι οὐδέποτε τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα θέλει κατανοῆσαι τὰ ὕψιστα τῆς φύσεως προβλήματα καὶ ὅτι ἐντὸς ὀρίων ὁ ἀνθρώπος εἶνε κύριος καὶ δεσπότης ἐν ταῖς ἐρευναῖς αὐτοῦ, ἐφαρμόζεται καὶ ἐν τῷ προκειμένῳ προβλήματι ».

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀναγνώσεως λαμβάνουσι τὸν λόγον ἐπ' αὐτοῦ οἱ κ. Μ. Αὔθεντόπουλος καὶ Βραχάκης. Εἶτα ὁ κ. πρόεδρος εὐχαριστήσας τῷ ἀγορητῇ καὶ συγχαρεῖς αὐτῷ, λύει τὴν συνεδρίαν.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΦΑΚΕΛΟΣ.

Ἐλθόμεν καὶ τὸν ἀριθμ. 21 τοῦ 5' τόμου τῆς Ἐπιθεωρήσεως τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν, ἣν κατὰ τριμηνίαν ἐκδίδωσιν ὁ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν ἐν Γαλλίᾳ Σύλλογος. Τὸ τεῦχος τοῦτο, ἐκ σελ. 152 εἰς μέγα ὄγκον ἀπαρτιζόμενον, οὐκ ὀλίγας ἐνέχει πραγματείας σπουδαίας τε καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφερούσας ἡμᾶς, καθότι αὐταὶ θέμα ἔχουσι τὴν τε κλασικὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα καὶ τὴν μετέπειτα χριστιανικὴν, πλὴν μίᾳς δὲ πᾶσαι ὑπὸ εὐγενῶν φίλων τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Γάλλων συντεταχμέναι, ὅπερ σαφῶς φανεροῖ ὅτι οὐκ ἐξέλειπον ἀπὸ τῆς Γαλλίας οἱ λάτρεις τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ ὅτι παρίστανται καθ' ἑκάστην καὶ νέοι τοῖς ἐπιφανέσι παλαιμαχοῖς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων προστιθέμενοι. Καὶ πρῶτον ἐν τῷ ὑπὸ τοῦς ὀφθαλμοῦς ἡμῶν τεύχει προβάλλεται Ἀθηναϊκὸν ψήφισμα τοῦ ἔτους 333, ὑπὸ τοῦ τέως διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀθήναις γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς κ. Παύλου Foucart. Τὸ ψήφισμα τοῦτο οὐχὶ τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς οὕτως σημειοῦται, δημοσιεύεται, διότι ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τοῦ κ. Λεονάρδου ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ ἐφημερίδῃ Ἀθηνῶν τῷ 1889 καὶ ἐν τῷ Corpus inscr. gr. Graec. septentr. 3499. Ὁ κ. Foucart παραθεῖς τὸ κείμενον κατὰ τὸ ἀντίγραφον τοῦ κ. Λεονάρδου, μεταφράζει αὐτὸ γαλλιστὶ καὶ ἐπιτάσσει αὐτῷ πολλὰ σχόλια.

Ἀπὸ τῆς πόλεως δὲ τῆς Παλλάδος μεταφέρει ἡμᾶς τὸ τεῦχος τοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου εἰς τὴν Κυζίκον, διότι δευτέρα πραγματεία φέρεται περὶ γνησῆς ἐπιγραφῆς τῆς Κυζίκου, ὑπὸ Ἀνδρέου Joubin, μετὰ προσθήκης ἐν τῷ τέλει ὑπὸ τοῦ ἀρχισυντάκτου τοῦ περιοδικοῦ συγγραμματος καὶ γνωστοῦ συγγραφέως κ. Th. Reinach. Εἶπομεν τῆς γνωστῆς, οὐ μόνον, διότι, ὡς σημειοῦται ὁ σχολιαστὴς αὐτῆς, ἐδημοσιεύθη πρὸ διετίας ἐν τῷ Athenische Mittheilungen (1891 σελ. 141) κατ' ἀντίγραφον τοῦ κ. Λημνίου (ὅστις ἐν τῇ πραγματείᾳ φέρεται Limneas, διακινδυνεύσας νὰ γέννηται Λιμναῖος)

ἀλλὰ καὶ διότι αὕτη ἐπίσης πρὸ διετίας ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ παραρτήματος τοῦ 10^{ου} τόμου τοῦ περιοδικοῦ συγγράμματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου (σελ. 29 — 31). Πρῶτος ὁ πρὸς τὰς βυζαντινὰς μελέτας οἰκειῶς ἔχων καθηγητὴς τοῦ ἐν Ροῦμῃ Ἰσὸς Ροβερτείου Κολλεγίου κ. Ἀλβέρτος Long ἐποίησατο λόγον ἐν τῇ ἀρχαιολογικῇ ἐπιτροπῇ τοῦ εἰρημένου Συλλόγου, ὑποβαλὼν μέρος τοῦ παρ' αὐτῷ ἀντιγράφου αὐτῆς καὶ προσθεῖς, ὅτι, τοῦ μνημείου μετενεχθέντος εἰς τὸ ἐν Τσινιλί-κίτσικ αὐτοκρατορικὸν μουσεῖον, ἀνέμενον ὅπως ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως διορθώσῃ καὶ συμπληρώσῃ σκοτεινὰ τινὰ χωρία αὐτῆς. Ἄ'Εν τῷ μεταξὺ ὅμως, γράφει ἐν τῷ προομίῳ αὐτῆς ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιτροπὴ, τοῦ γραφείου τοῦ Συλλόγου Λαβόρος παρὰ τοῦ ἐν Ἀρτάκῃ ἰατροῦ κ. Ν. Δημιτρίου ἀντίγραφον ἕτερον καὶ παραπέμπωντος αὐτὸ τῇ ἐπιτροπῇ, αὕτη παρεκάλεσε τὸν κ. Α. Long, ἵνα παραβάλῃ τοῦτο πρὸς τὸ ἑαυτοῦ καὶ ἐπονηματίσῃ αὐτό». Τοῦτο καὶ ἐγένετο. Ἄλλ' ἐκ τούτων ἐξάγεται ὅτι ὁ ἐν Ἀρτάκῃ φιλόδοξος ἰατρός κ. Δημιτρίου πρὸ διετίας συγχρόνως ἐπεμψεν ἀντίγραφον τῷ τε Συλλόγῳ καὶ τῇ Athenische Mittheilungen πρὸ τῆς ἀποστολῆς ὅμως ταύτης εἶχεν ἀντίγραφον καὶ ἐποίησατο λόγον ὁ ἀγγλος καθηγητὴς κ. Long. Ὡστε, εἰ μὴ τι ἄλλο, ἐπειδὴ ὁ κ. Joubin ἐν ὑποσημειώσει δηλοῖ ὅτι ἡ ἐπιγραφή αὕτη, ἧς κατεῖχε τὸ κείμενον ἀπὸ τοῦ 1890 ἐγένετο θέμα ὑπομνήματος ὑποβληθέντος τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν γραμμάτων κατὰ τὸ 1891, δυνάμεθα νὰ παραδεχθῶμεν, ἐν γὰρ τῷ παρόντι, ὅτι αὐτὸς τε καὶ ὁ κ. Long συγχρόνως ἐποίησαντο λόγον περὶ τῆς ἐπιγραφῆς καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον εἶχον ἀντίγραφα αὐτῆς. Ἐπιφυλασσόμενοι, εἰ δεήσει, νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰ πρακτικὰ τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συλλόγου, ὅπως μᾶθωμεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον καθ' ὃν ἐποίησατο λόγον ὁ κ. Long περὶ τῆς ἐπιγραφῆς, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ κ. Joubin ἔδει, νομίζομεν, μνεῖαν ποιοῦμενος τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Athenische Mittheilungen νὰ μνημονεύσῃ ἐπίσης καὶ τοῦ κ. Long καὶ τοῦ παραρτήματος τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Συλλόγου, ἵνα ἡ ἀκριβής. Διότι ὁ κ. Long παρουσιάζει διαφορὰς τοῦ ἀντιγράφου αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ κ. Δημιτρίου, ἧς βεβαίως παρετήρησεν αὐτὴν τὴν ἐπιγραφήν, ἀποκειμένην ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ Μουσείῳ, αὐτὸς, αὐτοῖς ὄμμασιν, μελετήσας, διαφορὰς δὲ παρουσιάζει καὶ αὐτὸ τὸ κείμενον τοῦ συμπαθοῦς διευθυντοῦ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Μουσείου, ὅπερ δημοσιεύει ὁ κ. Joubin πρὸς τε τὸ ἀντίγραφον τοῦ Δημιτρίου καὶ τὸ τοῦ κ. Long.

Τὸ ἀντίγραφον, ὅπερ δημοσιεύει ὁ κ. Joubin, ἐπιτρέπει αὐτῷ, ὡς λέγει, νὰ ἐπενέγκῃ διαφορὰς τινὰς ἐν τῇ ἀναγνώσει τοῦ κειμένου, ὧν τις σημασίας καιρίας, πρὸς ὁρισμὸν τῆς χρονολογίας. Ὅτι τὸ κείμενον ὅπερ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἔχει ὁ κ. Joubin εἶνε σημασίας μεγάλῃς οὐδεὶς ἀντιλέγει, τῆς προελεύσεως αὐτοῦ αὐθεντικῆς οὐσης. Ἄλλ' ἡ σπουδαιοτάτη ὡς λέγει διαφορὰ τῆς ἀναγνώσεως ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν

περὶ χρονολογίας σχετικῶν αὐτοῦ, ὑπερκίρεται ὑπὲρ τινὰ λάκκον (lacuna), ὃν πληροὶ ὁ κ. Joubin διὰ τῶν τεσσάρων γραμμῶν τοῦ ὀνόματος τοῦ Καλιγούλα εἰς δοτικὴν πτῶσιν ΓΑΙΩ. Περιέργον ὅτι περὶ τοῦ λάκκου τούτου, ὡς προβάλλοντος σημειουμένου ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τοῦ κ. Joubin, οὔτε ὁ κ. Δημιτρίου οὔτε ὁ κ. Long παρετήρησέ τι, λάκκου ἐξ οὗ τὴν σπουδαιοτάτην ἐξήγαγεν ἀνάγνωσιν ὁ κ. Joubin. Οὐδαμῶς προτιθέμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς λεπτομερείας τῶν διαφορῶν ἀναγνώσεων, καταλείποντες τοῦτο ἄλλοις, ἑτέραν ὅμως τινὰ παρατήρησιν δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποκρούσωμεν, ὅτι ὁ κ. Joubin λόγον ποιοῦμενος ἐπίσης περὶ τῶν δύο προτέρων δημοσιευθεισῶν ἐπιγραφῶν τῆς κυζικηνῆς ἐπιγραφικῆς προλογίας τῆς βασιλείσεως Τρυφαίνης, οὐδαμῶς ἐπίσης μνημονεύει τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ κ. Long, οὐδὲ τοῦ μακκρίτου J. Millingen.

Ἐν τῇ 7^ῃ συνεδρίᾳ τοῦ Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τῆς 6^{ης} ἑομβρίου 1892 ὁ μακκρίτης ἰατρός J. Millingen ἀναγινώσκει πραγματείαν περὶ δύο ἀνεκδότων κυζικηνῶν ψηφισμάτων (ἴδε περιοδ. Ἑλλ. Φιλ. Συλλόγου τομ. Ζ' σελ. 23 καὶ 252), δι' ἧς ἀνακοινοῦται ὅτι «ἐκὶ δύο ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί, περὶ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ ποιήσῃ λόγον προσήχθησαν αὐτῷ πρὸ μικροῦ ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου φίλου του, τοῦ δόκτορος Long, ὑφηγητοῦ τῆς ἐν Βεβελίῳ ἀμερικανικῆς σχολῆς (Robert Collège) ποιησάμενος δὲ περιγραφήν τῶν μαρμαρίνων πλακῶν ἐφ' ὧν εἰσι ἐγκεχαραγμένα, ἐπάγεται: «μοὶ ἐφάνη λίαν παρῆξενον, ὅτι δύο παρόμοιαι ἐπιγραφαὶ ἀξίας ἱστορικῆς οὐ μικρᾶς, ἐκτεθειμέναι ἐπὶ τῆς λεωφόρου, ἠδυνήθησαν νὰ ἐκφύγωσι τὴν προσοχὴν τῶν πολυκρίθμων σοφῶν περιηγητῶν, οἵτινες κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐπεσκέψαντο τὴν χώραν. Ἔτι δὲ μᾶλλον ἐξέστην μὴ εὐρῶν αὐτάς ἐν τῇ Corpas inscriptionum Bœckh, οὔτε ἐν τοῖς συγγράμμασι τοῦ Hamilton καὶ τοῦ Texier. Ὁ δὲ δόκτωρ Mordtmann, ὁ τὴν Κύζικον καὶ τὰ περὶ αὐτῆς ἐπισκεψάμενος καὶ πολλὰς ἐπιγραφὰς ἐκεῖ συλλέξας, δὲν παρετήρησεν αὐτάς, ὥστε τὰς θεωρῶ ἀνεκδότους, μέχρις οὗ ἀποδείξει μοί τις τὸ ἐναντίον». Εἶτα ὁ Millingen ποιεῖται ἐκτενῆ ἐξιστορήσιν τῶν ἐν τῷ κειμένῳ τῶν ἐπιγραφῶν ἀναφερομένων προσώπων. Ἐν τῷ τέλει τοῦ τόμου δὲ δημοσιεύονται λιθογραφημένα ὁμοτύπια τῶν δύο ἐπιγραφῶν μετ' ἀναγνώσεως.

Ἐν δὲ τῷ 7^ῳ συνεδρίᾳ τοῦ αὐτοῦ Συλλόγου, τῆς 28^{ης} ἰανουαρίου 1874, ὁ Millingen ὑποβάλλει συμπλήρωσιν ἐπὶ τῶν δύο ἀνεκδότων κυζικηνῶν ψηφισμάτων, ἐξετάσας αὐτὸς οὗτος τὰ ψηφίσματα, μετενεχθέντα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἐν τῇ συμπληρώσει δὲ ταύτη ἐκτενῆς γίγεται λόγος περὶ τῆς ἡγεμονίδος Τρυφαίνης (Περιοδ. Ἑλλ. Φιλολ. Συλλόγου, τομ. Η').

Καὶ ταῦτα φαινόνται λαθόντα τὸν ἀνασκάψαντα τὸν Στράβων τῆς Ἀκαρνανίας πάλαι ἐταῖρον τῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν, διότι μνεῖαν ποιούμενος τῶν ἐπιγραφῶν τούτων παραπέμπει εἰς νεω-

τέρως δημοσιεύσεις καὶ οὐδὲν λέγει περὶ ὧν ὁ ἀσίδιμος Millingen ἐκτενῶς ἐπραγματεύσατο, ὅτι αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ τὸ πρῶτον ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ κ. Long καὶ τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθησαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τοῦ Mithridate Eupator ἐν τῇ προσθήκῃ αὐτοῦ οὐδεμίαν ποιεῖται μείαν τοῦ πράγματος, καίτοι τὸ περιοδικὸν τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου πέμπεται τῷ ἐν Παρισίοις πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς εἰς τὴν γαλλικὴν πρωτεύουσαν.

Τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ ἐπονται αἱ ἐξῆς πολὺ τὸ ἐνδικέρρον πρρουσιάζουσαι. Μία ἐστὶ λέξις περὶ τοῦ γλύπτου Ἐνδοίου, ὑπὸ Henri Lechat. — Ἡ κεραλὴ τοῦ Ἄθῳρ ἐπὶ κυπριακῶν ἀγγείων, ὑπὸ Max Collignon. — Ὁ κατασκευαστὴς ἀγγείων Παίδικος, ὑπὸ E. Pottier. — Τὸ θιβρώνειον νόμισμα, ὑπὸ Th. Reinach. — Τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Πέτρου, ὑπὸ Paul Lejay. — Ἀποσπάσματα τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ὑπὸ Paul Tannery. — Τὰ ἀπορρημονεύματα Θεοδώρου Κολοκωτρῶν, ὑπὸ Δ. Βικέλα. Ἐν τέλει φέρεται ἀλληλογραφία πολιτικὴ ἐξ Ἀθηνῶν, τὰ πρακτικὰ τοῦ Συλλόγου Παρισίων καὶ βιβλιογραφία.

Τοιοῦτο τὸ πρὸ τῶν ὀρθολογῶν ἡμῶν νέον τεῦχος τῆς Revue des Études Grecques.

Ο. Α.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΉΛΙΑΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ.—Ἀνακοινώσεις τῶν κ. Tacchini, Deslandre καὶ Denza περὶ τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως τῆς 4)16 ἀπριλίου. — **ΧΡΟΝΙΚΑ.**—Ἡ μεγάλη Σιβηρικὴ γαμμή.—Τὸ κλίμα τοῦ Περισκοῦ κόλπου.—Κόλοσσιαιὸν μικροσκοπίον.—Βιομηχανία τοῦ αἰθιοπικοῦ φαειρίου ἐν Ἀμερικῇ.

Ἐνθυμοῦνται βεβαίως οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἐν ταῖς στήλαις ταύταις διὰ μακρῶν γραφέντα ἐν γένει μὲν περὶ ἡλιακῶν ἐκλείψεων, ἰδίᾳ δὲ περὶ τῆς πρὸ διμηνίας περίπου γενομένης ὀλικῆς, ὡς ἐπίσης βεβαίως ἐνθυμοῦνται καὶ τὴν ἡμετέραν ὑπόσχεσιν νὰ κρατήσωμεν οὐτοὺς ἐνημέρους εἰς πάσας τὰς ἀνακοινωθισόμενας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκλείψεως ταύτης καὶ εἰς τὰ ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἀξιολογώτερα πορίσματα. Σήμερον εὐρισκόμεθα εὐτυχῶς εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσωμεν ἐν μέρει τὴν ἡμετέραν ὑπόσχεσιν, ἀναγράφοντες τὰς εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν ἀνακοινώσεις τοῦ τε διευθυντοῦ τοῦ βασιλικοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τοῦ Collège Romain κ. Tacchini, ὡς καὶ τοῦ εἰς Σενεγάλῃν ἀποσταλέντος ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Γραφείου τῶν μηκῶν (Bureau des longitudes) κ. Deslandres, διευθυντοῦ τῆς φασματοσκοπικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου τῶν Παρισίων.

Καὶ ἡ μὲν τοῦ κ. Tacchini ἀνακοίνωσις περὶ τῆς ὀλικῆς ἡλιακῆς ἐκλείψεως τῆς 4)16 παρελθόντος ἀπριλίου σχετίζεται πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ γινομένην τακτικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου καὶ τὴν συστηματικὴν ἀναγραφὴν τῶν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρουμένων φαινομένων, ἅτινα φέρονται ὑπὸ τὰ ὀνό-

ματα τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, δάδων, προχοῶν, κτλ., περὶ ὧν ἴδῃ ἀπὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς εὐμενῶς ἀνατεθείσης ἡμῖν συντάξεως τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως, τὸν δέοντα ἐποινώμεθα λόγον. Ἐκ τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης τοῦ κ. Tacchini ἐξάγεται ἐν περιλήψει ὅτι ἡ ἀφθονία τῶν κηλίδων καὶ τῶν ὁμάδων αὐτῶν κατὰ τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ 1893 ἴτο σχεδὸν ἴση πρὸς τὴν τοῦ τελευταίου τριμήνου τοῦ 1892 (1), ἀλλ' ὅτι ἡ ἑκτασις αὐτῶν ἴτο μεγαλύτερα ἐκείνων, ὅτι ἐπὶ πλέον πολλὰί τῶν κηλίδων ἐφάνθησαν κεκαλυμμένα, ἐνῶ αἱ δάδες ἴσαν ἴπτον ἐκτεταμέναι καὶ ἴπτον ὠρισμέναι ἐκείνων, ὅτι δὲ ἐν τέλει τὸ φαινόμενον τῶν προχοῶν ἴτο ἴπτον ἐπιφανές τοῦ προηγουμένου τριμήνου, οὐδεμίᾳ δὲ παρατηρήθῃ προχοὴ ἐξόχου ἐκτάσεως. Ἀπαξ μόνον, κατὰ μάρτιον, ὁ κ. Tacchini παρατήρησε μίαν προχοὴν ὑπερβαίνουσαν καθ' ὕψος 2', ἐνῶ ἐν γένει τὰ μέσα ὕψη τῶν φαινομένων τούτων ἴσαν καθ' ἅπαν τὸ πρῶτον τρίμηνον τοῦ ἔτους τούτου ὑποδεέστερα τῶν τοῦ προηγουμένου.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἡλιακῆς ἐκλείψεως τῆς 4)16 ἀπριλίου ε. ε., ὁ κ. Tacchini προστίθει ἐν τῇ ἀνωτέρῳ ἀνακοινώσει αὐτοῦ ὅτι ἐκεῖνος μὲν ὤρισε διὰ τοῦ φασματοσκοπίου τὴν πρῶτην ἐπαφὴν γενομένην τὴν 4 ὥρ. 20' 40'', 3 μέσου χρόνου Ρώμης, ὁ δὲ κ. Milosevich διὰ τῆς κοινῆς ὀπτικῆς μεθόδου τὴν 4 ὥρ. 20' 54''.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς φασματοσκοπικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου, ὅστις, ὡς γινώσκουσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται, ἀπετέλεσε τὸ κύριον θέμα τῆς ἐρεῦνης κατὰ τὴν τελευταίαν ὀλικὴν ἐκλείψιν, ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐν εἰδῇ προομιῶν ὅτι ὁ ἡλιακὸς στέφανος, ἀποτελεῖ εἰδὸς τι αἰγλῆς περιβαλλούσης τὸν ἥλιον, ἀλλάσσει ἐκάστοτε μορφήν καὶ ἀπὸ ἐκλείψεως εἰς ἕτεραν παρουσιάζεται ὑπὸ μορφῆς ὀλοσχερῶς ὀνομοίας. Οὕτω κατὰ μὲν τὴν ἐποχὴν τοῦ μεγίστου τῶν ἡλιακῶν κηλίδων, ὡς τοῦτο συνέβη κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκλείψιν, ἔχει ἑκτασιν καταπληκτικὴν, ἀνώμαλον δὲ καὶ ἀσαφῆ τὴν διαγραφὴν, ἐνῶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἐλαχίστου τῶν κηλίδων εἶνε πολλῶ μᾶλλον περιορισμένος, παρουσιάζων κάλλιον διαγεγραμμένα ὄρια. Αἱ δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Deslandres γενομένηαι κατὰ τὴν ἐκλείψιν ταύτην ἐρευναι—διὰ τῆς ἐπὶ τῆς μετατοπίσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ φάσματος τοῦ φωτὸς σώματος ἐς κινήσει σπριζομένης θαυμασίας μεθόδου τοῦ Fizeau, περὶ ἧς ἱκανὰ ἐγράφησαν ἐν τῇ Ἐβδομαδιαίᾳ Ἐπιθεωρήσει²—ἀπέδειξαν ἀναντιρρήτως ὅτι ὁ ἡλιακὸς στέφανος ἔχει πραγματικὴν ὕλικὴν ὑπόστασιν, στρέφεται δὲ περὶ τὸν ἥλιον, ὡς ἡ ἡμετέρα ἀτμοσφαιρα στρέφεται περὶ τὴν γῆν, ἀνεγρόπη δὲ οὕτως ἄρδην ἡ ὑπόθεσις καθ' ἣν ὁ ἡλιακὸς στέφανος δὲν ἔχει πραγματικὴν ὑπόστασιν, ἀλλ' εἶνε καθαρῶς ὀπτικὸν φαινόμενον, προερχόμενον ἀπλῶς ἐκ τῆς ἀκτινοβολίας τοῦ λαμπροῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας.

(1) Βλέπε Ἐβδομαδιαίαις Ἐπιθεωρήσεως ἔτος Βον, ἀριθμ. 14.

(2) Βλέπε ἔτος Βον, ἀριθμ. [8, 11, 13, 16 καὶ 18.

Αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ τοῦ κ. Deslandres¹, διευθυντοῦ τῆς ἐν Σενεγάλλῃ γαλλικῆς ἀποστολῆς, ἐγένοντο ἐν Foundiougue, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Saloum, εἰς ἀπόστασιν 35 χμ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς καὶ ἐπομένως ἐν χώρῳ ἐν ἧ συνήθως ὁ ἀήρ εἶναι ξηρὸς καὶ ὁ οὐρανὸς αἰθριος. Δυστυχῶς, τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλείψεως, ὁ οὐρανὸς εἶχεν ὄψιν χειμερινήν, ὄψιν ἢν συνήθως λαμβάνει κατὰ ἰούνιον· ἦτο κεκαλυμμένος ὑπὸ ἀραιῶν ὑπολειπτικῶν νεφῶν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ ἡλιακὸς στέφανος δὲν ἐγένετο ὁρατὸς ἢ διὰ μέσου ἀραιοῦ πέπλου, ὅστις ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐπέφερον ἐλάττωσιν τῆς φωτεινῆς αὐτοῦ ἐντάσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ πύξινε τὸ διακεχυμένον τοῦ οὐρανοῦ (ἀέρος) φῶς. Τὸ γεγονός τοῦτο κατέστησε δυσχερεῖς τὰς παρατηρήσεις, εὐτυχῶς ὅμως δὲν παρεκώλυεν αὐτὰς ὁλοσχερῶς, οὕτω δὲ σήμερον εὐρισκόμεθα εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν ν' ἀναγράψωμεν τὰ ἀρκούντως ικανοποιητικὰ πορίσματα τῶν παρατηρήσεων τούτων.

Μεταξὺ τούτων ἐν πρώτοις δέον ν' ἀναγράψωμεν ὅτι ὁ κ. Deslandres ἐπέτυχεν 22 φωτογραφήματα τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου, ὧν τινὰ δευκνύουσι γλώσσας φωτός, αἵτινες ἔχουσι μῆκος ἴσον πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ἡλιακῆς διαμέτρου. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ γενικὸν σχῆμα τοῦ στεφάνου, παρετήρησεν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐσημειώθη, ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ εἰδικῶς ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς ἐποχὰς τοῦ μεγίστου τῶν κηλίδων. Ἀλλὰ αἱ ἀξιολογώτεραι τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Deslandres γενομένων παρατηρήσεων, αἵτινες ἀνταποκρίνονται ἀκριβῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ὑπ' αὐτοῦ διευθυνομένης γαλλικῆς ἀποστολῆς, εἶνε δύο, ἀναφερόμενα :

α) Εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ φωτός τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου ἐν τῇ ὑπεριανθίνῳ χώρῳ αὐτοῦ τῇ μᾶλλον διαθλαστικῇ καὶ μὴ εἰσέτι διεξερευνηθείσῃ.

β) Εἰς τὴν μέτρησιν τῆς ταχύτητος τῆς περιστροφῆς τοῦ στεφάνου διὰ τῆς μεθόδου τῆς μετατοπίσεως τῶν ραβδώσεων τοῦ κ. Fizeau.

Ἐξαγόμενα τῶν ἐρευνῶν τούτων εἶνε τὰ ἑξῆς :

α) ἡ φωτογράφησις τοῦ φάσματος τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου ἐν τῇ ὑπεριανθίνῳ αὐτοῦ χώρῳ μέχρι τῶν ὀρίων τοῦ κοινοῦ ἡλιακοῦ φάσματος, ἦτοι μέχρι τοῦ ἰανθίνου, καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἀνακάλυψις 15 τοῦλάχιστον νέων ραβδώσεων τοῦ φάσματος τοῦ στεφάνου καὶ τῆς χρωμοσφαιρας·

β) ἡ διὰ τοῦ φασματοσκοπίου μέτρησις τῆς ταχύτητος τῆς περιστροφῆς τοῦ ἡλιακοῦ στεφάνου, ἥτις εὐρέθη περίπου ἴση πρὸς τὴν τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου.

Εἰς ταῦτα δέον νὰ προσθεθῇ ὅτι ἡ φασματικὴ ἀνάλυσις τοῦ φωτός τοῦ στεφάνου εἰδείξε τοῦτο ἀποτελούμενον μόνον ἐκ ταινιῶν λαμπρῶν, τὸ δὲ φάσμα αὐταῦ συνεχρῆς καὶ ἔντονον.

Ἀποπερατοῦντες ἐνταῦθα τὴν ἀναγραφὴν τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων ἀνακοινώσεων τῶν κατὰ τὴν τελευταίαν ἡλιακὴν ἐκλείψιν παρατηρήσεων, σημειούμεθα ὅτι τὴν ἐν λόγῳ ἐκλείψιν, μερικὴν ἐν Ρώμῃ, παρηκολούθησαν ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ τοῦ Βατικανοῦ ὑπὸ εὐνοϊκᾶς ἀτμοσφαιρικᾶς περιστάσεις ἐπιτυχόντες καὶ 10 φωτογραφήματα τοῦ φαινομένου, ἐφ'

ὧν ἡ διάμετρος τοῦ ἡλιακοῦ δίσκου εἶνε ἴση πρὸς 0,064 μ., οἱ κ. P. Denza, ὅστις ἀνεκοινώσε ταῦτα τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, καὶ ὁ βοηθὸς αὐτοῦ κ. Fr. Manucci.

ΧΡΟΝΙΚΑ.—Ἐν τῇ Revue Scientifique ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως μελέτη τοῦ κ. Georges Petit περὶ τῆς ἐν κατασκευῇ διατελούσης μεγάλης σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, ἥτις θὰ διασχίσῃ τὴν Σιβηρίαν καθ' ὅλον τὸ μῆκος αὐτῆς, συνεννοῦσα οὕτω τὴν Εὐρώπην μετὰ τῶν ἐκτεταμένων ἐπαρχιῶν, αἵτινες κεῖνται ἐν ταῖς περιοχαῖς τῶν μεγάλων ποταμῶν Ὄβιος, Ίενισέη, Λένα καὶ Ἀμούρ. Ἡ γραμμὴ αὕτη ἀποτελεῖ κατὰ τὴν διατριβογράφον ἀπὸ τε πολιτικῆς καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως τὸ σπουδαιότερον τῶν ὑπὸ τῆς Ρωσίας ἐκτελεσθέντων ἔργων, προορίζεται δὲ, ἀποκαθιστῶσα τὴν ἄμεινον μετὰ τῶν εὐρείων ἐκτάσεων τῶν σιβηρικῶν ἐπαρχιῶν ἐπικοινωνίαν τῆς Εὐρώπης, ν' ἀναπτύξῃ τὴν ἄπειρον καὶ τὸ πλεῖστον ἀνεκμετάλλετον ἐτι ἔνεκα τῆς δυσχεροῦς τῆς συγκοινωνίας καὶ τῆς συμπαρομορατοῦσας αὐτῇ ἀραιότητος τοῦ πληθυσμοῦ φυσικὸν τῆς Σιβηρίας πλοῦτον.

Τὸ μῆκος τῆς μεγάλης ταύτης σιβηρικῆς γραμμῆς ὑπολογιζομένου εἰς 7100 βέρστια (=7597 χμ.) καὶ τοῦ πλάτους τῆς διὰ τῆς γραμμῆς ταύτης ἐξυπηρετουμένης χώρας ὑπολογιζομένου εἰς 200 βέρστια, ἔπεται ὅτι ἡ ἡλικὴ ἐπιφάνεια τῆς χώρας ταύτης ἀνέρχεται εἰς τὸν παμμέγιστον ἀριθμὸν τῶν 160 ἑκατομμυρίων ἑκταρίων, ἦτοι ὅτι υπερβαίνει αὕτη τὸ σύνολον τῶν ὀλικῶν ἐπιφανειῶν τῶν χωρῶν Γερμανίας, Αὐστρίας, Βελγίου, Ὁλλανδίας καὶ Δανιμαρκίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ σιβηρικὴ αὕτη χώρα εὐρίσκεται ὑπὸ μέσον γεωγραφικῶν πλάτους μεταξὺ 50⁰ καὶ 57⁰, ὀλίγον διαφέρουσα ἀπὸ κλιματολογικῆς ἀπόψεως τῶν κυβερνήσεων τῆς κεντρικῆς καὶ τῆς ἀνατολικῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας, ἔπεται φυσικῶς ὅτι σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῆς εὐρίσκεται ὑπὸ τὰς καλλιτέρας συνθήκας πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τῶν τοικιλοτέρων βιομηχανιῶν.

Ἡ ἀλήθεια τῶν ἀνωτέρω καταγράφεται ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς συστάσεως τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς σχέσεως τῶν σήμερον καλλιεργουμένων πρὸς τὰς ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ κολοσιαίου τούτου ἔργου καλλιεργηθησομένων, ἐτι δὲ ἐκ τινῶν ἀριθμῶν, δεκνυόντων τὴν σημαντικὴν πρὸς τὰς εὐφροῦς μὲν πλὴν ἀραιῶς κατωκημένας ταύτας σιβηρικᾶς χώρας ἀπόικισιν, ἥτις παρετηρήθη ἄμα τῇ κατασκευῇ τοῦ σιδηροδρομικοῦ τμήματος Ekaterinbourg—Toumen τοῦ σιδηροδρόμου τῶν Οὐραλίων, καίτοι τοῦτο δὲν συνδέεται ἀμέσως μετὰ τοῦ συμπλέγματος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ρωσίας. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι πείθουσι ἡμᾶς ὅτι ἡ πρὸς ἀπόικισιν τῆς Σιβηρίας κίνησις βραίνει αὐξανόμενη σημαντικῶς, ἐξισωθείσα ἐντὶς ἐπτὰ μόνον ἔτων πρὸς 187956 πρόσωπα, καίτοι αὕτη προσκρούει εἰς πλείστας ὕσας ὕλικὰς δυσχερείας, προερχομένας ἐκ τε τῆς δυσχεροῦς πέραν τοῦ Toumen συγκοινωνίας, ὡς καὶ ἐκ τῆς ἀσθηρότητας τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν ἀπόικισιν ῥωσικῶν νόμων.

Τὰ δὲ ἀφθονώτατα σιβηρικὰ προϊόντα, ἅτινα σήμερον θεωροῦν-

1) Τῷ 1885 ἀπόικισαν εἰς Σιβηρίαν	9678	πρόσωπα.
» 1886 » » »	11829	»
» 1887 » » »	13910	»
» 1888 » » »	26129	»
» 1889 » » »	30410	»
» 1890 » » »	36000	»
» 1891 » » »	60000	»

(1) Ἀνεκοινώθησαν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 23 Μαΐου ν. ἡμ.

ται σχεδόν μὴ ἐκμεταλλεύμενα, ἀποτελοῦνται, πλὴν τῶν γεωργικῶν, ἰδίᾳ ἐκ μετάλλων καὶ ὀρυκτῶν, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι θέσιν ὁ χρυσός, ὁ ἀργυρός, ὁ μολύβδος, ὁ χαλκός, ὁ σιδήρος, ὁ χάλυψ, ὁ ἄνθραξ καὶ τὸ ἔλαιον. Εἰς ταῦτα δὲ δεῖον νὰ προστεθῶσι τὰ ἐκ διαμετακομίσεως προϊόντα τῆς Σινικῆς καὶ τῆς Ἰαπωνίας, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι θέσιν ἡ μέταξα καὶ τὸ τέϊον.¹

Τὸ κλίμα σημείων τινῶν τοῦ Περσικοῦ κόλπου ἀπεδείχθη τοσούτω βλαβερὸν εἰς τὴν υγείαν τῶν Εὐρωπαϊῶν, ὥστε ἀδύνατον εἶνε νὰ υποφέρωσιν αὐτό. Οὕτως ἐν Bouchir (Farsistan) τὸ θερμομέτρον ἀνέρχεται τὸ θέρος εἰς 40° K., τὴν δὲ χειμῶνα κατέρχεται εἰς 10° K.. Οὐδεμία ὑφίσταται διαφορὰ μεταξὺ τῆς θερμοκρασίας τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός, ὁ δὲ ἀήρ εἶνε σταθερῶς κεκορεσμένος ὑγρασίας. Ἐν Μασκάτῃ δὲ (Oman) τὸ σκοτεινὸν χροῖμα τοῦ ἐδάφους ἀπορροφᾷ μέχρι ποσὴν ὑγρασίας ἢ ὑψίστη θερμοκρασία σημειοῦται ἐπίσης 40°, ἢ δὲ ταπεινοτάτη 12°, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἥλιον τὸ θερμομέτρον ἀνέρχεται ἐνίοτε, ἰδίᾳ δὲ κατὰ Σεπτέμβριον καὶ ὀκτώβριον, μέχρις 80° K..

Ἐν Μονάχῳ κατασκευάζεται διὰ τὴν Ἐκθεσιν τοῦ Σικάγου κολοσσαῖον μικροσκοπίον παρέχον αὐξήσιν 11000 διαμέτρων, δυνάμενον δὲ νὰ ἐνισχύσῃ ταύτην μέχρι 16800 διαμέτρων διὰ τῆς χρήσεως ἰσχυροῦ ἤλεκτρικοῦ λαμπτήρος. Ἡ οὕτω μεγεθυνομένη εἰκὼν θὰ καθίσταται ὁρατὴ διὰ προβολῆς ἐπὶ διαφράγματος, ἐφ' οὗ οἱ θεαταὶ θὰ βλέπωσιν τὰς ἐλαχίστως λεπτομερεῖας αὐτῆς.

Ἡ ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις βιομηχανία τοῦ αὐτοφουῶς φωταερίου ἀντιπροσωπεύει τὸ ἀρκούντως στρογγύλον ποσὸν τοῦ ἡμίσεως δισεκατομμυρίου φράγκων περίπου, ἐκ δὲ τῆς ἐσχάτως ἀπὸ ἱστορικῶς ἀπόψεως τῶν ἐφαρμογῶν τοῦ ἐνδιαφέροντος τούτου φυσικοῦ προϊόντος γενομένης στατιστικῆς ἀποσπῶμεν τὰς ἐπομένους χρονολογίας:

- 1821. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ πρὸς φωτισμὸν ἐν Fredonia (New — York).
- 1838. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ πρὸς θέρμανσιν ἐν Findlay (Ohio).
- 1841. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ ἔλαιου ἐν West Virginia.
- 1860. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ κατὰ τὴν παρασκευὴν ὑδρατμοῦ ἐν Oil Creek (Πενσυλβανίᾳ).
- 1870. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ ὡς οἰκιακῆς κεντρικῆς ἕλης ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς λίμνης Erie.
- 1873. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ σιδήρου ἐν Leechburg (Πενσυλβανίᾳ).
- 1883. Πρώτη ἐφαρμογὴ αὐτοῦ κατὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ πάγου ἐν Creighton (Πενσυλβανίᾳ).
- 1883. Πρώτη διοχέτευσις αὐτοῦ πρὸς γενικὴν ἐν Pittsburg διανομήν.

Τῷ 1884 ἐγένετο ἡ ἀνακάλυψις τῶν σημαντικῶν ὑπογείων καταθεμάτων τοῦ Findlay (Ohio), τῷ δὲ 1885 ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Indiana.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τέλος πάντων ἐξευρέθη διεξοδός τις ἀπὸ τοῦ λαβυρίνθου τῶν δυσχερειῶν, ἐν αἷς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἡγωνία ἢ ἑλληνικὴ κυβέρνησις καὶ μετ' αὐτῆς ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον, ἢ δὲ σύμβασις τοῦ δανείου τῶν ἑκατὸν ἑκατομμυρίων εἶναι ἤδη γεγονός τετελεσμένον, ὁῶς ὡς ὡς ὅπως τὸ κράτος ἀπὸ τοῦ ἐξευτελισμοῦ τῆς χρεωκοπίας καὶ παρέχον τὸν ἀναγκαῖον χρόνον πρὸς μελέτην καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου τῆς ὀριστικῆς καὶ διαρκοῦς διακανονίσεως τοῦ οικονομικοῦ ζητήματος εἴτε διὰ γενικῆς τῶν δημοσίων χρεῶν ἐνοποιήσεως εἴτε δι' ἄλλων συνδυασμῶν. — Ἡ δημοσία γνώμη, ἢ τε ἑλληνικὴ καὶ ἢ εὐρωπαϊκὴ, προκαταληφθεῖσα ἐν μέρει ὑπὸ τῶν κατακραυγῶν τοῦ ἀντιπολιτευομένου τύπου, ἐπέμεινε τέως πρὸς τὸ ἐπιτυχὲς τῆς οικονομικῆς ταύτης ἐνεργείας τῆς κυβερνήσεως Σωτηροπούλου-Ράλλη. ὠριμώτερα ὅμως σκέψεις ἐδίδοσαν πάντας σχεδὸν τοὺς ἀμεροβλήπτους καὶ ὀρθοφρονοῦντας ὅτι τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο ἠκολούθησε τῇ εὐπρεστάτῃ καὶ ἀξιοπρεπεστάτῃ τῶν ὁδῶν, αἵτινες ὑπελείποντο αὐτῷ, ὅπως ἐγκαίρως ἀνακόψῃ τὴν ἐπὶ τὰ χεῖρα ἐπίδοσιν, ἢν ἀπὸ τινος εἶχον λάθει τὰ οικονομικὰ πράγματα τοῦ κράτους. — Μόνον αἱ διάφοροι τῆς ἀντιπολιτεῦσεως ἀποχρώσεις οὐ βούλονται συνίεναι· αἱ μὲν ἐξακολουθοῦσι διατυμπανίζουσαι τὸν τρόπον τῆς υπογραφῆς τῆς συμβάσεως ὡς ἀντισυνταγματικόν, αἱ δὲ οὐ παύονται ἀναίρουσαι ὡς μόνον σωτηρίας φάρον τὴν ἀπαισίαν τῆς χρεωκοπίας σωμαίαν, μακρὰν τῆς ὁποίας, λέγουσι, μόνον δεινῶς τοῦ ὀλέθρου δύναται νὰ ὑπάρξῃ. — Ἡ στάσις αὕτη τῆς ἀντιπολιτεῦσεως προαγγέλει συνασπισμὸν αὐτῆς κατὰ τοῦ ὑπουργείου ἐν τῷ κοινοβουλίῳ, προμηνύοντα αὐτῆς τοῦτον διάλυσιν τῆς Βουλῆς καὶ νέον ἐκλογικὸν ἀγῶνα, ταῦτα δὲ πάλιν ἐπάγοντα πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπώλειαν χρόνου ἐπιζημιωτάτην εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς οικονομικῆς ἀνορθώσεως τοῦ τόπου ἐργασίαν. — Μία μόνη φαίνεται ἀποτροπὴ τῶν ἀμέσων ἐπακολούθων τούτων τοῦ ἀδυσωπύτου ἀντιπολιτευτικοῦ πολέμου, ἢ ἀναβολὴ τῆς συγκλήσεως τῆς Βουλῆς μέχρι τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐπὶ τῶν νέων βάσεων συστήματος τῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς τελείας παρασκευῆς τῶν νομοσχεδίων, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων οἱ τοῦ κ. Τρικούπη διάδοχοι φηροῦσιν ὅτι θὰ συντελέσωσι τὸ ἔσπ' αὐτοῦ ἀτελεῖς καταλειφθὲν ἔργον, ἀλλὰ καὶ ἢ ἀποτροπὴ αὕτη ἔσται προσωρινή· θὰ εἶχεν ὅμως πάντοτε τοῦτο τὸ ἀγαθόν, ὅτι θὰ ἐπέτρπε τοῖς μὴ τελείως ὑπὸ τῆς φιλαυτίας κατεχομένοις τῶν βουλευτῶν, ὡς καὶ τῷ πεφωτισμένῳ ἑλληνικῷ δημοσίῳ, νὰ κρίνωσιν ἀσφαλῆστερον τὸ πρόγραμμα τῆς κυβερνήσεως.

Ἐν Σερβίᾳ κατορθώθη εἶδον τὸ προεδρεῖον τῆς νέας Συνελεύσεως, οὕτω δὲ ἡ χώρα εἰσέρχεται ὀριστικῶς εἰς τὴν νέαν περίοδον τῆς ὁμαλῆς καὶ ἀκυμάντου ἀπὸ ἐσωτερικῶν περιπλοκῶν ἐργασίας, εἰς ἣν ἐκάλεσεν αὐτὴν ἢ εὐτολμος πρωτοβουλία τοῦ νεοῦ βασιλέως, ἢ οὕτω πανηγυρικῶς ὑπὸ τοῦ σερβικοῦ λαοῦ ἐπιδοκιμασθεῖσα κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ἡ εἰς τὴν προεδρείαν τῆς Βουλῆς πρόσκλησις αὐτῆς

1) Ἐκ τῆς ὀλικῆς ἀξίας τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου τῆς Σινικῆς, ἀνεβλήθησαν τῷ 1890 εἰς 25989000 στερλινῶν, ἢ μὲν μέταξα ἀνεπροσωπεύετο ὑπὸ τοῦ ποσοῦ 7848000 στερλινῶν (32 0/0), τὸ δὲ τέϊον ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν 6916000 στερλινῶν (26 0/0).

τοῦ κ. Πάσιτε μαρτυρεῖ ὅτι ἡ παμφηφύσθα μερίς οὐδεμίαν ὑφίσταται μεταβολὴν ἐν τῇ διευθύνσει αὐτῆς, τῆς ὑπὸ τὸν κ. Ταουσάνοβιτς ἀποσχισθείσης καὶ τὴν διευθύνσιν ταύτην ὑπὲρ τοῦ ἡγέτου αὐτῆς διεκδικούσης ὁμάδος μὴ δυναμένης, ὡς εἰκός. ἡ ἀσκίση κρίσιμόν τινα ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς θέσεως τῆς πανιόχου μερίδος. — Ὑπολείπεται ἡ τοῦ ὀριστικοῦ ὑπουργείου συγκρότησις, ἅτε τοῦ ἐνεστώτος ἐπὶ τῷ εἰδικῷ σκοπῷ τῆς διαξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν συγκροτηθέντος καὶ μέλλοντος νῦν μετὰ τὸν τέλειον τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος καταρτισμόν νὰ ὑποβάλῃ τῷ βασιλεῖ τὴν παραιτησίαν αὐτοῦ· γενικῶς ὅμως πιστεύεται ὅτι πάλιν τῷ κ. Δόκιτς ἀνατεθήσεται ὁ ἀνασχηματισμὸς τῆς κυβερνήσεως, ἀπὸ τῆς ὁποίας, φαίνεται, θὰ ἐκλίπῃ ὅλως καὶ τὸ τέλος ἐν αὐτῷ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργῶν κ. Φρανσσοβιτς ὑπάρχον προοδευτικὸν στοιχεῖον. — Παραιτηθέντος ἤδη τοῦ ὀνομασθέντος προοδευτικοῦ, ὁ διάδοχος αὐτοῦ πιθανῶς ἀπὸσπασθῆσεται καὶ οὗτος ἐκ τῆς ριζοσπαστικῆς μερίδος, πρῶτον ὅπερ τὸ πρῶτον νῦν, θὰ ἐγίνετο, οὐδέποτε ἄλλοτε τῆς διευθύνσεως τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τοῦ κράτους ἐμπιστευθείσης εἰς ριζοσπαστικὰς χεῖρας, τὸ ὅποσον δὲ θ' ἀπεδείκνυεν ἀπόλυτον καὶ ἀνεπιφύλακτον πλέον ἐμπιστοσύνην τοῦ Στέμματος εἰς τὴν μερίδα ταύτην. Πρὸ τοῦ ἐνδεχομένου τούτου οὐδ' αὐτοὶ πλέον οἱ ἐν Βιέννῃ πτοοῦνται, καίτοι ἕως ἄρτι συστηματικῶς ἀπαίδια ἐπιδρομίζοντο ἐκ παντός, ὅπερ ἠγγέλων ἐνίσχυσιν τῶν ριζοσπαστικῶν ἐν τῷ γείτονι βασιλείῳ. Τοῦτο δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀκόλουθον τῇ ἀπὸ τινος παρατηρηθείσῃ τροπῇ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς βασιλικῆς μοναρχίας· ἡμεῖς ὅμως διορώμεν ἐν τῇ στάσει ταύτῃ τοῦ αὐστροουγγρικοῦ τύπου τὴν ἄμαχον τῶν πραγμάτων ἐπιρροήν, ἀποδειχθέντος περιφανέστατα ὅτι ἡ Σερβία μόνον τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος μερίδι δύναται νὰ ἐμπιστευθῆ ἀνεπιφύλακτως τὰς τύχας αὐτῆς. — Ἀλλὰ καὶ αἱ δυσχέρειαι, ἅς προσέβαλεν ἡ βασιλομήτωρ ὡς πρὸς τὴν ἐν Βελιγραδίῳ παρὰ τῷ βασιλεῖ υἱῷ αὐτῆς ἐγκατάστασιν, μὴ ἀνεχομένη ν' ἀναστρέφῃται μετ' ἀνδρῶν, οἵτινες ἐνεργῶς μετέσχον τῶν πρὸς αὐτὴν γενομένων προσβολῶν, οἵτινες δὲ ἠδύσαντο οὕτως ἢ ἄλλως νὰ μετέχωσι τῶν κοινῶν πραγμάτων, φαίνεται ὅτι ἤρξαντο αἰρούμεναι. Ἡ ἀρχὴ ἐγένετο ἀπὸ τῆς ἀγγελθείσης ἐκουσίας παραιτήσεως τοῦ μητροπολίτου Μιχαήλ, σπουδαιότατον διαδραματίζαντος πρόσωπον ἐν τῷ ζητήματι τοῦ διαζυγίου, τὸ πατριωτικὸν παράδειγμα δὲ τοῦ ὁποίου — ἂν ἐπαληθεύσῃ ἡ σχετικὴ εἰδησις, διότι ὁ Νέος ἐλευθερος τύπος διαψεύδει αὐτὴν — ἐλπίζεται ὅτι θὰ μιμηθῶσι καὶ εἴ τινας ἄλλοι ἐν παρομοίᾳ εἰδέσκονται θέσει· τὸ ἔργον δὲ πιθανῶς θὰ συμπληρωθῇ ἡ Σκουφίνα, κατ' εἰρήνησιν τῶν ἡγετῶν τοῦ ριζοσπαστικοῦ κόμματος θεσπίζουσα τὴν ἐκ τῆς χώρας ἀπομάκρυνσιν τῶν πρώην ἀντιβασιλέων κ. κ. Ρίστιτς καὶ Βελιγράκοβιτς καθ' ὃν τύπον εἶχε πράξει τὸ αὐτὸ κατ' εἰρήνησιν αὐτῶν τούτων περὶ τῆς βασιλομυτορίας.

Οἱ ἐν Σοφίᾳ ἐώρασαν ὡς οἶόν τε πανηγυρικῶς τὴν εἰς Βουλγαρίαν ἀφίξιν τοῦ νεοστέππου πριγκιπικοῦ αὐτῶν ζεύγους, ὅπερ πρὸς τοῖς ἄλλοις προὑπὴντη-

σαν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ οἱ ἀντιπρόσωποι Αὐστροουγγαρίας, Ἀγγλίας, Ἰταλίας, Ρουμανίας καὶ Βελγίου, ἀναπετάσαντες καὶ τὰς σημαίας αὐτῶν ἐν τοῖς προξενείοις. — Ὡς πρὸς τὴν μελετηθεῖσαν ἀποδημίαν εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην τοῦ ἐνταῦθα βουλγαροῦ ἐξάρχου κ. Ἰωσήφ, τὸ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πρωτεύουσῃ ὄργανον τῆς ἐξαρχίας ἰσχυρίζεται ὅτι οὐδέποτε ὁ κ. Ἰωσήφ ἐβουλεύθη τὴν εἰς Ρώμην μετάβασιν, ὅτι δὲ ἡ ματαιωθείσα αὐτῇ ἀποδημία -- διότι κατ' ἀνάγκην μετεβλήθη εἰς ἐκδρομὴν μέχρι Προύσης -- οὐδαμῶς ἐσχετίσθη πρὸς τὴν διὰ τοῦ πριγκιπικοῦ συνουσιῶσι εἰσαχθείσαν εἰς τὴν Βουλγαρίαν νέαν θρησκευτικὴν ἐπιρροήν. Εὐχόμεθα ὅπως καὶ τὰ πράγματα πιστώσωσι τὰς διακηρύξεις ταύτας.

Ἡ ρουμανικὴ κυβέρνησις ἀσχολεῖται περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὑπὸ τῶν Βουλῶν ψηφισθέντων μεταρρυθμιστικῶν νόμων, οὐ μικρὸν περισπασμένη καὶ ὑπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν νέων ἐν τῇ χώρᾳ πλημυρῶν, αἵτινες συνεπλήρωσαν τὰς τῶν προτέρων καταστροφάς. Νομίζει τις ὅτι αἱ σκιναι τοῦ κατακλυσμοῦ κινδυνεύουσι ν' ἀναπαρασταθῶσιν ἐν τῷ βασιλείῳ τούτῳ.

Τὸ κυριώτατον τῶν πολιτικῶν γεγονότων τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως ἡ ἐκδοσις τῶν ἐν Γερμανίᾳ βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρὰ τοῖς συντηρητικοῖς κύκλοις τοῦ Βερολίνου προῦξένυσαν αἱ περὶ εἰρήνης καὶ τῶν αὐστροουγγρικῶν σχέσεων δηλώσεις τοῦ κόμματος Καλνόκν. Τὰ γνωσθέντα ἀποτελέσματα τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐκλογῶν πιστοῦσι τὰς πολλαχόθεν διατυπωθείσας εἰκασίας, ὅτι ἡ τοῦ κοινοβουλίου διάλυσις οὐ μόνον δὲν θὰ ἐπέφερε τὴν συγκρότησιν κοινοβουλίου εὐμενῶς πρὸς τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον διακειμένου, ἀλλὰ καὶ θὰ παρεῖχεν ἀφορμὴν πρὸς νέαν ἐνίσχυσιν τῶν ριζοσπαστικῶν στοιχείων, πρῶτον ὅπερ οἱ ἰθύνοντες τὴν ἐσωτερικὴν πολιτικὴν τῆς αὐτοκρατορίας μετὰ τὰ ἄλλα σδορὰ αὐτῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ λάθῃ ὄφειλον παντὶ σθένει ν' ἀποφύγωσιν. Ὁ ἀγγελλόμενος ἀριθμὸς τῶν ἐκλεγέντων σοσιαλιστῶν εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἀνυσυχίαν τοὺς μεριμνῶντας περὶ τῆς ἀρμονικῆς κοινωνικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναπτύξεως τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Ὡς πρὸς αὐτὸ δὲ τὸ στρατιωτικὸν νομοσχέδιον, ἀναμφιβόλως ἀπὸ τοῦδε δύναται νὰ θεωρηθῆ ὅτι καὶ ἐν τῷ νέῳ κοινοβουλίῳ θὰ τῆσιν τῆς αὐτῆς τῇ ἐν τῷ προτέρῳ ἢ καὶ χειρόνος εἶναι ὑποδοχῆς. Οὕτω προβάλλει τὸ δίλημμα τῆς ὑποχωρήσεως καὶ τῆς παραίτησεως τοῦ ἀρχικαγκελλαρίου ἢ τῆς νέας καὶ αὐτῆς διαλύσεως. Αἱ μέχρι τοῦδε δηλώσεις δὲν μαρτυροῦσι διαθέσεις πρὸς ὑποχώρησιν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου καὶ ἡ νέα διάλυσις παρουσιάζει ἐνδεχόμενα ἐπακόλουθα, ἅτινα δὲν δύναται ἀλλ' ἢ νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψει οἱ ἀρμόδιοι, ἂν μὴ ὄντως βουλευσῶνται αὐταρχικωτέρᾳ ἐνεργείᾳ, ἥτις ὅμως θὰ ἐνεῖχε ποικίλους τῇ αὐτοκρατορίᾳ, οὐ μόνον δὲ ἐσωτερικοῦς ἀλλὰ καὶ ἐξωτερικοῦς, κινδύνους. Τοὺς ἐξωτερικοῦς δὲ κινδύνους δὲν φαίνονται παρορῶντες ὅλως, ὡς τοῦτο δεκνύει ἡ ἀγαπάνκτησις, ἣν ἐν Βερολίνῳ ἤγειραν οἱ τοῦ κόμματος Καλνόκν λόγοι, οὐ κατηγοροῦσιν ὡς ἀνενεργοῦντος πρὸς τὴν συμπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων τῆς Γερμανίας καὶ ὡς θεραπεύοντος τὴν ρωσικὴν ψι-

λιαν ἐναντίως πρὸς τὰς μέχρι τοῦδε ἀρχὰς τῆς αὐ-
στροουγγρικῆς πολιτικῆς. — Ὡς πρὸς τὸν κόμητα
Καλνόνκιν, οὗτος, παλινωδιαν ἦδων, μᾶλλον δὲ θέ-
λων νὰ κολάσῃ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων αὐτοῦ, το-
σοῦτον τοὺς συμμαχοὺς σκανδαλισάντων, ἐπανερ-
χόμενος εἰς τὸ αὐτὸ θέμα πρὸ τῆς ἐπὶ τοῦ προὔπο-
λογισμοῦ ἐπιτροπῆς τῆς αὐστριακῆς ἀντιπροσωπείας,
ἐκήρυξεν ὅτι οὐ μόνον διὰ τῶν ἐκφράσεων αὐτοῦ
ἐκείνων δὲν ἐνόει ν' ἀποδοκιμάσῃ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν
στρατιωτικῶν δυνάμεων, εἰ παρὰ τινι τῶν συμμα-
χῶν κρίνεται αὕτη ἀναγκαία, ἀλλὰ καὶ ὡς νέον θεω-
ρεῖ ἐχέγγυον εἰρήνης πᾶσαν τοιαύτην ἐργασίαν,
προσθέμενος ὅτι αἱ φιλικαὶ πρὸς τὴν Ῥωσίαν σχέσεις
οὐδαμῶς ἀπάρδουσι πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς τριπλῆς συμ-
μαχίας. Οὐχ ἥτιον πάντοτε βέβαιοι ἀπομένει ὅτι
ἐπὶ ἄλλων οὐδιώδεις τις τροπὴ ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτι-
κῇ τῆς δυαδικῆς μοναρχίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ μὴ
ἀποβῇ ἄγονος εἰς ἀποτελέσματα ἐπὶ τῶν ἐνεστωσῶν
σχέσεων τῶν μεσευρωπαϊκῶν δυνάμεων. Ἐπὶ τοῦ
παρόντος ἔχομεν τὴν ἐπίσημον πρὸς τὴν αὐστροουγ-
γκικὴν κυβέρνησιν ἀνακοίνωσιν τοῦ ἀνακτοβουλίου
Πετρούπολεως, ὅτι ὁ διάδοχος τοῦ Ῥωσικοῦ θρόνου
μέγας δούξ Νικόλαος θὰ παραστῇ εἰς τὰ μεγάλα φθι-
νοπωρινὰ γυμνάσια τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ. Δύνα-
ται τοῦτο μὲν δὲν νὰ σημαίη, δύναται ὅμως καὶ νὰ
σημαίη τι. — Ἐν Ἀγγλίᾳ παρὰ πάσας τὰς κωλυ-
διεργίας καὶ παρελκύσεις τῶν συνεδριῶν, δι' ὧν ἡ ἀν-
τιπολιτευσις παρατείνει ἐπ' ἀπειρον τὴν συζήτησιν
τοῦ ἰρλανδικοῦ νομοσχεδίου, τίς οἶδε ποῖα ἀπρόοπτα
προσδοκᾶσα, ἴσως δὲ τὰς προσδοκίας αὐτῆς ἐρεθίδουσα
ἐπὶ τοῦ προεδρικοῦ τῆς ἡλικίας τοῦ γηραιοῦ τῶν
φιλελευθέρων ἡγέτου, ἐπεψηφίσθη εἰς τρίτην καὶ τε-
λευταίαν ἀνάγνωσιν καὶ τὸ τρίτον ἄρθρον αὐτοῦ,
δι' οὗ συμπληροῦται τὸ κυριώτερον μέρος τῶν συν-
ταγματικῶν μεταρρυθμίσεων, δι' ὧν ὁ κ. Γλάδστον
προκίχει τὴν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἀναξιοπαθίσασαν νῆ-
σον, ἥτοι τὸ εἰς τὸ θεσπιζόμενον ἰρλανδικὸν κοινο-
βούλιον ἄρθρον. Βεβαίως καὶ ἡ τῶν ἄλλων ἄρθρων
συζήτησις θὰ διεξαχθῇ πεισματωδῶς, ἀλλ' ὁ θαλερὸς
γέρον δὲν ἀποκατερεῖ ἐπικουρούστων δ' αὐτῷ μετὰ
ἐξ ἴσου θερμῶ ζήλου καὶ τῶν ὑπαδπιστῶν αὐτοῦ,
ἐλπίζει ὅτι καὶ κατὰ τὰς ὑπολειπομένας αὐτῷ κοινο-
βουλευτικὰς μάχας θὰ νικηφόρησῃ, ὅτε ἄρξεται τὸ
δεύτερον, τὸ καὶ κρισιμώτερον, στάδιον τοῦ ἀγῶ-
νος, τὸ πρὸς τὴν Γερουσίαν. — Οἱ ἐν Ῥώμῃ ἤρξαντο
φοβούμενοι τὴν κατάρρευσιν, φυσικὴν ἄλλως τε καὶ
οὐδὲν τὸ ἐκπληκτικὸν ἔχουσαν, τοῦ ἐπὶ ἄμμον διὰ
τοσοῦτων καὶ τηλικούτων θυσῶν ἐργηρομένου ὑπ'
αὐτῶν οἰκοδομήματος τῆς ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἀφρικῇ
ἀποικιακῆς αὐτῶν πολιτικῆς. Ὁ βασιλεὺς Μενελικ
μετὰ τὴν ἱπποτικωτίτην καὶ πολλὰ ἔτη πρὸ τῆς
διωμολογημένης προθεσμίας ἀπότισιν τῶν πρὸς τὴν
Ἰταλίαν οἰκονομικῶν αὐτοῦ ὑποχρεώσεων καταγγέλλει
τὴν συνθήκην τῆς Οὐκιάνης, ἐν ἣ, ὡς γνωστὸν,
δεινῶς κατεστρατηγήθη, ἄλλων μὲν γραφέντων ἐν τῷ
αὐτῷ καταληπτῷ ἀμαρικῷ κειμένῳ, ἄλλων δὲ παρεγ-
γραφέντων ἐν τῷ ἰταλικῷ. Ἡ ἰταλικὴ κυβέρνησις
διαμαρτύρεται κατὰ τῆς πολιτείας ταύτης τοῦ Με-
νελικ, ἐπικαλεῖται δὲ διεθνεῖς γνωμοδοτήσεις περὶ
τοῦ ἀθεμίτου τῆς μονομεροῦς τῆς συνθήκης καταγ-
γελλίας· τοῦτο ὅμως οὐδὲν κωλύει ἡμᾶς νὰ θεωρῶμεν

ὡς προσεχῶς ἀλλοιούμενας τὰς ἰτολοαυστριακὰς
σχέσεις, ἃς διαδέχεται ἡ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ ἐγκαθίδρυ-
σις τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ρωσογαλλικοῦ συνδέσμου. —
Ὡς πρὸς τὸν σύνδεσμον τοῦτον, εὐρίσκειται ἐν ταῖς
παραμοναῖς μείζονος συσφίξεως αὐτοῦ καὶ δι' ἐμπο-
ρικῆς συνθήκης, ἥτις ἔσται ἡ πρώτη — καὶ τοῦτο
ἔχει ἰδίαν τινὰ σπουδαιότητα — ἦν ἡ Γαλλία καὶ
Ῥωδία συνάπτουσιν ἀπὸ τοῦ 1855.

M. E. M.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ.

Προσεκλήθησαν ὡς μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπινεύσει τῆς
Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Η', οἱ
πανιερώτατοι μητροπολίται Σάμου κ. Γαβριήλ, Λέρου καὶ Κα-
λύμνου κ. Χρῦσανθος καὶ Κολωνίας κ. Δωρόθεος.

— Σχολαζούσης τῆς μητροπόλεως Κορυθαῖς, ἐκλήθη εἰς αὐ-
τὴν ὁ τέως πανιερώτ. μητροπολίτης Ῥόδου κ. Γρηγόριος, ἀνα-
πληρωθεὶς ἐν τῇ μητροπόλει αὐτῇ ὑπὸ τοῦ τέως ἀρχιεπιμμε-
τέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανος, ἀρχιεπισκόπου κ. Κωνσταντίνου.
Σχολαζούσης ἐπίσης τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Σισανίου καὶ Σιατί-
στης ἐκλήθη εἰς αὐτὴν ὁ παν. μητροπολίτης Κῶου κ. Ἀθανά-
σιος, ἀναπληρωθεὶς ἐν τῇ μητροπόλει διὰ τοῦ σχολαζόντος πανιε-
ρώτην Στρομνίτσας κ. Καλλινίκου.

— Ἀρχιεπιμμετέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς ἀντικατάστασιν
τοῦ εἰς μητροπολίτην προαχθέντος τέως τοιοῦτου, διορίσθη ὁ
τέως β' γραμματεὺς κ. Κύριλλος Μουμπτζῆς.

ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ.

Τέλος πάντων λαμβάνεται φροντίς καὶ διὰ τὸ ἐν Ἀθήναις Πα-
νεπιστήμιον. Ὁ ὑπουργὸς τῆς παιδείας κ. Εὐταξίας μεριμνᾷ
περὶ τῆς τακτικῆς καὶ σκοπίμου αὐτοῦ λειτουργίας, ἐξαιτησάμε-
νος τὴν γνώμην τῶν σχολῶν αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἀτόπου τῆς μὴ ἀπο-
περατώσεως ἐντὶς τοῦ ἔτους τῆς σειρᾶς τοῦ ὀρισμένου μαθήματος.

— Ὁ διαπρεπὴς φιλόλογος καὶ κριτικὸς κ. Ferdinand Bru-
netiere, ἐξελέγη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας ἐν τῇ συνε-
δρίᾳ αὐτῆς τῆς 8 ἰουνίου (ν) διὰ ψήφων 22 κατὰ τεσσάρων δο-
θεισῶν τῶν κ. Zola.

— Πρώτανις κατὰ τὸ ἐπὶ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τοῦ ἐν Ἀθήναις
Πανεπιστημίου ὑπεδείχθη ὑπὸ τῆς συγκλήτου αὐτοῦ ὁ κ. Παναγ.
Καυλίδης, καθηγητῆς ἐν τῇ θεολογικῇ σχολῇ διὰ ψήφων 27
κατὰ 25 δεθεισῶν τῶν κ. Ἰω. Χατζηδάκη.

— Ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς 28 μαΐου (9 ἰουνίου) τῆς ἐν Παρι-
σίου Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ ἰσοβίου
αὐτῆς γραμματέως ἐκτενὴς ἐπιστολὴ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἐν Ἀ-
θήναις γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς γι-
νομένων ἀνασκαφῶν κ. Th. Homolle, δι' ἧς πολλὰ περὶ τῆς
ἀποκαλύψεως τῶν Δελφῶν πληροφόρηται παρέχονται. Ὁ κ. Ho-
molle ἀγγέλλει ὅτι αἱ ἀνασκαφαὶ βραίνουσι κατ' εὐχρὴν καὶ ὅτι
ἀνακαλύπτονται νῦν ἐπιγραφαί, θεμέλια κτιρίων, ἅτινα σὺν τῷ
χρόνῳ δύνανται νὰ συμπληρώσωσι τὴν ἀνευρεθέντα θησαυρὸν τῶν
Ἀθηναίων. Ἐὰν πάντα δὲ βραίνονται ὑποστηρίζοντα τὴν ὑπόθεσιν

τοῦ διαπρεποῦς διευθυντοῦ τῶν ἀνασκευῶν περὶ τοῦ εἶδους τοῦ μνημείου τούτου καὶ τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Τὸ κτίριον ὅπερ ἔχει τὴν αὐτὴν σχῆμα πρὸς τὰ τῶν θησαυρῶν τῆς Ὀλυμπίας, εἶνε μικρὸν καίπερ ὑπερβαῖνον κατὰ τὰς διαστάσεις τὰ μέγιστα τῶν τοιούτων. Εἶνε ἀριστούργημα τῆς ἀρχαϊκῆς τέχνης. Δύναται τις νὰ διασχυρισθῇ περὶ τοῦ ρυθμοῦ ὅτι ἀνήκει εἰς ἐποχὴν ἀπὸ τοῦ 490—480. Ἐν ταῖς ἀνακαλύψεσιν γλυφῆς εἴρηται καὶ κεφαλὴ τοῦ Ἀπόλλωνος κολοσσαίων διαστάσεων (0 μ. 67), ἄγαλμα πλῆρες, ἔξαιρέσει τῶν ποδῶν κτλ. Ὁ κ. Homolle ἀγγέλλει ἐν τῆσι τῆς Ἀκαδημίας ὅτι κατὰ τὴν ἀφιξίν αὐτοῦ εἰς Παρίσιον πρῆξεται ἀνακρίνωσις περὶ τῶν ἀρτι γενομένων ἀνακαλύψεων ὑπὸ τῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν.

— Σπουδαιότατη ἀγγέλλουσι ἀνακάλυψιν οἱ εἰς σχῆσιν πρὸς τὸν κ. K. Καραπάνου εὐρισκόμενα Κ α ι ρ ο ἰ τῶν Ἀθηνῶν· ἀνεκαλύφθη ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης ἑξαιτίας τέχνης ὁμοίᾳ τῶν ἐν τῷ Λούβρῳ τῶν Παρισίων ἀποκειμένων, ἀποιδόμενον δέ, εἰ μὴ εἰς τὸν αὐτὸν τεχνίτην, εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. Τὸ ἄγαλμα ἀνεκαλύφθη ἐν Μήλῳ ἐπίσης, κατετέθη δὲ ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ ἀποκαλύψαντος τὴν Δωδώνην ἐξ Ἄρτης βουλευτοῦ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Σάββατον, 5 Ἰουνίου

Πλήρης ἐπεκράτησαν ἀπραξία καθ' ὅλην τὴν ληγουσαν ἐβδομάδα ἐν τῷ ἡμετέρῳ χρηματιστηρίῳ ἀμετάβλητοι δὲ ὑπῆρχαν αἱ τιμαὶ τῶν χρεωγράφων. Ἡ στασιμότης αὕτη εἶναι τοσοῦτω μᾶλλον χαρακτηριστικὴ, ὅση ἢ ἐν τῷ μεταξύ ἐπελθοῦσα ἐλάττωσις τοῦ τόκου τῆς προεξοφλήσεως παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς ἀπὸ 3 εἰς 2 1/2 0/0 δεῖν νὰ συντελέσῃ εἰς ἐνθάρρυνσιν τῆς κερδοσκοπίας καὶ νὰ ἐπενέγκῃ γενικὴν βελτιώσιν. Τῆς καχεκτικῆς ταύτης καταστάσεως κυριωτέρα αἰτία εἶναι ἢ ἐν τοῖς γαλλικοῖς χρηματιστηρίοις ἐφαρμογῶν τοῦ περιβοήτου νόμου τοῦ κ. Τράρ, περὶ οὗ πολλὰκις ἤδη ἔχομεν ἀφορμὴν νὰ γράψωμεν, καὶ δι' οὗ ἐδημιουργήθη κατάστασις τοιαύτη, ὥστε, ἂν μὴ ἐπέλθῃ τροποσῶσιν τις τοῦ νόμου, ἀποδεικθέντος ἀνοφθαλμοῦ, τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων θέλει περιέλθῃ εἰς ἐντελῆ νέκρωσιν, μεταδοθησομένην ἀφύκτως καὶ εἰς τὰ ἄλλα μεγάλα χρηματιστήρια τῆς Εὐρώπης, τὰ διὰ τῶν arbitrage εἰς ἄμεσον καὶ διηνεκῆ διατελοῦντα σχέσιν μετὰ τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων. Τὸ προκαλοῦν δὲ τὴν κατάστασιν ταύτην, τὴν κρατοῦσαν ἤδη εἰς ἀναστάτων τὸν τραπεζιτικὸν καὶ χρηματιστικὸν κόσμον τῆς Γαλλίας δὲν εἶναι ὁ εἰς τὰς πράξεις τοῦ χρηματιστηρίου ἐπιβληθεὶς φόρος, διότι οὗτος θεωρεῖται σχετικῶς ἀβλαβὴς, ἀλλ' ὁ τρόπος τῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ, ἔχοντος χαρακτῆρα ἐξελεγκτικὸν καὶ οἷον εἰπεῖν ἀνακριτικὸν τῶν πράξεων οὐ μόνον τῶν μεσιτῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν μεγάλων τραπεζιτικῶν καταστημάτων, ὑποχρεωμένων νὰ περιέχωσι τὰ βιβλία αὐτῶν πρὸς ἐξέλεξιν εἰς τοὺς κυβερνητικοὺς εἰρηκότορας. Γινώσκουμεν ἤδη ἐκ τῶν χθὲς δημοσιευθέντων τηλεγραφημάτων ὅτι ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου ὁ ἐν Παρίσιον μέγας τραπεζιτικὸς οἶκος Ρότχιλδ ἐπαύσε δεχόμενος πᾶσαν παραγγελίαν

διὰ τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων, προτρέπει δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τραπεζίτας νὰ πράξωσι τὸ αὐτό, καὶ ὅτι πολυπληθὴς συνέλευσις τῶν κυριωτέρων τραπεζιτῶν τῶν Παρισίων συνελοῦσα προχθὲς ἐν τῷ καταστήματι τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπεζῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Μάλλετ συνεσκέφθη περὶ τῶν ληπτέων μέτρων, ἀπαθῆσθε δὲ νὰ συντάξῃ καὶ ὑποβάλῃ εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν οικονομικῶν δόλων, ἀποδεικνύουσαν τὸ ἀνεφάρμοστον τοῦ νόμου, καὶ διατεινομένην ὅτι αἱ ιδιωτικαὶ τράπεζαι δὲν δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν ἐπιβολὴν τοῦ τοιούτου φόρου. Ὁμοίαι συναθροίσεις γενήσονται καὶ παρὰ τῶν μεσιτῶν τῆς ἐλευθέρας ἀγορᾶς τῶν Παρισίων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἡ κυβερνησις ἀναγκασθήσεται νὰ τροποποιήσῃ τὸν καταθλιπτικὸν τοῦτον νόμον, ὁ ὁποῖος ἐνῶ περιάγει εἰς νέκρωσιν τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων δὲν ἀποφέρει τὸ πολλοσθημόριον τῶν προὑπολογισθεῖσων προσόδων. Ἡ κατάστασις αὕτη τοῦ χρηματιστηρίου τῶν Παρισίων ὀλεθρίως ἐπιδοῦ καὶ ἐπὶ τὸ ἡμέτερον χρηματιστήριον, τὸ ὁποῖον ἐκεῖθεν κυρίως ἐλάμβανε τὴν ζωὴν καὶ τὴν κίνησιν, ἐπομένως δὲ ἢ ἐκεῖνον νέκρωσις συνεπάγεται καὶ τὴν τοῦ ἡμετέρου, ὅπερ ἄλλως τε ἔχει καὶ ἐσωτερικὸν νεκρώσεως λόγον, προερχόμενον ἐκ τῶν καταστροφῶν, ἃς ἀπῆνεγκεν ἐν τῇ ἡμετέρα ἀγορᾷ ἢ κατὰ τὴν παραίτησιν τοῦ κ. Τρικούπη κατάρρευσις τῶν ἐλλνικῶν χρεωγράφων.

Περὶ τούτων δὲ ὄντος τοῦ λόγου, γινώσκουσιν ἤδη οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται τὴν ὀριστικὴν ὑπογραφήν καὶ τοὺς ὄρους τῆς συμβάσεως κανονισούσης τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς τῶν ληξιπροθέμων τοκομεριδίων, ὡς καὶ τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ κρίσεις τῶν ἐλλνικῶν ἡμεριδίων. Ἡμεῖς, μὴ δυνάμενοι νὰ προεἰκόσωμεν τὰ ἐκ τῆς συμβάσεως ταύτης δυνάμενα νὰ προκύψωσιν ἀποτελέσματα, παρατηροῦμεν μόνον ὅτι κατὰ τὸ παρὸν φραγμὸς τις ἐτέθη εἰς τὴν καταστροφὴν, ἥτις θὰ ἦτο πληροτέρα, ἂν ἢ Ἑλλάς ἐκπύρτετο ἀναξίχρεως εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τοὺς δανειστὰς ὑποχρεώσεων αὐτῆς. Ὅπως ἴσως βελτιώσιν τις φαίνεται ἐπελθοῦσα εἰς τὴν τιμὴν τῶν ἐλλνικῶν χρεωγράφων, ὡς καὶ εἰς τὴν τοῦ τραπεζογραμματίου ἐν Ἀθήναις. Ἐξαιρετικὴ εἶναι ἡ βελτιώσις τῶν μετοχῶν τοῦ Μονοπωλίου, διότι αὗται πληρωθῆσονται καὶ θὰ ἐξακολουθῶσι πληροῦσθαι εἰς χρυσόν. Αἱ χρεοσυναί τιμαὶ ἦσαν τοῦ μὲν Παγίου 37 1)4, τῶν δὲ δανειῶν 50 1)2, τοῦ δὲ Μονοπωλίου 54 1)4.

Τὸ χρηματιστήριον ἡμῶν εἶδει χθὲς σημεῖα χαλαρώσεως τὸ μὲν ἐνεκα τῆς ἐκκαθαρίσεως ἀρχομένης μεθεῦρον, τὸ δὲ ἐνεκα τῶν ἐκ Παρισίων ληψθέντων τηλεγραφημάτων σημειούντων ἀσθενεστέρως τὰς τιμὰς τῶν ἡμετέρων χρεωγράφων καὶ μάλιστα τῆς γαλλικῆς ράντ. Εἰς τὴν νέαν ταύτην χαλάρωσιν συντελεῖ βεβαίως καὶ ἡ παρατεινομένη ἀσθένεια τοῦ κ. Κερνῶ.

Ν ΦΩΤΙΑΔΗΣ.

Ὁ Ἐπιθῶνος ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ